

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

*Srovnání úpravy exekuce v českém právním řádu podle zákona č.
120/2001 Sb. s úpravou Slovenské republiky v zákoně č. 233/1995 Z.z.
se zaměřením na způsoby provedení exekuce*

Eva Konečná

Čestné prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen, 2014

Eva Konečná

Poděkování

V první řadě děkuji paní doktorce JUDr. Miloslavě Wipplingerové, Ph.D., LL.A. za její odborné vedení, pomoc a cenné rady pro zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, zejména mamince a babičce a také příteli, kteří mne velmi podporovali během psaní závěrečné práce a také během celého studia.

Seznam použitých zkratk

EŘ	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů
EP	zákon č. 233/2005 Z. z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
OSP	zákon č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok
ZZŘS	zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
BSM	bezpodílové spoluvlastnictví manželů
SJM	společné jmění manželů
ČR	Česká republika
SR	Slovenská republika

Pozn.: V seznamu nejsou uvedeny zkratky všeobecně známé nebo používané jen ojedinele s vysvětlením v textu.

Obsah

1. Úvod	7
2. Vývoj exekuce v České a Slovenské republice	9
3. Exekuce obecně	13
3.1. Civilněprávní exekuce	15
3.2. Exekuční řízení.....	17
3.2.1. Zahájení řízení	18
3.2.1.1. Exekuční titul	18
3.2.1.2. Soudní exekutor.....	19
3.2.1.3. Účastníci řízení.....	21
3.2.1.4. Exekuční návrh.....	22
3.2.2. Pověření a nařízení exekuce	23
3.2.2.1. Inhibitorium.....	26
3.2.2.2. Exekuční příkaz	27
3.2.3. Odklad a zastavení exekuce	28
4. Způsoby provedení exekuce podle zákona č. 120/2001 Sb. a z. č. 133/1995 Z.z.	31
4.1. Srážky ze mzdy a jiných příjmů	35
4.1.1. Úprava v ČR.....	35
4.1.2. Úprava v SR	38
4.1.3. Srovnání.....	40
4.2. Příkázání pohledávky	43
4.2.1. Úprava v ČR.....	43
4.2.2. Úprava v SR	48
4.2.3. Srovnání.....	51
4.3. Prodej movitých věcí.....	53
4.3.1. Úprava v ČR.....	53
4.3.2. Úprava v SR	57
4.3.2.1. Prodej cenných papírů	61
4.3.3. Srovnání.....	62
4.4. Prodej nemovitých věcí	64
4.4.1. Úprava v ČR.....	64
4.4.1.1. Správa nemovité věci	70
4.4.2. Úprava v SR	71
4.4.3. Srovnání.....	76

4.5.	Pozastavení řídičského oprávnění	80
4.5.1.	Úprava v ČR.....	80
4.5.2.	Úprava v SR	81
4.5.3.	Srovnání.....	82
4.6.	Vyklizení	84
4.6.1.	Úprava ČR.....	84
4.6.2.	Úprava v SR	85
4.6.3.	Srovnání.....	87
4.7.	Provedení prací a výkonů	89
4.7.1.	Úprava ČR.....	89
4.7.2.	Úprava SR	90
4.7.3.	Srovnání.....	91
4.8.	Další způsoby exekuce	93
5.	Závěr.....	95
	Resumé	97
	Seznam použitých zdrojů.....	99

1. Úvod

Předkládaná diplomová práce pojednává o způsobech provedení exekuce v českém a slovenském právním řádu. Ačkoliv od loňského roku počet exekucí klesá¹, stále se jedná o téma velmi aktuální. Veřejnost, nutno dodat podporována některými médii, k exekutorům zaujímá veskrze negativní postoj, aniž by si uvědomovala, že exekutor pouze činí nezbytné kroky k vymožení práva oprávněného. Taktéž je třeba si uvědomit, že prvotní impuls k exekučnímu řízení spočívá v neplnění povinností povinným, nikoliv v činnosti exekutora. Základní zásadou známou již z římského práva je zásada *pacta sunt servanda*, smlouvy se mají dodržovat, pokud tak není činěno, je třeba přistoupit k vymožení práva cestou donucení. V dnešní době si mnoho domácností lehkovážně půjčuje i na základní vybavení domácnosti, dárky, či dovolenou a žijí tak v podstatě stále na dluh. Mnoho exekucí je také nařizováno v souvislosti s neuhrazenými platbami za služby spojené s provozem domácnosti. Toto je bohužel často případ dlužníkovy nevědomosti, zde je však namístě zmínit druhou římskoprávní zásadu - *ignorantia legis non excusat*, tedy že neznalost zákona neomlouvá. Nadto je bohužel velmi rozšířeným nešvarem ignorování přebírání poštovních zásilek. Pak ani snaha zákonodárce na zvýšení ochrany a povědomí dlužníka o jeho závazcích, prezentována v nedávné době mj. zavedením povinnosti předžalobní výzvy, nemůže dopadnout na úrodnou půdu.

Věřitelé se v České republice od roku 2001 a na Slovensku již od roku 1995 mohou obracet na soudní exekutory, kteří jsou oprávněni vymáhat judikované pohledávky. Exekutor pak sám, dle svého uvážení, volí způsob provedení exekuce a podniká nezbytné kroky k vymožení věřitelovy pohledávky. Cílem předkládané diplomové práce je porovnat vybrané způsoby exekuce dané exekučním řádem v ČR a exekučním poriadkom v SR. Exekuční řád a také ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí občanského soudního řádu, který se vztahuje na exekuce vedené podle EŘ subsidiárně, ze slovenské právní úpravy z velké části vychází, je tak možné očekávat, že se dané úpravy nebudou významně lišit, avšak vzhledem ke skutečnosti, že česká právní úprava je oproti

¹ BÁČOVÁ, P. *Počty exekucí klesají (13.3.2013)*. In: PORTÁL EXEKUTORSKÉ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <<http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1086-pocty-exekuci-klesaji-13-3-2013?w=>>>.

slovenské o šest let mladší, lze od tohoto srovnání očekávat také vznik postřehů vyplývajících z dlouhodobější existence exekučního poriadku a větších zkušeností s jeho používáním ve Slovenské republice, které by byly aplikovatelné i v našem prostředí.

Práce je zpracována popisnou a komparativní metodou. Rozčleněna je do několika kapitol. Kapitola druhá obsahuje stručný historický exkurz. Třetí kapitola pojednává obecně o exekuci a pro uvedení čtenáře do problematiky, obsahuje také stručný rozbor některých institutů exekučního řízení. Čtvrtá kapitola je věnována jednotlivým, vybraným způsobům provedení exekuce na peněžité i na nepeněžité plnění a je rozčleněna do několika podkapitol. V každé z nich je prve pojednáno o úpravě daného institutu v českém právním řádu, následuje pojednání o úpravě v slovenském právním řádu a nakonec je zařazeno jejich srovnání. Z důvodu obsáhlosti zvoleného tématu obsahuje práce pouze ty způsoby, mezi nimiž se nacházejí nejmarkantnější rozdíly, o zbylých způsobech pak bude ve zkratce pojednáno v samostatné podkapitole.

Tato práce vychází z právního stavu ke dni 22. 3. 2014.

2. Vývoj exekuce v České a Slovenské republice

Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 převzala nová republika tzv. recepční normou (z. č. 11/1918 Sb. z. a n., zákon o zřízení samostatného státu československého) právní řád rakouský pro české země a uherský pro Slovensko a Podkarpatskou Rus. V preambuli zákona je výslovně stanoveno, že se tak stalo proto, „*aby byla zachována souvislost dosavadního právního řádu se stavem novým, aby nenastaly zmatky a upraven byl nerušený přechod k novému státnímu životu*“². V českých zemích tak byla recipována jurisdikční norma tvořená zákonem č. 110/1895 ř. z., jímž se uváděl zákon o vykonávání moci soudní a o příslušnosti řádných soudů v občanských věcech právních a zákonem č. 111/1895 ř. z., o vykonávání soudní moci a o příslušnosti řádných soudů v občanských věcech právních, civilní soudní řád zákon č. 112/1895 ř. z., o příčině zavedení zákona o soudním řízení v občanských právních rozepřích a zákon č. 113/1895 ř. z. o soudním řízení v občanských rozepřích právních. V oblasti exekučního řízení pak byla úprava následující: uvozující zákon k exekučnímu řádu č. 78/1896 ř. z. a zákon č. 79/1896 ř. z., o řízení exekučním a zjišťovacím.³ Pro Slovensko a Podkarpatskou Rus se stěžejními normami staly občanský soudní řád, zák. čl. I/1911 s uvozovacím zák. čl. LIV/1912 a zákon o exekučnom pokračování zákonný čl. LX/1881.⁴

Snaha o kodifikaci občanského procesního práva byla vyvíjena v pražské i bratislavské odborné komisi. První osnova byla vypracována již v roce 1928 a uveřejněna Ministerstvem unifikací v roce 1931 jako Návrh zákona o soudní příslušnosti a civilního řádu soudního. Osnova exekučního zákona pak byla vyhotovená v roce 1934.⁵ Předložení obou návrhů do parlamentu však bylo podmíněno schválením hmotněprávních předpisů. Osnova občanského zákoníku z roku 1937 nebyla přijata, zejm. z důvodu pouhého přejímání ustanovení rakouského zákoníku bez ohledu na právo uherské. Dalšímu projednávání pak již

² Zákon č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného státu československého.

³ JÁNOŠÍKOVÁ, P., KNOLL, V. *Kodifikace a vývoj občanského práva procesního v 18. a 19. století*. In Rakousko-uherské vyrovnání 1867 a jeho státoprávní důsledky v českých zemích a na Slovensku. Ostrava: KEY Publishing, 2007. s. 100-107. ISBN: 978-80-87071-48-9.

⁴ SMOLÍKOVÁ, L. *Exekuce v České republice: rigorózní práce*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta právnická, Katedra občanského práva, 2006, 187s. Str. 23.

⁵ MOSNÝ, P., HUBENÁK L. *Dejiny státu a práva na Slovensku*. 1. vyd. Košice: Aprilla, 2008, 374 s. ISBN 978-80-89346-028. Str. 242.

zabránilo události roku 1938, a tak občanský zákoník i oba procesní předpisy zůstaly pouze ve stádiu návrhu.⁶

Podle Ústavního dekretu prezidenta republiky č. 11 Úř. věstníku ze dne 3. srpna 1944 o obnovení právního pořádku se předpisy vydané v době, kdy československý lid byl zbaven své svobody, nestaly součástí československého právního řádu. V poválečném Československu tak i nadále platily rakouské a uherské právní předpisy.⁷

1. ledna 1950 nabyly účinnosti občanský soudní řád, který byl vybudován na tzv. socialistické koncepci civilního procesu. V něm byla vedoucí zásadou zásada materiální pravdy, která byla v letech 1948 až 1989 hojně proklamována, jednak jako odůvodnění nadměrných zásahů státu do civilního řízení v zájmu jejího uplatňování a jednak jako zdůraznění rozdílu mezi civilním procesem „socialistickým“ a „buržoazním“.⁸

V roce 1963 byl nahrazen zákonem č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem. Důvodová zpráva uvádí, že již byl překonán vývojem natolik, že bylo třeba nahradit jej novým zákonem, „*neboť pronikavé změny, k nimž došlo s dosažením socialismu, vyžadují i podstatnější zásahy do úpravy občanského soudního řízení*“.⁹ V občanském soudním řádu byl výkon rozhodnutí upraven v části páté. Název „exekuce“ byl nahrazen dle důvodové zprávy vhodnějším českým názvem „výkon rozhodnutí“. Po mnoha novelizacích platí OSŘ v České republice dodnes.

Po roce 1989 došlo díky změnám v právním řádu Československé republiky k výraznému prodloužení trvání soudních sporů, kdy nalézací řízení trvalo v průměru tři roky, stejně tak řízení vykonávací. Povinní tak mnohdy spoléhali na to, že se díky nízké efektivitě vymáhání exekučních titulů vyhnou plnění svých povinností. K urychlení fáze výkonu rozhodnutí přispěla jednak novela OSŘ č. 519/1991 Sb., jednak také obnovení významu zástavního práva

⁶ MOSNÝ, P., HUBENÁK L. *Dejiny štátu a práva na Slovensku*. 1. vydání. Košice: Aprilla, 2008, 374 s. ISBN 978-80-89346-028. s. 240. a VOJÁČEK, L., SCHELLE, K. a KNOLL, V. *České právní dějiny*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, 694 s. ISBN 80-738-0257-0. Str. 511.

⁷ SCHELLEOVÁ, I. *Exekuční řízení*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 272 s. ISBN 80-868-6146-5. Str. 20-21.

⁸ MACUR, J. Základní teoretické otázky legislativní koncepce civilního procesu. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1998, č. 9. Str. 13-14. Dostupné z: <http://www.cak.cz/assets/files/178/BA_98_09.pdf>.

⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

a snad nejzásadnější v tomto ohledu bylo přijetí zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. Tímto zákonem byla část soudních pravomocí přenesena na soudní exekutory, jakožto soukromé fyzické osoby splňující předpoklady podle EŘ, které stát pověřil exekutorským úřadem. Do právního systému tak byla vnesena určitá dvojkolejnost (resp. trojkolejnost, s přihlédnutím k exekuci správní a daňové), kdy pro vymození nároku mohl věřitel vedle exekuce podle EŘ využít i výkon rozhodnutí podle části šesté OSŘ. Záleželo přitom vždy na návrhu oprávněného, který způsob zvolí.¹⁰ EŘ byl do současné doby několikrát novelizován, z významnějších novelizací uvádím tzv. malou novelu provedenou zákonem č. 347/2007 Sb. a tzv. střednědobou novelu provedenou zákonem č. 286/2009 Sb.¹¹ Tato novela namátkou zavedla nutnost adresování návrhu na zahájení řízení přímo soudnímu exekutorovi. Další z podstatných změn, které novela přinesla, byla změna úpravy generálního inhibitoria. Od účinnosti novely bylo porušení povinnosti povinného nenakládat se svým majetkem stiženo relativní neplatností, oproti neplatnosti absolutní. Nově byly také posíleny pravomoci exekutora v rozhodování o odkladu a zastavení exekuce, do taxativního výčtu způsobů provedení exekuce přibylo ustanovení o exekutorském zástavním právu na nemovitostech a také přibyla ustanovení o kárné odpovědnosti exekutorského kandidáta a koncipienta.¹²

K další významné novele došlo 1. 1. 2013 zákonem č. 396/2012 Sb. Tato zavedla například razantní změny v nařizování exekucí. Před její účinností byly exekuce zahajovány usnesením o nařízení exekuce, které bylo soudy vydáváno jako výsledek soudního řízení a podléhalo opravnému prostředku. Od ledna 2013 soudy exekutora k provedení exekuce pouze pověřují. Z dalších novinek je nutno vyzdvihnout změnu, která se dotkla orgánů veřejné moci, které již nadále nemohou využívat soud k vymáhání exekučních titulů, které lze vymoci podle správního, příp. daňového řádu. Podstatné je také posílení postavení a ochrana práv povinného, příkladem se prodloužila lhůta pro dobrovolné plnění,

¹⁰ MIKŠOVSKÝ, P. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti: komentář*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2001, 219 s. Justis. ISBN 80-864-1210-5. Str. 5-9.

¹¹ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 411.

¹² DÁVID, R. *Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb.* Právní fórum. 2009, roč. 6, č. 10. s. 414-423. ASPI ID: LIT34077CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

lhůta pro podání návrhu na zastavení exekuce a nově se povinnému zasílá i exekuční titul, což mu lépe umožňuje reagovat na svou situaci.¹³

Poslední novelizace OSŘ proběhla v souvislosti s rekonstrukcí soukromého práva k 1. 1. 2014. OSŘ i EŘ postihly jak terminologické, tak věcné změny související s přijetím zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“). V souvislosti s jeho přijetím došlo také k vyčlenění nesporných a jiných zvláštních řízení do zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „zákon o zvláštních řízeních soudních“), který v § 492 a násl. upravuje výkon rozhodnutí ve věcech ochrany proti domácímu násilí, ve věcech péče soudu o nezletilé a ve věcech výživného.

EŘ vychází zejména ze zákona Národní rady Slovenské republiky č.233/1995 Zb. z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ktorý na Slovensku po mnoha novelizáciách platí dosud. Tímto zákonem byla vnesena „vícekolijnost“ do slovenského právního řádu, její zrušení od roku 1996 bylo jedním z navrhovaných opatření, avšak toto nakonec nebylo přijato. Ponechání dualismu výkonu rozhodnutí se však ukázalo jako chybné a vzhledem k tomu, že vymahatelnost pohledávek cestou soudní exekuce mnohonásobně převýšila vymahatelnost cestou soudního výkonu rozhodnutí, byl tento odstraněn v roce 2005 zákonem č. 341/2005 Z. z., který novelizoval Občiansky súdny poriadok a zrušil tak, nikoli však bezvýjimečně, duální výkon rozhodnutí. I po účinnosti zákona zůstal soudní výkon rozhodnutí pro dvě situace, a to pro zajištění výchovy nezletilých dětí a také pro vymáhání soudních pohledávek (např. soudních poplatků, náklady řízení, znalečné).¹⁴

¹³ KORBEL, F. a D. PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*. 2013, roč. 21, č. 1. ISSN 1210-6410.

¹⁴ KOLESÁROVÁ, S. Zrušenie duality. *Komorní listy: časopis súdnych exekutorů*. Brno: Exekutorská komora České republiky, 2011, roč. 3, č. 2, Str. 4-6. Dostupné z: <<http://www.ekcr.cz/admin/priloha/02-2011-Komorni-listy.pdf>> a PALLER, M. 2009. *Exekúcia súčasný stav a možnosti riešenia navrhované novelou exekučného poriadku SKE*. Pezinok: Justičná akadémia Slovenskej republiky, 2009. Str. 38. Dostupné z: <http://www.ja-sr.sk/files/exekucne_pravo_legislativny_zamer_0.pdf>.

3. Exekuce obecně

„Není-li dobrovolně splněna povinnost, uložená soudním rozhodnutím nebo rozhodnutím orgánu veřejné správy anebo není-li zaplacen splatný daňový nedoplatek, lze splnění povinnosti vynutit způsobem a prostředky, které stanoví procesní předpisy.“¹⁵

Vykonávací a exekuční řízení představují samostatné druhy civilního procesu, jakožto „soubor právních vztahů vznikajících v důsledku postupu (procesních úkonů) soudu a dalších procesních subjektů při poskytování ochrany soukromoprávním a některým jiným právním vztahům“¹⁶. Do roku 2001 náležela pravomoc vynucení přiznaného plnění výlučně soudům, důsledkem přijetí exekučního řádu však bylo přenesení části této pravomoci na soudní exekutory, jako fyzické osoby splňující předpoklady podle exekučního řádu, které byly pověřeny exekutorským úřadem.¹⁷ Slovenská republika přijala exekučný poriadok již v roce 1995, osobu exekutora tento v § 2 definuje jako státem určenou a zplnomocněnou osobu pro vykonávání nuceného výkonu soudních a jiných rozhodnutí.

Mimo exekuci civilněprávní lze dále rozeznávat i exekuci správní, ve které jsou vymáhány povinnosti uložené správními orgány. Upravena je v ČR zejména zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem, avšak vždy se postupuje podle zákona, dle kterého je exekuční řízení vedeno, tedy i na vynucení rozhodnutí správního orgánu lze užít exekučního řádu, pokud je exekuční titul uplatněn u soudního exekutora. Nadto je nutno rozlišovat exekuci na peněžité a nepeněžité plnění, neboť pro exekuci peněžitých plnění se užije úprava obsažená v daňovém řádu, kdežto pro případy exekucí plnění nepeněžitých, obsahuje správní řád ustanovení vlastní.¹⁸ V rámci SR se na správní exekuci vztahuje zákon

¹⁵ Důvodová zpráva k z. č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí. ASPI ID LIT23836CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

¹⁶ ZOULÍK in WINTEROVÁ, A. et al. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice: doplněné o předpisy evropského práva*. 6. vyd. Praha: Linde, 2011. 711 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-80-7201-842-0. Str. 34.

¹⁷ WINTEROVÁ, A. *První úvahy nad novým exekučním řádem*. Právní praxe. 2001, roč. 49, č. 7. ISSN 1211-0825. Str. 394.

¹⁸ VOPÁLKA in HENDRYCH, D. et al. *Správní právo. Obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 826 s. ISBN 978-80-7179-254-3. Str. 399-400.

č. 71/1967 Zb., o správnom konaní (správny poriadok). Správny poriadok se vztahuje jak na vymáhání peněžitých, tak i nepeněžitých plnění.

A nakonec lze rozeznávat i exekuci daňovou, pro kterou je v ČR stěžejním předpisem zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Tento zákon v § 175 až 232 uvádí postup pro vymáhání daní, přičemž stanoví kompetence správce daně pro vymáhání nedoplatků daně jednak daňovou exekucí, ale také vymáhání prostřednictvím soudního exekutora, uplatněním v insolvenčním řízení nebo přihlášením jej do veřejné dražby.¹⁹ Avšak ustanovení o vymáhání daňových nedoplatků není v daňovém řádu komplexní, proto zákon sám uvádí podpůrné užití občanského soudního řádu.²⁰ Na Slovensku tuto oblast upravuje zákon č. 563/2009 Z.z., o správě daní (daňový poriadok).

V případě střetu jednotlivých způsobů exekucí, tedy „*pokud jsou exekucemi nařízenými soudem, správcem daně nebo orgánem veřejné správy souběžně postiženy tytéž věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty*“²¹, obsahuje právní řád ČR zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.

¹⁹ § 175 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

²⁰ SOBOTKOVÁ, V. Daňová exekuce podle nového daňového řádu. *Daně a právo v praxi*. 2010, č. 11. Dostupné z: <<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d27083v35448-danova-exekuce-podle-noveho-danoveho-radu/>>.

²¹ HENDRYCH, D. et al. *Právní slovník*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, 1459 s. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1. In: Beck-online [právní informační systém].

3.1. Civilněprávní exekuce

Exekuční titul, který je výsledkem civilního nalézacího řízení, může být vymáhán jak cestou výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu či zákona o zvláštních řízeních soudních, tak i exekucí prováděnou soudním exekutorem dle exekučního řádu. Ač jsou tyto dva pojmy často zaměňovány a jakkoliv oba postupy směřují ke stejnému cíli a mají stejný účel, je více než vhodné užívat striktně pojmu výkon rozhodnutí pro postup dle OSŘ a pojmu exekuce pro postup dle EŘ.²²

Účel exekučního i vykonávacího řízení přitom spočívá v uspokojení práv oprávněného, která mu byla přiznána. Donucovací pravomoc k tomuto má pouze stát. Na tom nic nemění, že exekuci dle EŘ (resp. EP) vykonává soudní exekutor jako fyzická osoba, neboť na něj byla část mocenských oprávnění (oprávnění na nucený výkon soudních a jiných rozhodnutí) státu přenesena.²³

Právní úprava výkonu rozhodnutí v ČR je obsažena v občanském soudním řádu, v části šesté a také v části druhé, hlavě V., dílu 2. zákona o zvláštních řízeních soudních. Ustanovení § 251, odst. 1 OSŘ stanoví, že dle občanského soudního řádu jsou nařizována a vykonávána rozhodnutí, která nejsou exekučními tituly, vykonávanými v řízení daňovém anebo správním. EŘ pak v § 37 odst. 2 písm. b) podává výčet exekučních titulů, které jsou svěřeny výlučně do soudní pravomoci, a není je tedy možno vykonat v řízení vedeném soudním exekutorem. Jedná se o rozhodnutí o péči o nezletilé děti s výjimkou rozhodnutí o výživném, ve věcech ochrany proti domácímu násilí, rozhodnutí orgánů Evropské unie nebo cizí rozhodnutí, pokud nejde o cizí rozhodnutí, u kterého bylo vydáno prohlášení vykonatelnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy nebo rozhodnuto o uznání. V ostatních případech je tedy na oprávněném, zda upřednostní vymáhání svého nároku cestou soudního výkonu rozhodnutí, nebo exekucí dle EŘ. Pokud se však oprávněný rozhodne vymáhat rozhodnutí na peněžité plnění dle OSŘ, musí v návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí uvést konkrétní způsob, kterým se domáhá provedení výkonu a další

²² MACKOVÁ in WINTEROVÁ, A. et al. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice: doplněné o předpisy evropského práva*. 6. vyd. Praha: Linde, 2011. 711 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-80-7201-842-0. Str. 475.

²³ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 20.

údaje potřebné pro uskutečnění daného výkonu rozhodnutí²⁴, pokud však oprávněný navrhne exekuci podle EŘ, zjišťuje a zajišťuje majetek povinného pověřený exekutor sám.

Exekuční řízení je pak upraveno exekučním řádem, vztah OSŘ a EŘ je upraven v ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu, který zakotvuje subsidiární užití OSŘ. Pro exekuční řízení se tedy přiměřeně užije úprava obsažená v občanském soudním řádu, nestanoví-li EŘ něco jiného. OSŘ lze tedy použít výhradně v případech, kdy EŘ buď neobsahuje konkrétní úpravu anebo určitou oblast nereguluje vůbec.²⁵

Slovenský právní řád upravuje výkon rozhodnutí v části šesté OSP. Návrh na výkon rozhodnutí podle OSP musí být podán, pokud jde o výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, ve všech ostatních případech odkazuje OSP na exekučný poriadok a tedy oprávněný může podat pouze návrh na výkon exekuce podle EP. Podle části šesté OSP postupuje také soud z úřední povinnosti, pokud jde o výkon soudních pohledávek.

EP je k OSP speciálním právním předpisem, přičemž ustanovení OSP se aplikují tehdy, chybí-li zvláštní právní úprava.²⁶ Což vyplývá i ze samotného ustanovení § 251, odst. 4, který stanoví, že na výkon rozhodnutí a exekuční řízení podle zvláštního předpisu (s odkazem na EP) se použijí ustanovení předcházejících částí, není-li exekučným poriadkom stanoven jinak.

²⁴ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 368. a §261 DAVID, L. et al. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. ISBN 978-80-7357-460-4. ASPI ID: KO99_1963CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

²⁵ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 15. 11. 2007, sp. zn. II. ÚS 2571/07.

²⁶ Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 6. 2008, sp. zn. 3 Cdo 83/2008.

3.2. Exekuční řízení

Jak již bylo výše uvedeno, OSŘ se vůči EŘ užívá subsidiárně, v exekučním řádu jsou tak upraveny pouze odchylky pro postup v řízení, na které jinak lze vztáhnout úpravu vykonávacího řízení upraveného v § 251 až 351a OSŘ.

Vykonávací, resp. exekuční, řízení je přitom samostatným druhem řízení, které navazuje na řízení nalézací, v němž je závazně rozhodnuto, co je právem, nebo jsou práva či povinnosti subjektů založena nebo stanovena. Od jednotlivých subjektů se očekává dobrovolné podrobení se. Pokud se tak nestane, uplatní se právě řízení vykonávací, ve kterém jsou vymáhány uložené povinnosti.²⁷

Specifičnost vykonávacího řízení se projevuje i odlišností zásad, jimiž je ovládáno. V první řadě se jedná o zásadu dispoziční, neboť vymáhat uloženou povinnost lze, až na zákonné výjimky, jen na návrh oprávněného. Pokud tedy oprávněný z jakýchkoliv důvodů na splnění povinnosti povinným netrvá, není možné ji vymáhat proti jeho vůli, tedy vykonávací řízení zahájit, či v něm pokračovat, nebo naopak jej zastavit. Další uplatňovanou zásadou je zásada legálního pořádku, neboť soud, příp. soudní exekutor, musí dodržovat postup přesně stanovený zákonem. Při vymáhání uložené povinnosti dochází ke střetu zájmů oprávněného a povinného. Významnou roli tedy hraje zásada ochrany povinného. Zájmem oprávněného je samozřejmě co nejefektivněji vynutit, aby povinný splnil, co mu rozhodnutí ukládá. Povinný na druhou stranu má zájem na tom, aby ho plnění povinnosti omezovalo co nejméně. Zásada ochrany povinného pak vyjadřuje, aby vymáhání uložené povinnosti bylo co možná nejšetrnější vůči povinnému při současném nedotčení práv oprávněného na uspokojení jeho nároku.²⁸ Tato zásada se promítá např. do § 58 EŘ, který stanoví, že zajistit majetek k provedení exekuce lze nejvýše v takovém rozsahu, který bezpečně postačuje k uhrazení vymáhané pohledávky s příslušenstvím, je tedy však, oproti úpravě v OSŘ, exekučním řádem modifikována ve prospěch efektivity exekučního řízení²⁹, dále také do samotného výčtu možností provedení

²⁷ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 565s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 343-344.

²⁸ DRÁPAL in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2061-2063.

²⁹ KASÍKOVÁ, ŠIMKA in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 378.

exekuce, nebo v jednotlivých způsobech lze projevy této zásady sledovat např. ve stanovení základní částky, která nemůže být povinnému sražena při exekuci srážkami ze mzdy, či demonstrativní výčet věcí vyloučených z exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí uvedený v ustanovení § 322 OSŘ. S ochranou povinného úzce souvisí i ochrana práv třetích osob, neboť nelze postihnout majetek, který nepatří povinnému. Projevem této zásady je v exekučním řízení návrh na vyškrtnutí věcí ze soupisu a taktéž vylučovací žaloba podle § 267 odst. 1 OSŘ (resp. § 55 odst. 1 EP), která se vždy projednává mimo rámec exekučního řízení. Z dalších zásad ovládajících vykonávací, potažmo tedy i exekuční, řízení lze jmenovat zásady přednosti, priority a proporcionality, kterých se užívá na vztahy více oprávněných, pokud výtěžek z exekuce nepostačuje k jejich plnému uspokojení.³⁰

Mezi zásady ovládající exekuční řízení pak zajisté patří i zásada procesní nezávislosti exekutora při volbě způsobů provedení exekuce, jeho nezávislost však není neomezená, neboť zákon způsoby vyjmenovává taxativně, avšak na rozdíl od soudu při postupu dle OSŘ není exekutor vázán návrhem oprávněného a může z uvedených způsobů vybrat kterýkoliv, jenž považuje za efektivní.³¹

3.2.1. Zahájení řízení

3.2.1.1. Exekuční titul

Jednou ze základních podmínek pro zahájení exekučního řízení je existence pravomocného a vykonatelného exekučního titulu. Exekuční titul představuje autoritativní rozhodnutí orgánu majícího rozhodovací pravomoc, v němž je povinnému uložena povinnost k plnění, nebo jde o listinu, kterou dlužník převzal povinnost dobrovolně a souhlasil s nuceným výkonem, pokud ji ve stanovené lhůtě nesplní. Výčet rozhodnutí a listin, které mohou sloužit jako exekuční titul, obsahuje EŘ v ust. § 40 odst. 1. Jedná se o výčet demonstrativní, neboť dle § 40, odst. 1 písm. f) lze vykonat i tituly, které toto ustanovení výslovně

³⁰ DRÁPAL in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2065-2066, 2063.

³¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech (exekuční řád). ASPI ID: LIT14483CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

neuvádí, ale stanovuje tak jiný platný zákon, mezinárodní smlouva či předpis evropského práva. EP v § 41 odst. 1 stanoví, že exekučním titulem je vykonatelné rozhodnutí soudu, přiznává-li právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek. Ustanovení § 41 odst. 2 pak podává výčet dalších titulů, na jejichž podkladě lze exekuci vykonat.

Exekuční titul musí splňovat podmínky formální a materiální vykonatelnosti. Titul, který je materiálně vykonatelný musí obsahovat přesnou individualizaci oprávněného a povinného, musí precizně vymezovat právo a jemu odpovídající povinnost na plnění a je třeba, aby stanovoval lhůtu ke splnění povinnosti, nestanoví-li ji, užije se lhůt stanovených v § 261a odst. 2 OSŘ.³² Formálně vykonatelný je exekuční titul ve chvíli, kdy je opatřen tzv. doložkou vykonatelnosti. Podle § 41 EŘ opatří exekuční titul potvrzením o vykonatelnosti orgán, který ho vydal, případně orgán, který schválil smír, či dohodu. Toto ustanovení se však nevztahuje na notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, neboť jeho vykonatelnost nastává uplynutím lhůty k plnění.

3.2.1.2. Soudní exekutor

Exekutor je soukromou fyzickou osobou splňující předpoklady podle exekučního řádu, kterou stát pověřil exekutorským úřadem. Stát na exekutory přenesl část svých mocenských pravomocí a určil, jakým způsobem budou tyto vykonávány. Povolání soudního exekutora je povoláním svobodným, které je vykonáváno nezávisle a za úplatu.³³ Úkony exekutora se považují za úkony exekučního soudu a je oprávněn vykonávat všechny úkony, které jsou právními předpisy jinak svěřeny při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavatel, či jinému zaměstnanci soudu. Prováděním těchto úkonů či jiné činnosti může exekutor pověřit exekutorského koncipienta, kandidáta, vykonavatele či dalšího zaměstnance.³⁴ Podstatným znakem činnosti exekutora je jeho nestrannost, tato je v EŘ i v EP procesně garantována možností vyloučení exekutora, a to pokud je možné mít pochybnosti o jeho nestrannosti pro jeho

³² TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 852 s. ISBN 80-7179-489-9. Str. 17-18.

³³ WINTEROVÁ, A. *První úvahy nad novým exekučním řádem*. Právní praxe. 2001, roč. 49, č. 7. ISSN 1211-0825. Str. 394.

³⁴ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 565s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 412.

poměr k věci, k účastníkům řízení, či jejich zástupcům. V obou právních předpisech je zakotvena možnost účastníků vyjádřit se k osobě exekutora, stejně jako povinnost exekutora oznámit soudu skutečnosti, pro které je vyloučen. Liší se však lhůta, kterou zákon dává účastníkům k uplatnění námítky podjatosti, dle EŘ činí 8 dnů, dle EP jen 5 dnů od vyrozumění o zahájení exekuce, resp. ode dne, kdy se dozvěděl o důvodu vyloučení. Na rozdíl od EŘ pak EP stanoví lhůtu 10 dnů, ve které soud musí o podjatosti rozhodnout.³⁵ Exekutor je povinen zachovávat mlčenlivost, a to během výkonu svého úřadu i po jeho zániku, o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl při provádění exekuční a další činnosti. Porušení povinnosti mlčenlivosti je postihováno především kárně, exekutorovi však vzniká i povinnost k náhradě škody a v neposlední řadě zakládá i jeho odpovědnost trestněprávní.³⁶ Předpoklady k výkonu činnosti soudního exekutora jsou stanoveny v § 9 odst. 1 EŘ a jsou téměř shodné s požadavky EP stanovenými § 10/1 písm. a) – h). Zajímavý rozdíl lze spatřovat v délce požadované praxe. Zatímco EŘ vyžaduje tříletou exekutorskou praxi, EP je v tomto ohledu přísnější – vyžaduje právní praxi pětiletou. Toto zpřísnění souvisí s mírou odpovědnosti exekutora, který vykonává veřejnou moc, prodloužení praxe tak sleduje zvyšování odborné úrovně uchazečů. Nadto za činnost exekutora v konečném důsledku odpovídá stát, a proto je žádoucí, aby povolání exekutora vykonávaly pouze osoby s náležitou odbornou i praktickou přípravou.³⁷ S tímto názorem je možné do velké míry souhlasit, přesto lze mít za to, že náležitou přípravu je možné získat i v době kratší než pět let, avšak vzhledem k délkám nutných přípravných praxí pro vykonávání jiných právnických povolání na Slovensku bylo toto prodloužení zcela logickým krokem.

Pro skutečné vykonávání praxe pak musí osoba ucházející se o místo exekutora v ČR projít výběrovým řízením, složit slib a být jmenována ministrem spravedlnosti do exekutorského úřadu. Počet exekutorských úřadů stojí v ČR na principu numerus clausus – ministr spravedlnosti po projednání s Exekutorskou

³⁵ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 524-525.

³⁶ VESELÝ, J., RAKOVSKÝ A., HOLEŠÍNSKÝ R. *Soudní exekutoři-efektivní způsob vymáhání pohledávek*. Bulletin advokacie 2001, č. 9. ISSN 1210-6348. Str. 20.

³⁷ Dôvodová správa k zákonu č. 299/2013 Z. z., zmena Exekučného poriadku. ASPI ID: LIT40698SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

komorou určuje jejich počet v obvodu okresního soudu a případné změny.³⁸ V SR, před novelizací provedenou zákonem č. 280/1999 Z. z., bylo v pravomoci ministra spravedlnosti SR určovat počet míst exekutorů, avšak tímto zákonem byla tato limitace „v zájmu vytvoření podmínek pro zdravou konkurenci“³⁹ zrušena. Ještě do nedávna (konkrétně do 1. 11. 2013, kdy vešla v účinnost novela EP provedená zákonem č. 299/2013 Z. z.) jmenoval ministr exekutorem každého, kdo splňoval podmínky stanovené EP a to bez jakékoliv intervence Exekutorské komory, což vyústilo do nadměrného počtu exekutorů.⁴⁰ Výše uvedenou novelou bylo však zavedeno výběrové řízení do exekutorského úřadu, které vyhlašuje ministr spravedlnosti pro územní obvod krajského soudu na návrh Exekutorské komory, zanikl-li výkon funkce exekutora a je třeba obsadit jeho místo, případně je-li nutné v daném územním obvodě zvýšit počet exekutorů, i bez návrhu.⁴¹

3.2.1.3. Účastníci řízení

Dle § 36 odst. 1 EŘ jsou účastníky řízení především oprávněný a povinný. Oprávněný je ten, kdo sám sebe v exekučním návrhu označí jako oprávněného a povinným ten, kdo je v návrhu takto označen. Účastníky exekučního řízení mohou být jen ti, kdo mají způsobilost být účastníkem občanského soudního řízení. Vedle oprávněného a povinného pak vystupují jako účastníci i jiné osoby, které však nedisponují procesními právy a povinnostmi v plném rozsahu. Jedná se o plátce mzdy (v případě exekuce srážkami ze mzdy), dražitele, spoluvlastníka věci postižené exekucí apod. Pokud je exekucí postižena součást společného jmění manželů, je účastníkem řízení i manžel povinného v rozsahu týkajícím se této součásti. Pokud manželství zaniklo, avšak společné jmění manželů nebylo vypořádáno, je účastníkem i bývalý manžel povinného. Účastníkem je také ten, na něhož přešlo, či bylo převedeno právo svědčící oprávněnému, nebo povinnost

³⁸ KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3.vys. Praha: C.H. Beck, 2013, 957s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 55-56, 60.

³⁹ Dôvodová správa k zákonu č. 280/1999 Z.z., zmena Exekučného poriadku. ASPI ID: LIT38428SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

⁴⁰ PALLER, M. *Prial by som si kvalitnú novelu exekučného poriadku*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů. Brno: Exekutorská komora České republiky, 2013, roč. 5, č. II, Str. 6-8. Dostupné z: <<http://ekcr.cz/admin/priloha//2013-02-Komorni-listy.pdf>>.

⁴¹ Dôvodová správa k zákonu č. 299/2013 Z.z., zmena Exekučného poriadku. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

povinného.⁴² K tomuto přechodu však musí dojít až po vydání exekučního titulu, bez ohledu na to, kdy nastala jeho vykonatelnost.⁴³ Úprava účastenství v EP je obsažena v § 37 a odpovídá úpravě české.

3.2.1.4. Exekuční návrh

Exekuční řízení je ovládáno zásadou dispoziční, lze jej tedy zahájit pouze na návrh oprávněného, případně toho, kdo prokáže, že na něj přešlo právo z exekučního titulu. Toto platí i pro exekuční řízení dle EP, s výjimkou pověření exekutora Justičnou pokladnicou jakožto výkonným orgánem Krajského soudu v Bratislavě vymáhajícím soudní pohledávky pro celé území SR.⁴⁴

Návrh na zahájení exekuce se podává exekutorovi, kterého oprávněný vybral pro vedení exekuce. Jeho náležitosti stanovuje § 38 EŘ. K návrhu je třeba připojit originál či úředně ověřenou kopii exekučního titulu s doložkou vykonatelnosti, resp. stejnopis notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, ledaže exekuční titul vydal exekuční soud. Pokud by exekuční návrh neobsahoval všechny náležitosti, exekutor ve lhůtě 15 dnů vyzve oprávněného k jejich doplnění, určí mu lhůtu (český právní řád neurčuje její délku, na rozdíl od EP, který stanoví, že lhůta nesmí být kratší, než deset dnů) a také jej poučí, jak návrh doplnit. Pokud nejsou splněny zákonné předpoklady pro vedení exekuce, rozhoduje o jejím zastavení usnesením sám exekutor.⁴⁵ Oproti tomu EP přenáší pravomoc rozhodnout o zastavení exekuce na soud, který tak dle § 42, odst. 2 učiní na návrh exekutora.

Exekuční řízení je zahájeno dnem, kdy exekuční návrh dojde exekutorovi. Zahájené exekuce se zapisují do neveřejného rejstříku zahájených exekucí, který vede Ministerstvo spravedlnosti. Pokud oprávněný podá více návrhů v téže věci, rozhoduje tak exekutor zapsaný v rejstříku jako první. Pokud jde o spojování věcí, může k němu dojít na základě návrhu povinného, avšak i ze zákona.

⁴² KASÍKOVÁ, M. in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 172-179.

⁴³ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 09. 2009, sp. zn. 20 Cdo 3704/2007.

⁴⁴ KOLESÁROVÁ, S. Zrušenie duality. *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. Brno: Exekutorská komora České republiky, 2011, roč. 3, č. 2, Str. 5. Dostupné z: <<http://www.ekcr.cz/admin/priloha/02-2011-Komorni-listy.pdf>>.

⁴⁵ HLAVSA, P. DÁVID, R., KOJAN M.. *Exekuční řád a předpisy souvisící*. 1. vyd. Praha: Leges 2013, 256 s. ISBN 978-80-87576-54-0. Str. 73-77.

Podal-li stejný oprávněný další exekuční návrh u téhož exekutora proti totožnému povinnému, spojují se tyto exekuce ze zákona. Avšak pokud exekutor má za to, že bude hospodárnější projednat věci zvlášť, rozhodne o vyloučení věci k samostatnému řízení. Navrhne-li povinný spojení řízení, rozhoduje o jeho návrhu exekuční soud. V usnesení o spojení věci přitom určí exekutora, který povede řízení a vyřazenému současně přizná náhradu prokázaných, účelně vynaložených nákladů.⁴⁶

3.2.2. Pověření a nařízení exekuce

Je-li exekutorovi doručen návrh na zahájení řízení, který je bezvadný jak po formální, tak po věcné stránce, obrátí se exekutor na soud s žádostí o pověření a nařízení exekuce (zákon užívá legislativní zkratky „pověření“) a to nejpozději do 15 dnů od doručení exekučního návrhu. Úprava obsažená v EP je shodná, ačkoliv EP užívá pouze pojmu pověření. Věcně příslušným exekučním soudem, který pověřuje exekutora vedením exekuce a rozhoduje v dalších zákonem stanovených případech, je vždy okresní soud, místní příslušnost je dána dle místa trvalého pobytu, či místa pobytu, jde-li o cizince, fyzické osoby anebo sídlo osoby právnické. Není-li možné takto místní příslušnost určit, je místně příslušný soud, v jehož obvodu má povinný majetek, kterým se rozumí i pohledávky a jiná ocenitelná práva. V případě příslušnosti více soudů, tato se určí dle abecedního, případně číselného pořadí názvu soudu.⁴⁷ Podle EP je exekučním soudem obecný soud povinného, tím je dle § 85 soud, v jehož obvodu má občan bydliště, jinak ten, v jehož obvodu se zdržuje, přičemž nemá v úmyslu se zde zdržovat natrvalo. Bydliště přitom není pojem totožný s trvalým pobytem, ačkoliv zpravidla se pojmy překrývají.⁴⁸ Pro právnické osoby je obecným soudem ten, v jehož obvodu se nachází jejich sídlo. V případě, že není místní příslušnost určena podle výše uvedených kritérií, upravuje místní příslušnost soudu § 85a a násl. OSP. Pokud povinný nemá obecný soud v SR, určí se příslušnost dle lokace majetku

⁴⁶ JIRMANOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 196-199.

⁴⁷ KASÍKOVÁ, KUČERA in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 283-285.

⁴⁸ ŠTĚVČEK in FICOVÁ, S., ŠTĚVČEK, M. et al. *Občianske súdne konanie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 493 s. ISBN 978-80-7400-312-7. Str. 89-90.

povinného. Je-li příslušných soudů více, rozhoduje ten, kterému byla žádost o pověření doručena jako prvnímu.

Doručením žádosti exekutorovi se do rejstříku zahájených exekucí⁴⁹, zapíše exekutor, u kterého bylo řízení zahájeno a den zahájení, spisová značka exekučního řízení, označení exekučního titulu a orgánu, který jej vydal, případně osoby, která ho vyhotovila, oprávněný a povinný a také povinnost, která má být exekucí vymožena.

Exekuční soud sám zkoumá splnění zákonem stanovených předpokladů pro vedení exekuce. Pokud shledá, že jsou splněny, vydá pověření exekutora do 15 dnů. Toto není soudním rozhodnutím a nelze proti němu podat opravný prostředek.⁵⁰ Povinnému zůstává možnost podat návrh na zastavení exekuce. Pokud exekuční návrh nesplňuje všechny náležitosti, může soud uložit exekutorovi jeho odmítnutí, či zamítnutí, exekutor je pokynem soudu vázán. Proti rozhodnutí exekutora o zamítnutí či odmítnutí návrhu je přípustné odvolání. EP je rozhodování o zamítnutí či odmítnutí návrhu svěřeno přímo do rukou soudu, pokud soud zjistí rozpor žádosti, návrhu, nebo exekučního titulu se zákonem, sám usnesením, proti němuž je přípustné odvolání, žádost zamítne.

Exekuční řízení je tedy zahájeno již dnem doručení exekučního návrhu exekutorovi. Od tohoto dne vzniká překážka věci zahájené, je určeno pořadí uspokojování vymáhaných pohledávek a také se staví promlčecí lhůty. Exekutor od této chvíle postupuje i bez návrhu tak, aby bylo dosaženo účelu exekuce. Avšak zjišťovat a zajišťovat majetek povinného je exekutor oprávněn až od chvíle, kdy obdrží pověření. Bezodkladně, nejdéle do 15 dnů od doručení pověření je exekutor povinen zaslat oprávněnému vyrozumění o zahájení exekuce. Aby nebyl zmařen účel exekuce, je povinnému toto vyrozumění doručováno až po proběhnutí lustraci jeho majetku.⁵¹ Nejpozději však musí být povinnému doručeno spolu s prvním exekučním příkazem a to do vlastních rukou. S vyrozuměním je povinnému také zaslána kopie exekučního titulu a výzva k dobrovolnému splnění vymáhané povinnosti. Dobrovolným splněním povinnosti ve lhůtě stanovené výzvou (30 dnů) se pro povinného snižuje finanční zátěž,

⁴⁹ Rejstřík zahájených exekucí je neveřejný elektronický seznam, který vede Ministerstvo spravedlnosti.

⁵⁰ KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 254.

⁵¹ KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 262, 263.

neboť náklady exekuce jsou nižší.⁵² Vyrozumění je pak také zasláno dalším osobám, dle vybraného způsobu exekuce.

Dle EP je povinností exekutora doručit vyrozumění oprávněnému i povinnému do vlastních rukou, a to před vydáním exekučního příkazu. Toto ustanovení způsobuje problémy v praxi, vzhledem k tomu, že povinný se o tom, že je proti němu vedeno exekuční řízení dozvídá leckdy v době, kdy exekutor nemá dostatečné informace o jeho majetku. Exekutor totiž může vydat exekuční příkaz až ve chvíli, kdy uplyne lhůta pro podání námitek proti exekuci, nebo jsou tyto zamítnuty.⁵³ Námitky může povinný podat do 14 dnů od doručení vyrozumění o zahájení exekuce, musí být odůvodněné a skutečnosti, které povinný tvrdí, musí podložit důkazy. O námitkách rozhoduje exekutor, pokud je uzná, jinak je do 5 dní od doručení postoupí k rozhodnutí soudu, který má následně 60 denní lhůtu pro jejich vyřízení. Pro vyrozumění není stanovena žádná lhůta, exekutor má však obecně činit své úkony bezodkladně. Výzvou se povinnému také dává možnost dobrovolně plnit a to ve lhůtě 14 dnů.

Po uplynutí lhůty dané povinnému vyrozuměním k dobrovolnému plnění dle EŘ, příp. právní mocí rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce podal-li jej povinný v této lhůtě, je do rejstříku zahájených exekucí zapsána doložka provedení exekuce. Do centrální evidence exekucí, tedy online přístupného⁵⁴ veřejného seznamu vedeného Exekutorskou komorou ČR zaneše exekutor vyrozumění o zahájení exekuce. Do centrální evidence exekucí se zapisují také na příklad i pravomocná usnesení o zastavení a odkladu exekuce a další údaje, které stanoví § 125 EŘ. Podrobnější úprava je pak obsažena ve vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí. Na Slovensku centrální registr exekucí zatím nefunguje, ačkoliv jeho zavedení v ČR vnímají občané i odborná veřejnost SR vesměs pozitivně jako nástroj ke zvýšení vynutitelnosti práva.

Jak již bylo řečeno výše, od chvíle, kdy exekutor obdrží pověření, může začít zjišťovat informace o povinném a jeho majetku. K tomuto zjišťování je oprávněn využít součinnost jednak s oprávněným a povinným a jednak s třetími

⁵² TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 565s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 420.

⁵³ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 165.

⁵⁴ www.ceecr.cz

osobami. Právě díky součinnosti na různé instituce je exekutor schopen zvolit nevhodnější způsob k provedení exekuce.⁵⁵ Třetí osoby, které je exekutor oprávněn písemně žádat o sdělení informací, jsou uvedeny v ust. § 33 EŘ. Tyto osoby jsou přitom povinny poskytnout údaje exekutorovi bez zbytečného odkladu a bezplatně. Dle EŘ jim již exekutor nemusí dokládat své pověření, neboť vzhledem k tomu, že exekutor je orgánem veřejné moci, předpokládá se jeho oprávnění součinnost požadovat ze zákona⁵⁶, EP tuto povinnost exekutorovi v § 35 odst. 1 ukládá.

Pokud by nečinností třetích osob vznikla újma oprávněnému, nebo exekutorovi, jsou povinny ji nahradit. Nadto je exekutor oprávněn třetím osobám za nesplnění jejich povinnosti uložit pořádkovou pokutu až do výše 50.000,- Kč. Dle §34 EP toto oprávnění přísluší soudu, který může pokutu uložit na žádost exekutora.

3.2.2.1. *Inhibitorium*

V ustanovení § 44a EŘ je zakotven zákaz povinnému nakládat se svým majetkem a to včetně nemovitostí a majetku, který patří do společného jmění manželů a to v jeho rozšířeném chápání dle EŘ. Podle § 42 se totiž za majetek patřící do SJM považuje i majetek, který je z něj vyčleněn v důsledku zrušení či zúžení rozsahu SJM soudním rozhodnutím či smlouvou, smluvního oddělení SJM popřípadě vyhrazení jeho vzniku smlouvou ke dni zániku manželství.

Disponovat se svým majetkem může povinný jen v rámci běžné obchodní a provozní činnosti, uspokojování základních životních potřeb svých a osob, které vyživuje a udržování a správy majetku. Toto tzv. generální inhibitorium působí již od doručení vyznění o zahájení exekuce povinnému. Pokud povinný tento zákaz poruší, jsou jeho právní jednání stížena relativní neplatností, které se může dovolat exekutor do skončení exekuce včetně vymožení nákladů exekuce, oprávněný, dokud není jeho pohledávka s příslušenstvím včetně nákladů oprávněného vymožena a další věřitel, přihlásil-li pohledávku do probíhající exekuce, dokud není zcela vymožena. Tímto institutem je zajišťováno naplnění

⁵⁵ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 417.

⁵⁶ Důvodová zpráva k z. č. 396/2012 Sb., změna občanského soudního řádu. ASPI ID: LIT42968CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

účelu exekuce. Brání se jím, aby povinný jakkoliv snižoval hodnotu svého majetku zejména tím, že by jej převáděl na třetí osoby. Skutečná výše vymáhané pohledávky není rozhodná, byla-li by však v přílišném nepoměru k majetku dlužníka, může exekutor rozhodnout o omezení účinků generálního inhibitoria. Toto rozhodnutí ale musí učinit před vyrozuměním oprávněného o zahájení exekuce. Usnesení o omezení generálního inhibitoria se totiž zasílá spolu s vyrozuměním. Jedná se zpravidla o výjimečné situace, kdy je již od počátku exekuce zřejmý hrubý nepoměr vymáhané povinnosti vůči majetkové situaci dlužníka.⁵⁷

EP upravuje zákaz povinnému nakládat se svým majetkem o poznání méně podrobně, pouze v § 47, odst. 1 písm. b). Tento zákaz je obsažen ve vyrozumění o zahájení exekuce a povinný podle něj nesmí se svým majetkem podléhajícím exekuci nakládat vyjma toho, že by uspokojoval pohledávku oprávněného s příslušenstvím, či náklady exekuce v hotovosti či bezhotovostně. Na rozdíl od úpravy české, porušení tohoto zákazu zakládá pouze odporovatelnost právního úkonu. Oprávněný se tak může domáhat pouze určení, že jde o právní úkon vůči němu neúčinný.⁵⁸

Institut generálního inhibitoria v EŘ doplňuje u některých způsobů provedení exekuce i inhibitorium speciální, tedy zákaz povinnému nakládat s konkrétními věcmi a právy, jehož porušení je stíženo neplatností absolutní. A také institut arrestatoria, jímž je poddlužníkovi povinného zakazována dispozice s pohledávkou. Účinky obou přitom nastávají až s exekučním příkazem.⁵⁹

3.2.2.2. Exekuční příkaz

Exekuční příkaz představuje rozhodnutí exekutora, jímž exekutor stanoví, jakým způsobem bude exekuce provedena. Mimo exekutora je exekuční příkaz oprávněn vydat i pověřený exekutorský kandidát. Exekutorskému koncipientovi tato pravomoc nepřísluší. Exekutor může exekuční příkaz vydat nejdříve

⁵⁷ KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 265-268.

⁵⁸ Rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 25. 11. 2008, sp. zn. 4 Cdo 107/2007.

⁵⁹ KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 268.

po zapsání exekuce do rejstříku zahájených exekucí. Exekuční příkaz má účinky nařízení výkonu rozhodnutí dle OSŘ. Provádět exekuci však exekutor může až tehdy, uplynula-li lhůta k dobrovolnému plnění stanovená povinnému ve výzvě k dobrovolnému splnění vymáhané povinnosti, příp. nabylo-li rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce podané v této lhůtě právní moci. Po té je do rejstříku zahájených exekucí zapsána doložka provedení exekuce a exekutor na základě pravomocného exekučního příkazu může začít v exekuci provádět úkony, náležející do fáze provedení exekuce.⁶⁰

Dle EP je exekutor, nikoliv však exekutorský koncipient, oprávněn vydat exekuční příkaz až po uplynutí lhůty k podání námitek proti exekuci, resp. po doručení usnesení exekučního soudu o jejich zamítnutí. Obsahové náležitosti exekučního příkazu jsou pak stanoveny jednak obecně v § 48 EŘ⁶¹, resp. § 53 EP⁶², tyto jsou minimálními náležitostmi, neboť zákon upravuje i speciální náležitosti podle jednotlivých způsobů provedení exekuce. Odvolání není proti exekučnímu příkazu přípustné.

3.2.3. Odklad a zastavení exekuce

Provedení exekuce může být odloženo v případech uvedených v § 266 OSŘ. Na návrh lze provedení exekuce odložit v případě, že se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by provedení exekuce mělo zvláště nepříznivé následky pro něj, či jeho rodinu a zároveň není odkladem poškozen oprávněný. O odkladu na návrh povinného se nejčastěji rozhoduje při exekuci vyklizením bytu, odklad je povolován např. v případě narození dítěte.⁶³ Návrh povinný podává u exekutora, který vede exekuci a ten, dokud o návrhu není rozhodnuto, nečiní žádné úkony k provedení exekuce. O návrhu přitom

⁶⁰ KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 328.

⁶¹ Jedná se o uvedení exekučního soudu, označení exekutora, který vede exekuční řízení, exekuční titul a označení orgánu, který jej vydal nebo osoby, která jej vyhotovila, označení účastníků, označení povinnosti, která má být vymožena, způsob provedení exekuce, označení osob, kterým se doručuje exekuční příkaz, výrok, poučení o odvolání, den a místo vydání exekučního příkazu a podpis exekutora.

⁶² Exekuční příkaz musí obsahovat označení exekutora, který ho vydal, exekučního titulu a orgánu, který ho vydal, označení oprávněného a povinného, toho, komu se doručuje příkaz na zahájení exekuce, vymáhaného nároku a způsob provedení exekuce.

⁶³ Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 02. 1981, sp. zn. Cpj 159/79 : *K praxi soudů a státních notářství při soudním výkonu rozhodnutí*. ASPI ID: JUD2365CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

rozhoduje exekutor a teprve nevyhoví-li mu do 7 dnů, postoupí ho exekučnímu soudu. Exekuční soud o něm rozhodne bezodkladně, nejdéle však do 15 dnů. I bez návrhu lze odložit provedení exekuce, pokud lze očekávat, že bude exekuce zastavena. Obligatorně musí usnesení o odložení obsahovat dobu, na kterou se exekuce odkládá, po jejím uplynutí pokračuje exekutor ex offo. Odklad exekuce lze také spojit se složením jistoty. Jistota musí bezpečně zajistit úhradu pohledávky s jejím příslušenstvím a náklady exekuce. Po dobu rozhodování o zastavení exekuce je provedení exekuce odloženo, nebude-li pak návrhu na zastavení vyhověno, užije se jistoty k úhradě pohledávky.

EP upravuje odklad exekuce v § 56. Odložit exekuci může soud na návrh povinného, fyzické osoby ze stejných důvodů, jako stanovuje OSŘ. Dalšími důvody odkladu je pak podání opravného prostředku proti cizímu rozhodnutí ve státě vydání a také lze exekuci odložit v případě, že by mohla zabránit povinnému poskytovat či zabezpečovat zdravotní péči podle zvláštních předpisů. Specifickým případem je pak písemná dohoda exekutora s povinným o postupném splácení vymáhané pohledávky, po dobu jejího plnění exekutor v exekuci nepokračuje. Tuto dohodu musí písemně schválit oprávněný. Stejně tak lze odložit exekuci i bez návrhu při jejím očekávaném zastavení.

Zastavit exekuci je možno na návrh i bez návrhu. Návrh je možné podat v subjektivní lhůtě, která činí 15 dnů a to u exekutora pověřeného vedením exekuce. Obsahové náležitosti stanoví EŘ v § 55, odst. 2, přičemž neobsahuje-li návrh stanovené náležitosti, nebo je podán opožděně, exekutor ho odmítne. Proti tomuto rozhodnutí je však přípustné odvolání. Po podání návrhu exekutor do 15 dnů vyzve další účastníky k podání vyjádření k návrhu. Souhlasí-li všichni se zastavením exekuce, exekutor návrhu ve lhůtě 30 dnů od uplynutí lhůty k vyjádření nebo od doručení souhlasného vyjádření vyhoví. Pokud návrhu nevyhoví, postoupí jej k rozhodnutí exekučnímu soudu. Bez návrhu může exekutor sám zastavit exekuci, souhlasí-li se zastavením oprávněný, v opačném případě požádá exekutor o zastavení exekuce soud. Exekuci lze zastavit také v případě, že oprávněný nesloží přiměřenou zálohu na náklady exekuce, ledaže oprávněný splňuje podmínky osvobození, nebo se jedná o vymáhání výživného pro nezletilé dítě. Důvody pro zastavení exekuce jsou obsaženy v § 268 OSŘ

a speciálně pak také u jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí v OSŘ.⁶⁴ EP pak důvody pro zastavení obsahuje v § 57. Na rozdíl od úpravy obsažené v EŘ, rozhoduje o zastavení exekuce výlučně soud. Může tak učinit na návrh, pro který není stanovena lhůta, i bez návrhu.

⁶⁴ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 424.

4. Způsoby provedení exekuce podle zákona č. 120/2001 Sb. a z. č. 133/1995 Z.z.

V exekučním řízení je zasahováno do právní sféry povinného, který je státem donucován k plnění jemu uloženého. Je nezbytné, aby byl přesně vymezen postup orgánu provádějícího donucení a také aby byly přesně vymezeny způsoby, kterými může být exekuce provedena. Donucení je tedy přípustné provést výhradně způsoby uvedenými v zákoně⁶⁵, což EŘ zakotvuje v § 58, odst. 1, který stanoví, že „*Exekuci lze provést jen způsoby uvedenými v tomto zákoně.*“, toto ustanovení je tak obdobou § 257 OSŘ obsahujícího stejnou zásadu. Způsoby provedení exekuce jsou pak konkretizovány v § 59, kde se nachází taxativní výčet možných způsobů provedení exekuce, tyto dále EŘ nijak podrobně nerozvádí, neboť v tomto odkazuje na úpravu obsaženou v OSŘ, od které pouze stanoví případné odchylky. Exekutor sám určuje, který způsob zvolí jako nevhodnější, tedy kterým způsobem bude nejlépe dosaženo uspokojení oprávněného a to zcela, nebo v co největší dosažitelné míře. Exekutor přitom může kombinovat i více způsobů, může tedy provádět exekuci několika (nebo i všemi) způsoby současně již od počátku, nebo i postupně. Kritériem pro jeho rozhodování je pouze účel exekuce spolu s okolnostmi konkrétního případu, zejména pak s ohledem na povahu vymáhaného plnění.⁶⁶ Samozřejmě s naplněním dikce § 58 odst. 2 EŘ, který určuje exekuci prodejem movitých či nemovitých věcí a postižením závodu až jako podpůrnou, nepostačují-li k uhrazení jiné způsoby.

Pokud má být vymoženo peněžité plnění, tedy oprávněný navrhuje výkon exekučního titulu ukládajícího povinnému, aby mu zaplatil určitou peněžitou částku, obsahuje taxativní výčet způsobů provedení exekuce § 59 v odst. 1. Dle tohoto ustanovení lze exekuci ukládající zaplacení peněžité částky provést těmito způsoby:

- srážkami ze mzdy a jiných příjmů
- příkázáním pohledávky

⁶⁵ TRIPES, A. *Exekuce v soudní praxi*. 3. Vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 852 s. ISBN 80-7179-489-9. Str. 85.

⁶⁶ KASÍKOVÁ, M. et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a předpisy související: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005, 984 s. ISBN 80-7179-901-7. Str. 337 a TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 427.

- prodejem movitých a nemovitých věcí
- postižením závodu
- zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech
- správou nemovité věci
- pozastavením řídičského oprávnění

Výčet způsobů, jimiž lze exekuci provést v případě, kdy je vymáhána jiná povinnost, než zaplacení peněžité částky je rovněž taxativní a nelze tak užít jiného způsobu, než který je výslovně uveden v zákoně. V tomto případě je způsob exekuce určen exekučním titulem.⁶⁷ § 59 v odst. 3 uvádí tyto způsoby provedení exekuce na nepeněžité plnění:

- vyklizení
- odebrání věci
- rozdělení společné věci
- provedení prací a výkonů

Pokud jde o exekuci prodejem zástavy, lze ji dle § 59, odst. 3 EŘ provést pro zajištěnou pohledávku prodejem zastavených movitých a nemovitých věcí.

Jednotlivými způsoby má být povinný zpravidla donucen, aby něco vykonal, něčeho se zdržel, nebo něco strpěl. Nemusí jít však vždy nutně o povinného, někdy jde také o to, jeho činnost nahradit. I v případě exekuce na nepeněžité plnění se lze na povinném domáhat i náhrady nákladů řízení nalézacího a stejně tak i nákladů vzniknuvších exekutorovi – tedy i v případech exekucí na nepeněžité plnění zjišťuje exekutor majetek povinného a vede tak další exekuci na plnění peněžité.⁶⁸

Taktéž exekučný poriadok stanovuje niekoľik spôsobů provedení exekuce. Ustanovení § 62 EP zakotvuje stejnou zásadu, jako nalezneme v § 58 odst. 1 EŘ. Dle EP je exekutor tím, kdo rozhoduje o způsobu provedení exekuce, toto jeho právo může být výjimečně omezeno vázaností na návrh oprávněného a to v případě zřízení exekutorského zástavního práva, které lze zřídit pouze na návrh oprávněného. EP nakonec zakotvuje zásadu, že exekuci je možné uskutečnit i více

⁶⁷ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 403.

⁶⁸ PUTNA in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2664-2666.

způsoby najednou.⁶⁹ Avšak vždy je nutné mít na paměti, že ji lze vykonat jen způsoby povolenými zákonem, pokud by byla exekuce prováděna více způsoby a byť jen jeden by neměl oporu v Exekučnom poriadku, byla by nepřipustná celá exekuce.⁷⁰

Pokud je exekučním titulem uložena povinnost na peněžité plnění, jsou způsoby, kterými ji lze vymáhat následující:

- srážky ze mzdy a jiných příjmů
- příkázání pohledávky
- prodej movitých věcí
- prodej cenných papírů
- prodej nemovitosti
- zřízení exekučního zástavního práva na nemovitostech
- prodej podniku
- příkazem na zadržení řidičského průkazu

Jako relativně samostatný druh exekuce je pak v § 113b upravena exekuce postižením obchodního podílu⁷¹, která byla do EP začleněna z. č. 341/2005 Z. z s cílem upřesnění postupu exekutora při exekuci obchodního podílu společníka v obchodní společnosti, který se liší podle právní formy společnosti a také podle účinků, které má exekuce obchodního podílu na setrvávání společníka ve společnosti, nebo na další trvání společnosti vůbec.⁷²

Pokud je exekučním titulem uložena povinnost na nepeněžité plnění, lze exekuci vykonat:

- vyklizením
- odebráním nebo zničením věci na náklady povinného
- rozdělením společné věci
- provedením prací a výkonů

Jak EŘ, tak EP obsahují několik shodných zásad pro provádění exekucí. Předně se jedná o ustanoveními § 58 odst. 1 EŘ a § 62 EP rozvedenou zásadu

⁶⁹ KRAJČO, J. *Komentár Exekučný poriadok: procesný postup exekútora; procesný postup exekučného súdu*. Bratislava: Eurounion, 2009. ISBN 978-808-9374-076. Str. 226.

⁷⁰ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 237.

⁷¹ KRAJČO, J. *Komentár Exekučný poriadok: procesný postup exekútora; procesný postup exekučného súdu*. Bratislava: Eurounion, 2009. ISBN 978-808-9374-076. Str. 226.

⁷² Důvodová zpráva k zákonu č. 341/2005 Z. z. ASPI ID: LIT36226SK. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

legality, podle které lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem a způsobem, který stanoví zákon. Tato je v právním řádu ČR na ústavní úrovni zakotvena v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a v čl. 2 odst. 3 Ústavy, slovenský právní řád vyjadřuje tuto zásadu v čl. 2 odst. 2 Ústavy Slovenské republiky.⁷³ Oba procesní předpisy taktéž shodně svěžují rozhodování o způsobu provedení exekuce exekutorovi a neliší se ani v možnosti exekutora zvolit k provedení exekuce více způsobů. Z výše uvedeného taktéž vyplývá, že co se týče způsobů provedení exekuce, nevyskytují se mezi oběma úpravami markantní rozdíly.

⁷³ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 237.

4.1. Srážky ze mzdy a jiných příjmů

Tímto způsobem provedení exekuce je postihován nárok zaměstnance na mzdu, resp. na obdobné peněžité plnění, jedná se o „*legální zkrácení odměny zaměstnance za práci (mzdy), jež je vesměs proti jeho vůli pravidelně prováděno zaměstnavatelem za účelem nuceného uspokojení doposud neuhrazených závazků zaměstnance vůči jeho věřitelům.*“⁷⁴

4.1.1. Úprava v ČR

Exekuce srážkami ze mzdy je upravena v § 60 EŘ, který odkazuje na přiměřenou aplikaci ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy dle OSŘ. Na exekuční řízení se užití i zvláštní ustanovení o jiných příjmech než mzdě dle § 299 až 302 OSŘ.⁷⁵ Zákodárce úpravu výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy zařadil jako první ze způsobů provedení výkonu rozhodnutí na peněžité plnění, což vychází z přesvědčení, že téměř každý povinný disponuje pravidelným příjmem ze své pracovní či obdobné činnosti.⁷⁶

Mzdou se pro účely srážek ze mzdy rozumí tarifní mzda, další složky mzdy, náhrada mzdy v případě překážek v práci a taktéž odměna za další činnost vykonávanou pro zaměstnavatele.⁷⁷ OSŘ pak v § 299 uvádí taxativní výčet tzv. jiných příjmů, mezi které zahrnuje i příjmy nahrazující povinnému odměnu za práci nebo poskytovaných vedle ní, kam řadí mj. důchody a stipendia a nově také dávky vyplývající ze smlouvy o výměnku podle občanského zákoníku. V druhém a třetím odstavci výše uvedeného ustanovení jsou pak stanoveny částky nepodléhající srážkám ze mzdy. Exekutor může dle § 262a, odst. 2 OSŘ exekucí postihnout i mzdu manžela povinného za předpokladu, že dluh patří do společného jmění manželů.

⁷⁴ BREBURDA, J. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. ISBN 978-80-7263-758-4. Str. 13.

⁷⁵ KASÍKOVÁ, M. et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a předpisy související: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2005. 984 s. ISBN 80-7179-901-7. Str. 342.

⁷⁶ SMOLÍK in WINTEROVÁ, A. et al. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice: doplněné o předpisy evropského práva*. 6. vyd. Praha: Linde, 2011. 711 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-80-7201-842-0. Str. 517.

⁷⁷ Tamtéž.

Od doručení exekučního příkazu zaniká právo povinného na výplatu části mzdy stanovené výší srážek, zároveň je plátce mzdy povinnému nesmí vyplatit a také je povinen provádět srážky ze mzdy. Zpravidla provádí srážky měsíčně, neboť nejčastěji je mzda či jiný příjem povinného vyplácen pravidelně každý měsíc. OSŘ ovšem v § 286 a 287 pamatuje i na situace, kdy je mzda vyplácena nadvrát, příp. za několik měsíců najednou. Zaměstnavatel provádí výpočet srážek ze mzdy sám, přičemž srážky se provádí z čisté mzdy povinného, tedy ze mzdy, od níž jsou odečteny příslušné zákonem stanovené odvody a také tzv. nezabavitelná částka, jejíž výši stanoví nařízení vlády č. 595/2006 Sb. Nezabavitelná částka je výrazem skutečnosti, že mzda slouží k zabezpečování potřeb povinného a jeho rodiny a nelze ji tak postihovat v celém rozsahu.⁷⁸ Nezabavitelná částka se skládá z životního minima jednotlivce a normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, tvoří ji přitom dvě třetiny ze součtu uvedených (dále jen „NČ“). Pokud povinný poskytuje výživu dalším osobám, započítává se do nezabavitelné částky i jedna čtvrtina NČ pro každou vyživovanou osobu, na manžela přitom i tehdy, má-li samostatný příjem.⁷⁹ Od čisté mzdy je odečtena NČ a pokud výsledná částka převyšuje součet životního minima a normativních nákladů na bydlení, jsou od ní odečteny a z výsledné „superčisté“ mzdy se dále počítají srážky, zbytek mzdy se srazí bez omezení. Uplatňuje se tzv. třetinový systém, kdy první třetina je sražena pro úhradu vymáhané pohledávky (pro přednostní až nepostačuje-li pro jejich úhradu třetina druhá), druhá třetina je sražena pouze pro přednostní pohledávky (tj. např. pohledávka na výživném, která má absolutní přednost, pohledávky náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví aj.) a třetí třetina je zásadně vždy ponechána povinnému. Pokud jde o souběh několika pohledávek, uplatní se pravidlo pořadí, případně přednosti, a plátce mzdy tak postupuje dle § 280 OSŘ. Vzhledem k ustanovením § 276 a 281 OSŘ může být rozsah srážek prováděn pouze do výše vymáhané pohledávky s příslušenstvím. Tato zásada se uplatní i tehdy, souhlasil-li by povinný s větším postihem. Plátce mzdy tak musí

⁷⁸ BREBURDA, J. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. ISBN 978-80-7263-758-4. Str. 33,59.

⁷⁹ ŠUBRT, B. Údaje pro srážky ze mzdy (z platu) v roce 2014. *Práce a mzda*. 2014, č. 1. Str. 20. ASPI ID: LIT46257CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

měsíčně provádět jejich výpočet dle předepsané výše, kterou musí přísně dodržet.⁸⁰

Plátce mzdy tedy sráží povinnému vypočtenou částku od doručení exekučního příkazu. Ten nabývá právní moci ve většině případů již doručením, nestane se tak však např., pokud exekutor zašle exekuční příkaz plátcí mzdy dříve, nežli uběhne povinnému lhůta k dobrovolnému plnění stanovená ve výzvě ke splnění vymáhané povinnosti, v takovém případě nelze dle § 47 odst. 2 písm. d) EŘ exekuci provést. Plátce mzdy vyplácí sražené částky přímo oprávněnému, případně na účet exekutora, je-li tak stanoveno v exekučním příkazu.⁸¹ Odpovědnost za správné provedení srážek leží na plátcí mzdy. Neprovede-li srážky řádně a včas, či jinak pochybí při jejich provádění, oprávněný má možnost využít soudní ochranu a domáhat se na plátcí mzdy uhrazení sražených částek. Pořadí pohledávek, které jsou srážkami uspokojovány, se řídí dnem, kdy byl plátcí mzdy doručen exekuční příkaz, bylo-li mu doručeno ve stejný den více exekučních příkazů, platí, že pohledávky mají stejné pořadí a nepostačuje-li na jejich uspokojení částka na ně připadající, uspokojí se poměrně.

Dojde-li ke změně plátce mzdy, vztahuje se exekuční příkaz i na mzdu vyplácenou jím, pohledávka si přitom zachovává své pořadí. Povinnost vyrozumět exekutora o skončení pracovního poměru má jak povinný, tak i plátce mzdy, který je navíc povinen vydat zaměstnanci potvrzení o zaměstnání, v němž je uvedena i skutečnost srážek ze mzdy, jeho obsah upravuje § 294 OSŘ. O uzavření nového pracovního poměru pak exekutora informuje povinný a taktéž plátce mzdy, ten je rovněž povinen vyžádat si od původního plátce mzdy povinného potvrzení o zaměstnání. Pokud povinný pobírá mzdu od několika plátců mzdy, vztahuje se exekuce na všechny jeho mzdy, exekutor plátcům mzdy jednotlivě určí výši nezabavitelné srážky.⁸² Jako změna plátce mzdy je přitom dle § 293, dost. 2 posuzováno i vyplácení dávek podle zvláštního právního předpisu okresní správou sociálního zabezpečení, avšak podléhá zjednodušenému režimu.

Exekuce srážkami ze mzdy řádně končí svou realizací, tedy vymožením předmětné částky. Prve se uspokojuje jistina, následuje její příslušenství

⁸⁰ BREBURDA, J. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. ISBN 978-80-7263-758-4. Str. 87-88, 91.

⁸¹ ŠUBRT, B. *Exekuční a ostatní srážky ze mzdy a z jiných příjmů: pro roky 2013 a 2014*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 154 s. ISBN 978-80-7478-378-4. Str. 58, 96.

⁸² NOVOTNÝ, P. *Exekuční řád: příručka pro věřitele*. 1. vyd. Praha: GRADA, 160 s. ISBN 80-247-0111-1. Str. 51.

a náklady. Jakmile je vymáhaná pohledávka zaplacená, plátce mzdy ukončí provádění srážek. Tento postup není pro zaměstnavatele, který musí z exekučního příkazu a příp. dalších rozhodnutí spočítat přesnou výslednou vymáhanou sumu, příliš příznivý.⁸³ Kromě realizace je samozřejmě také možné, aby byla exekuce zastavena, kromě obecných důvodů se tak bude jednat např. o případy, kdy povinný jeden rok nepobírá mzdu vůbec, nebo tato nedosahuje výše, z níž by byly srážky proveditelné.

4.1.2. Úprava v SR

Úpravu srážek ze mzdy obsahuje přímo EP a to v § 66 až 92. Předmětem exekuce je mzda, popř. peněžité plnění mzdě rovnocenné. Za mzdu se pro účely exekuce považuje např. mzda dle § 118 zákona č. 311/2001 Z. z., zákonník práce, plat dle § 78 zákona č. 312/2001 Z. z., o štátní službě aj. Jinými příjmy jsou pak takové, které nahrazují povinnému mzdu, resp. jinou odměnu za provedenou práci, jedná se tedy např. o důchod či náhrady podle zákona č. 461/2003 Z. z., o sociálním poistení.⁸⁴

Dle exekučního poriadku není možné provádět srážky ze mzdy manžela povinného. Je tomu tak proto, že do doby vyplacení není mzda součástí bezpodílového spoluvlastnictví manželů.⁸⁵

Plátce mzdy je povinen od doručení příkazu k zahájení exekuce provádět srážky ze mzdy povinného a tyto deponovat. Nevyplácí je ani oprávněnému, ani povinnému. Od této chvíle tedy povinný ztrácí právo na vyplacení té části mzdy, která odpovídá určené výši srážek. Po uplynutí lhůty na podání námitek, resp. poté, co bylo exekutorovi doručeno rozhodnutí soudu o zamítnutí námitek, exekutor vydá exekuční příkaz a doručí ho účastníkům a taktéž plátcí mzdy. Plátce mzdy od jeho doručení musí vyplatit oprávněnému sražené a deponované částky a na příště mu již vyplácí sražené částky rovnou, bez jejich uschování. EP v § 67, odst. 4 a 5 výslovně určuje notifikační povinnost plátce mzdy při

⁸³ BREBURDA, J. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. ISBN 978-80-7263-758-4. Str. 41-42.

⁸⁴ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 563.

⁸⁵ Srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. 1 Afs 111/2004 a Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 20 Cdo 326/2007.

dočasné pracovní neschopnosti povinného trávající déle než 10 dní a při mateřské, či rodičovské dovolené.⁸⁶

Srážky jsou prováděny měsíčně, stejně jako OSŘ i EP pamatuje i na případy, kdy je mzda vyplácena na dvakrát, případně je-li vyplácena za delší období najednou. Srážky se provádí z čisté mzdy povinného, do které se nezapočítávají přídatky na děti a částky poskytované na náhradu nákladů spojených s výkonem práce, zejm. jde o náklady při pracovních cestách. Od čisté mzdy jsou, stejně jako v případě ČR, odečteny zákonem stanovené odvody. Základní částka, která nesmí být povinnému sražena z měsíční mzdy, je stanovena nařízením vlády č. 268/2006 Z. z. o rozsahu zrážek zo mzdy pri výkone rozhodnutia.⁸⁷ Podle tohoto nařízení základní částku tvoří 60 % z životního minima, přičemž na každou osobu, kterou povinný vyživuje, se započítává 25 % z životního minima a tato částka se, stejně jako v ČR, vztahuje na osobu manžela i tehdy, má-li samostatný příjem. Speciální úprava pak platí pro případ výživného pro nezletilé dítě, kdy povinnému nelze srazit částku, kterou tvoří 70 % základní částky. Zvláštní úprava je rovněž v případě povinného, který pobírá důchodové dávky podle zvláštního právního předpisu, takovému povinnému nelze srazit celé životní minimum a na vyživované osoby se v jeho případě započítává 50 % z životního minima. Právě zvláštní úprava základní částky pro důchodové dávky byla předmětem novelizace nařízení v roce 2013, která v tomto ohledu reagovala na poznatky z praxe a informace Sociálnej poisťovne, která poukazyvala na zhoršování sociální situace osob pobírajících důchodové dávky, přičemž právě počet exekucí na tyto osoby se každoročně zvyšuje. Pro tyto osoby jsou totiž důchodové dávky zpravidla jediným zdrojem příjmů a z objektivních důvodů nemohou vlastními silami svou sociální situaci zlepšit.⁸⁸ Stejně jako OSŘ stojí i srážky ze mzdy dle EP na tzv. třetinovém systému. Z čisté mzdy (zaokrouhlené směrem dolů na eurocenty na částku dělitelnou třemi) lze srazet pouze první 1/3, třetinu druhou jen v případě existence přednostních pohledávek. Částka, nad kterou lze zbytek čisté mzdy povinného srazit bez omezení, činí 150 %

⁸⁶ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 241-247.

⁸⁷ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 253-254, 247, 261-262, 266-267.

⁸⁸ Dôvodová správa k nariadeniu č. 216/2013 Z.z., zmena rozsahu zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia zo dňa 25. 06. 2013. ASPI ID: LIT39839SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

z částky životního minima. Přednostní pohledávky, jejichž taxativní výčet je uveden v § 71, odst. 2 EP, se uspokojují nejprve z druhé třetiny a teprve nepostačuje-li tato, uspokojují se spolu s ostatními pohledávkami z třetiny první. Při souběhu několika pohledávek se tyto uspokojují dle svého pořadí, přičemž se řídí dnem doručení příkazu na zahájení exekuce plátcí mzdy. Rozsah srážek ze mzdy je stejně jako v úpravě obsažené v OSŘ omezen výší pohledávky a jejího příslušenství. EP však připouští větší rozsah srážek v případě souhlasu povinného, který je ale dále omezen zákazem srážet základní částku. Jedná se tedy o jeho souhlas se srážením třetí třetiny, či její části a v případě exekuce výhradně na nepřednostní pohledávky také se srážkami z druhé třetiny.⁸⁹

Pro vymáhání vícera pohledávek se uplatní stejná pravidla, která jsou stanovená v OSŘ, neliší se ani úprava pořadí pohledávek. Stejná úprava platí i pro podlužnickou žalobu, kterou se oprávněný může domáhat vyplacení částek, které nebyly zaměstnavatelem řádně sraženy.⁹⁰

Úprava změny plátce mzdy je obdobná úpravě české, s tím rozdílem, že EP obsahuje speciální úpravu v případě dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance, a proto se za změnu plátce mzdy tato situace nepovažuje. Pokud dojde k situaci, kdy povinný po dobu tří po sobě jdoucích měsíců nepobírá mzdu alespoň v takové výši, aby z ní bylo možno srážky provést, oznámí tuto skutečnost plátce mzdy exekutorovi. Po tomto oznámení exekutor zváží jiný způsob provedení exekuce, nebo tuto může soud i zastavit, není-li jiný způsob možný. Exekuce pak řádně končí uspokojením pohledávky, od této chvíle již plátce mzdy srážky neprovádí.⁹¹

4.1.3. Srovnání

Z výše uvedeného vyplývá, že povětšinou je úprava srážek ze mzdy v ČR shodná s úpravou SR. Avšak nalezneme zde větší, či menší rozdíly.

Předně je třeba podotknout, že exekučný poriadok, na rozdíl od exekučního řádu, nedovoluje exekuci vést pro nárok na mzdu manžela.

⁸⁹ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 256-258.

⁹⁰ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 570.

⁹¹ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 284, 263-265.

Zásadním rozdílem mezi oběma úpravami je pak možnost zvětšení rozsahu srážek ze mzdy se souhlasem povinného. Toto je v OSŘ výslovně vyloučeno ustanovením § 281. Oproti tomu EP toto rozšíření připouští. Důvodová zpráva k EP uvádí, že § 73, ve kterém je zakotvena možnost většího rozsahu srážek v případě souhlasu povinného, umožňuje povinnému, aby tímto jeho povinnost byla splněna dříve.⁹² Institut většího rozsahu srážek ze mzdy nijak neodporuje nárokům na ochranu povinného v exekčním řízení. Jako příklad zde poslouží rozdílná výše srážek ze mzdy v případě povinného, z jehož mzdy jsou prováděny srážky i na přednostní pohledávku a povinného, jemuž se tyto srážky neprovádí. Pokud stát stanoví určitou hranici, kterou považuje za dostačující pro uspokojování potřeb povinného, z jehož mzdy je sráženo i na přednostní pohledávku, měla by tato být dostačující i pro povinného, jemuž takováto srážka prováděna není, samozřejmě pokud s tím dotčený souhlasí. Tento institut by mohl být v praxi využitelný jednak pro dluhy menšího rozsahu, kdy je pro povinného příhodnější se po krátkou dobu omezit ve větším rozsahu, než nechat se ovlivňovat nepříznivými důsledky exekuce delší období. A jednak také v případě povinných - ručitelů, kteří zpravidla chtějí mít co nejdříve tzv. čistý stůl. Dotazem na JUDr. Erika Tótha, exekutora působícího v Nitre, však bylo zjištěno, že se nejedná o hojně využívaný způsob. Exekutorský úřad, v němž již 14 let působí, provádí ročně cca 20.000 exekucí, přesto se s využitím většího rozsahu srážek setkal pouze zhruba v pěti případech.

Dále se liší úprava co do výpočtu srážek, o němž bylo pojednáno. Při výsledném porovnání vychází, že česká úprava je pro povinného příznivější, neboť mu ponechává procentuálně vyšší podíl mzdy, nežli úprava slovenská.

Rovněž OSŘ umožňuje exekuci zastavit po uplynutí 1 roku, v němž povinný nepobírá mzdu vůbec, nebo alespoň nikoliv v takové výši, z níž by srážky mohly být provedeny a to na návrh plátce mzdy, či povinného. EP k obdobné situaci volí lehce odlišný přístup, když v § 74, odst. 1 zakotvuje povinnost plátce mzdy informovat exekutora o tom, že nemůže srážky vykonávat, neboť povinný po dobu 3 měsíců nepobírá mzdu alespoň ve výši postačující pro provedení srážek. Na rozdíl od úpravy české je zde tedy povinnost informování

⁹² Důvodová správa k zákonu č. 233/1995 Z. z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) zo dňa 15. 8. 1995. ASPI ID: LIT38843SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

exekutora, který se na základě toho může rozhodnout, zda zvolí jiný způsob provedení exekuce, nebo zda je nutné exekuci zastavit.

Rovněž je odlišná doba, po kterou jsou povinnému deponovány srážky. Dle EP exekutor prve zasílá zaměstnavateli příkaz k zahájení exekuce, který je povinen od jeho doručení nevyplácet povinnému mzdu. Deponuje ji, dokud neuplyne lhůta pro podání námitek, a teprve po jejím uplynutí, je mu exekutorem zaslán příkaz na provedení exekuce, čili exekuční příkaz, na jehož podkladě provádí výplatu srážek. Oproti tomu, ačkoliv úprava česká určuje, že povinnému lze zaslat výzvu k dobrovolnému plnění nejpozději současně s exekučním příkazem, většina exekutorských úřadů nejspíše postupuje a bude postupovat tak, že výzvu v případě exekuce srážek ze mzdy posílá před jeho vydáním. Tak vznikne situace, kdy zpravidla již doručením exekučního příkazu zaměstnavateli nabyde tento právní moci a deponace srážek nebude nutná.

4.2. Příkazání pohledávky

Tímto způsobem lze vykonat exekuční tituly na peněžité plnění, je jím „*umožněno, aby oprávněný vstoupil do věřitelských vztahů (oprávnění) povinného, aniž by šlo o postoupení pohledávky, kterou má povinný za svým dlužníkem.*“⁹³

4.2.1. Úprava v ČR

Dle občanského soudního řádu a exekučního řádu lze exekuci příkazáním pohledávky provést:

- a) příkazáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu (§ 303 až 311a OSŘ)
- b) příkazáním jiných peněžitých pohledávek (§ 312 až 319 OSŘ)
- c) postižením jiných majetkových práv (§ 320 až 320ab OSŘ)

V případě **příkazání pohledávky z účtu u peněžního ústavu** je postihován běžný, vkladový či jiný účet povinného, bez ohledu na to, v jaké měně je veden. Podstatné je pouze to, zda jej vede tuzemský peněžní ústav.⁹⁴

Exekutor součinností na finanční instituce (především banky, ale může se jednat např. i o spořitelní družstva a další) zjistí, zda povinný vlastní účet a také jaký je zůstatek na něm, případně zda vykazuje pohyb peněžních prostředků. Poté vydá exekuční příkaz, ve kterém musí uvést číslo účtu povinného a také přesně označit peněžní ústav, u něhož je účet veden. Postihnout lze účet s jakýmkoliv zůstatkem (tedy i nulovým), pokud má exekutor za to, že by se na něm prostředky mohly objevit, neboť exekuce postihuje pohledávku povinného z účtu ve výši, v jaké byly na účtu peněžní prostředky v okamžiku doručení exekučního příkazu peněžnímu ústavu, ale také pohledávku z účtu vzniknuvší z prostředků, které na účet došly dodatečně, nejpozději do 6 měsíců od doručení exekučního příkazu. Postihnutelný je dle § 262a OSŘ i účet manžela povinného, pokud je vymáhán dluh patřící do společného jmění manželů. Okamžikem doručení exekučního příkazu nastávají účinky arrestatoria.

⁹³ HENDRYCH, D. *Právní slovník*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, xxii, 1459 s. ISBN 978-80-7400-059-1. In: Beck-online [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 7. 3. 2014].

⁹⁴ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 378.

Pro peněžní ústav tedy platí zákaz jakkoliv nakládat s prostředky na účtu povinného (do výše vymáhané pohledávky s příslušenstvím), především je povinnému nevyplácet, ani neprovádět započtení. Na povinného se pak od chvíle, kdy je peněžnímu ústavu exekuční příkaz doručen, vztahuje speciální inhibitorium. Povinný ztrácí právo nakládat s peněžními prostředky, které se na účtu nacházejí nebo budou nacházet, do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství. Dle § 303, odst. 2 OSŘ musí být peněžnímu ústavu exekuční příkaz doručen vždy dřív, než je doručen povinnému.

Prostředky na účtu povinného jsou postiženy pouze do výše vymáhané pohledávky s příslušenstvím, avšak OSŘ stanoví výjimky, na něž se exekuce nevztahuje. Postihnout tak nelze prostředky, které jsou určeny k vyplacení prostřednictvím karty sociálních systémů a za omezení stanovených ustanovením § 303, odst. 2 také prostředky, které povinný nabyl jako substituční jmění⁹⁵. Povinnému rovněž musí být na jeho žádost vyplacena částka rovnající se dvojnásobku životního minima⁹⁶, avšak pouze jedenkrát. Peněžní ústav je povinen vyplatit částku, odpovídající prostředkům určeným povinným pro mzdy a platy jeho zaměstnancům, které jsou splatné v nejbližším následujícím období po dni doručení exekučního příkazu peněžnímu ústavu. Samozřejmě jen tehdy, nepostačuje-li na jejich úhradu „nezablokovaná“ část peněžních prostředků na účtu.⁹⁷ Povinný však musí předložit písemné prohlášení s úředně ověřeným podpisem, obsahující náležitosti stanovené OSŘ, jinak peněžní ústav není povinen mu prostředky vyplatit.

Jakmile nastanou skutečnosti uvedené v § 52, odst. 3 EŘ, exekutor vyrozumí peněžní ústav a ten provede výplatu prostředků na účet exekutora. Stejně tak postupuje kdykoliv se v průběhu následujících 6 měsíců na účtu prostředky objeví. Pokud k výplatě nedojde do 6 měsíců od právní moci exekučního příkazu, peněžní ústav převede dodatečně došlé peněžní prostředky

⁹⁵ Definici substitučního jmění podává OSŘ v § 303, odst. 2, jedná se o prostředky, které povinný nabyl dědictvím a které dle nařízení zůstavitele přechází na svěřeneckého nástupce jako následného dědice (dále v práci jen „substituční jmění“).

⁹⁶ Životní minimum jednotlivce je dle § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu stanoveno ve výši 3.410,- Kč.

⁹⁷ BUREŠ in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2374.

exekutorovi následující den po uplynutí této doby, případně mu sdělí, že na účtu povinného nebyly peněžní prostředky.⁹⁸

Provedení exekuce je svěřeno peněžnímu ústavu, který je také plně odpovědný za to, že exekuci provede tak, jak mu ji ukládá provést zákon. Jestliže peněžní ústav nepostupuje tak, jak mu ukládá občanský soudní řád, může se věřitel domáhat svého nároku přímo na peněžním ústavu.⁹⁹

Druhou formou přikázání pohledávky je možnost **přikázat jinou peněžitou pohledávku**. V tomto případě se postih vztahuje na pohledávku odlišnou od pohledávky z účtu u peněžního ústavu nebo nároku na mzdu či jiný příjem. Nemůže se jednat o pohledávku, kterou má povinný vůči oprávněnému, dlužníkem musí vždy být třetí osoba.¹⁰⁰ Exekuci lze vést i tehdy, je-li pohledávka existující, ale není dosud splatná, stejně tak i je-li plnění podmíněno, či vázáno na běh času. Pokud je to účelné, může exekutor nahradit prohlášení povinného k výpovědi závazku, nebo k žádosti o plnění. Takto exekutor postupuje zejm. v případech, kdy je oprávněný prodlevou ve vymáhání výrazně poškozen, např. v případě vymáhání výživného. Pokud je úkon podmíněn souhlasem třetí osoby, nahrazuje jej pravomocný exekuční příkaz.¹⁰¹ O arrestatoriu a speciálním inhibitoriu platí, co již bylo uvedeno k přikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu.

Dlužník vyplatí exekutorovi pohledávku v rozsahu, v jakém byla exekučním příkazem postižena, jakmile je exekutorem vyrozuměn o tom, že nastaly skutečnosti dle § 52, odst. 3 EŘ. Pokud pohledávka ještě není splatná, vyplatí ji dlužník, jakmile se splatnou stane.¹⁰²

Pohledávku lze prodat i v dražbě a to tehdy, jeví-li se takový postup účelný. V tomto případě zaplacením nejvyššího podání přechází na vydražitele veškerá práva a povinnosti k pohledávce, která do té chvíle svědčila povinnému. Přiměřeně se přitom užije úprava prodeje movitých věcí v dražbě.

Pohledávky, které nelze tímto způsobem postihnout buď vůbec, nebo jsou postižitelné jen do určité výše, jsou taxativně uvedeny v § 317 až 319 OSŘ.

⁹⁸ KASÍKOVÁ, ŠIMKA in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 395.

⁹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2012, sp. zn. 20 Cdo 2933/2011.

¹⁰⁰ Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 29. 11. 1968, sp. zn. 6 Co 218/68.

¹⁰¹ KASÍKOVÁ, ŠIMKA in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 396.

¹⁰² Tamtéž.

Třetí formou je pak **postižení jiných majetkových práv**. Takovýmto právem je dle ustanovení § 320 právo mající majetkovou hodnotu, které není spojeno s osobou povinného a je převoditelné. Případá v úvahu majetkové zpeněžení takového práva, kterým je uspokojena pohledávka oprávněného. Nejčastěji je takto postihováno právo na vydání či dodání movité věci, avšak jiným majetkovým právem je i podíl povinného v obchodní společnosti a družstvu.¹⁰³ Avšak nelze postihnout podíl společníka v obchodní společnosti, který je představován cenným papírem nebo zaknihovaným cenným papírem, nebo pokud jsou s nimi spojena práva společníka podílet se na řízení společnosti, jejím zisku či likvidačním zůstatku. Přiměřeně se pro exekuci postižením jiných majetkových práv použijí některá ustanovení OSŘ o příkázání jiných peněžitých pohledávek.

Exekuční příkaz tak obsahuje zákazy a příkazy podle povahy majetkového práva. Třetím osobám, majícím povinnost vůči povinnému, exekutor uloží, aby namísto povinnému plnily exekutorovi. Exekuce je pak provedena vyplacením nebo dražbou majetkových práv. K určení jejich ceny lze přibrat znalce. Je-li postihováno právo povinného na vydání, či dodání movitých věcí, jsou tyto odevzdány a následně zpeněženy v dražbě, na kterou se přiměřeně užijí ustanovení OSŘ o prodeji movitých věcí. Pokud však není věc odevzdána dobrovolně, nemůže ji vykonavatel poddlužníku přímo odebrat.¹⁰⁴

Jak bylo uvedeno výše, postihnout lze i podíl povinného ve společnosti, či jeho členská práva v družstvu. Podle § 320a OSŘ postupuje exekutor v případě, že je postihována **účast povinného ve veřejné obchodní společnosti a komplementáře v komanditní společnosti**. Dle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), zaniká postižením obchodního podílu povinného exekučním příkazem jeho účast jako společníka ve společnosti. OSŘ rozlišuje, zda zaniká pouze účast společníka ve společnosti, pak je předmětem exekuce právo povinného na vypořádací podíl, či zda zaniká v důsledku exekuce celá společnost. V případě zániku společnosti je exekučně postihováno právo na likvidačním zůstatku.

¹⁰³ KRBEK in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2418.

¹⁰⁴ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 384.

Postihnutá může být i **účast povinného ve společnosti s ručením omezeným, v družstvu a komanditisty v komanditní společnosti**. Exekucním příkazem je povinnému zakázáno převádět, či jinak zatěžovat jeho podíl ve společnosti, či družstevní podíl, a pokud je k jeho převodu či zatížení potřebný souhlas příslušného orgánu, pak exekutor zakáže orgánu tento souhlas udělit. Neomezeně převoditelný podíl je prodán v dražbě. Rozhodnou cenu podílu určí znalec a po vydání dražební vyhlášky postupuje exekutor přiměřeně dle ustanovení o prodeji movitých věcí. Pokud je však s družstevním podílem spojeno právo užívat byt, postupuje podle ustanovení o prodeji nemovitých věcí. Dražební vyhlášku exekutor doručí obchodní společnosti (družstvu) a ta bez zbytečného odkladu informuje společníky (členy) o jejím doručení a také o tom, že vyhláška je k nahlédnutí v sídle společnosti (družstva). Pokud se dražby účastní jiný společník, respektive člen družstva a učiní společně s jiným dražitelem nejvyšší podání, udělí se příklep společníkovi. Co se týče podílu, jeho převoditelnost je omezená, lze jej rovněž prodat v dražbě. Příklep však lze udělit jen tomu, kdo prokáže, že splňuje požadavky pro nabytí podílu.¹⁰⁵ Udělení příklepu se vždy oznámí obchodnímu rejstříku a obchodní společnosti (družstvu). Pokud je bezúspěšná i opakovaná dražba, postihuje exekuce pohledávku z práva na vypořádání a účast společníka zaniká doručením vyrozumění o neúspěšné opakované dražbě společnosti s ručením omezeným, družstvu, nebo komanditní společnosti.

Speciální úpravu pak obsahuje § 64 EŘ pro postih práv z duševního vlastnictví, tedy **patentů, průmyslových vzorů, ochranných známek a licencí**. Postihnuty však nemohou být práva k vynálezu spojená ryze s osobou povinného, jako příklad přitom exekucní řád v § 64, odst. 7 uvádí právo na původcovství. Pokud jsou exekucí postihovány patenty, průmyslové vzory a ochranné známky, probíhá exekuce formou sepsání a odevzdání listin. Součinnost v tomto případě poskytuje exekutorovi Úřad průmyslového vlastnictví, ten je také exekutorem vyrozuměn o tom, jaká práva duševního vlastnictví byla sepsána, neboť Úřad musí tuto skutečnost zapsat do jednotlivých rejstříků těchto práv, který vede. Zpeněžení sepsaných práv následně probíhá v dražbě, na níž se přiměřeně užijí ustanovení o prodeji movitých věcí. Cenu zpravidla musí určit znalec. Protože je

¹⁰⁵ KASÍKOVÁ, ŠIMKA in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekucní řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 399-400.

však nutno tato práva vykonávat, obsahuje exekuční řád ustanovení opravňující exekutora vykonávat práva při převodu patentů, průmyslových vzorů a ochranných známek, která jinak přísluší povinnému. Vlastnictví nabývá vydražitel udělením příklepu, pakliže zaplatí nejvyšší podání. O tom, kdo jej nabyt, vyrozumí exekutor Úřad průmyslového vlastnictví, který o této skutečnosti provede zápis do příslušného rejstříku. Pokud exekutor postihuje práva z licence, pak se postupuje přiměřeně podle ustanovení o exekuci příkázáním jiných peněžitých pohledávek. Exekuční příkaz je doručován oprávněnému, povinnému, osobě oprávněné z licence a nakonec také Úřadu průmyslového vlastnictví.¹⁰⁶

4.2.2. Úprava v SR

Exekučný poriadok upravuje exekuci příkázáním pohledávky v § 93 a následujících. Explicitně uvádí, že ji lze vykonat a) příkázáním pohledávky z účtu v bance, b) příkázáním jiných peněžitých pohledávek a c) postihnutím jiných majetkových práv. Ani jedna z forem však nemůže postihovat věci vyloučené z exekuce podle § 115, odst. 4¹⁰⁷.

Exekucí příkázáním pohledávky z účtu v bance je postižen nárok povinného na výplatu aktivního zůstatku na běžném, či vkladovém účtu povinného vedeného u banky a to v jakékoliv měně. Bankou je třeba rozumět jakoukoliv osobu, která má povolení k provozování bankovní činnosti. Exekucí nemůže být postižen účet manžela povinného. Exekučně lze postihnout věci patřící do bezpodílového spoluvlastnictví manželů, avšak prostředky na účtu v bance nejsou věci v právním smyslu, nýbrž jsou pohledávkou, tedy nespádají do bezpodílového spoluvlastnictví manželů (dále jen „BSM“).¹⁰⁸ Pohledávky nepodléhající exekuci stanoví § 104 EP, jedná se o prostředky na účtu do výše 99,58 €, dále prostředky dle výslovného prohlášení povinného jím určené na výplatu mezd jeho zaměstnanců pro nejbližší výplatní období a pokud je

¹⁰⁶ KASÍKOVÁ, ŠIMKA in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 403-406.

¹⁰⁷ „Podíl spořitele na majetku v důchodovém fondu a podíl účastníka na majetku v doplňkovém důchodovém fondu odpovídající výši příspěvků zaměstnavatele zaplacených za tohoto účastníka a výnosů z jejich investování.“

¹⁰⁸ MAŽÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 304-305.

povinnému na postižený účet zasílána mzda nebo jiné příjmy, nelze postihnout ani částky, které povinnému nesmí být sraženy ze mzdy.

Když exekutor zjistí, že povinný má účet v bance (či vklad na vkladovém účtu), nejprve bance doručí příkaz na zahájení exekuce. Banka je na jeho základě povinna zablokovat prostředky na účtu povinného (arrestatorium) a to do výšky vymáhané pohledávky s příslušenstvím. Ze zákazu bance nakládat jakkoliv s prostředky na účtu povinného je stanovena výjimka pro případ, že by se povinný rozhodl je převést na účet soudního exekutora na uspokojení předmětu exekuce. Pro tento případ musí být v příkazu na zahájení exekuce označen i tento účet. Oprávněnému a povinnému exekutor zašle vyrozumění o zahájení exekuce. Povinný po jeho doručení nesmí nakládat s prostředky na účtu do výše vymáhané pohledávky s příslušenstvím (inhibitorium), vyjma převodu zablokovaných prostředků na účet exekutora pro splnění vymáhané pohledávky. Po uplynutí zákonných lhůt¹⁰⁹ vydá exekutor exekuční příkaz, kterým bance přikáže výplatu blokových prostředků oprávněnému, tedy i těch, které na účet došly po doručení příkazu na zahájení exekuce bance.¹¹⁰ Příkaz musí exekutor vydat do 14 dnů od splnění procesních předpokladů pro jeho vydání, jinak je povinen vydat příkaz na odblokování účtu.¹¹¹

Jestliže banka nepostupuje tak, jak jí ukládá exekuční poriadok, může se oprávněný domáhat, aby mu zaplatila částku, na kterou by měl právo, kdyby banka nepochybila.

Exekuci lze provést také **příkázáním jiných peněžitých pohledávek**, na které se vztahuje ustanovení § 105 a násl. EP. Postihují se jiné peněžité pohledávky než z účtu v bance, tedy v podstatě každá pohledávka povinného vůči jiné osobě, jejímž předmětem je peněžité plnění. Exekuci nebrání, že pohledávka dosud není splatná, ani to, že povinnému budou dílčí pohledávky vznikat postupně z téhož právního důvodu, např. v případě smlouvy o nájmu.¹¹² Exekutor v příkazu na zahájení exekuce přikáže dlužníku povinného, aby pohledávku nevyplatil povinnému, a ve vyrozumění o zahájení exekuce zakáže povinnému, aby s ní jakkoliv nakládal. Po uplynutí lhůty na vznesení námitek,

¹⁰⁹ Viz § 96, odst. 1 EP.

¹¹⁰ Srov. § 98 EP.

¹¹¹ MAZÁK, J. *Exekuční poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 308-311.

¹¹² MAZÁK, J. *Exekuční poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 330.

resp. po doručení zamítavého rozsudku o nich, exekutor vydá exekuční příkaz. Na jeho základě ztrácí povinný právo na výplatu pohledávky od svého dlužníka, ten ji totiž vyplatí oprávněnému a to ihned, resp. jen co se stane splatnou. Neučiní-li tak, může se oprávněný domáhat jejího vyplacení přímo na dlužníku povinného žalobou. Exekučný poriadok pak v ustanovení § 111 a 112 vyjmenovává pohledávky, které exekuci nepodléhají a ty, které podléhají jen zčásti.

Poslední formou exekuce příkázáním pohledávky je **exekuce postižením jiných majetkových práv**. Postihnout lze majetkové právo, které není peněžitou pohledávkou, není spojené výlučně s osobou povinného a je převoditelné. Pokud jsou splněny tyto předpoklady, užije se (dle povahy majetkového práva) přiměřeně ustanovení o příkázání jiných peněžitých pohledávek, nebo vybraných ustanovení o prodeji movitých věcí.

Takovýmto postihnutelným právem je dle § 113a EP i **právo majitele patentu, průmyslového vzoru (resp. dizajnu, dle zákona č. 444/2002 Z.z., o dizajnoch¹¹³), užitého vzoru, ochranné známky, případně topografie**. Pro exekuci těchto práv se užije přiměřeně ustanovení o prodeji movitých věcí, tím nejsou dotčena práva zanikající nejpozději smrtí, ani práva třetích osob zapsaná do rejstříku vedeném Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky. Tomuto úřadu je exekutor povinen doručit soupis výše vyjmenovaných práv, pokud jsou přihlášeny či zapsané na úřadě, nebo jím udělené, dále vyrozumění o zahájení exekuce, protokol o dražbě a v případě zastavení exekuce také pravomocné rozhodnutí soudu o zastavení exekuce.

Exekučný poriadok umožňuje **postižení obchodního podílu povinného**. V souladu s hmotněprávní úpravou lze exekuci vést pouze pro obchodní podíl povinného ve společnosti s ručením omezeným a v komanditní společnosti.¹¹⁴

Exekutor vydá vyrozumění o zahájení exekuce, které kromě oprávněnému a povinnému zašle i obchodní společnosti. Od této chvíle nesmí povinný nijak disponovat se svým podílem. Obchodní společnosti zašle příkaz k zahájení exekuce, jehož obsahem je zákaz společnosti k vyplacení vyrovnávacího podílu, či podílu na likvidačním zůstatku povinnému a také zákaz k udělení souhlasu

¹¹³ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 346.

¹¹⁴ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 350.

s převodem podílu, je-li ho třeba. Po uplynutí lhůty k podání námitek, či po doručení pravomocného rozhodnutí soudu o jejich zamítnutí, vydá exekutor exekuční příkaz. Pokud doručením exekučního příkazu zaniká účast povinného ve společnosti, vzniká povinnému nárok na vyplacení vyrovnávacího podílu, resp. podílu na likvidačním zůstatku, je-li společnost v likvidaci. V tomto případě se užijí ustanovení o přikázání jiné peněžité pohledávky. Pokud však doručením exekučního příkazu účast povinného nezaniká, stává se podíl povinného předmětem dražby a přiměřeně se tak užijí ustanovení exekučního poriadku o prodeji movitých věcí.¹¹⁵

4.2.3. Srovnání

Dle české právní úpravy lze **exekucí přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu** postihnout i účet manžela povinného, slovenská právní úprava tento postup neumožňuje. Na jednu stranu je touto možností zajištěno pravděpodobnější uspokojení věřitele, na stranu druhou však leckdy může uvést rodinu povinného do zhoršené sociální situace.

Zatímco dle občanského soudního řádu má povinný právo, požádá-li o to, na výplatu částky odpovídající dvojnásobku životního minima, exekučný poriadok přímo zakazuje postižení částky ve výši 99,58 €. Stejně tak dle slovenské úpravy nelze blokovat částky, které jsou vyloučeny z exekuce srážkami ze mzdy, nebo jiných příjmů, je-li povinnému mzda zasílána na postižený účet.

Exekučný poriadok dále obsahuje výjimku z arrestatoria a inhibitoria, když dovoluje povinnému zadat příkaz k převodu prostředků na účet exekutora a bance povoluje tento provést. Povinný má tak možnost urychlit průběh exekuce, což by ostatně mělo být v jeho zájmu.

Podle české právní úpravy, není-li na účtu dostatek peněžních prostředků k uhrazení exekuce, banka po následujících 6 měsících sleduje a případně blokuje prostředky, které na účet dorazí. Exekutor dle EP musí v tomto ohledu spoléhat, že prostředky dorazí na účet v mezidobí doručení příkazu k zahájení exekuce a exekučního příkazu, neboť pak již nelze účet dále blokovat.

¹¹⁵ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3.vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 580-581.

Občanský soudní řád umožňuje, na rozdíl od exekučního poriadku, postihnout nejen obchodní podíl společníka ve společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti, nýbrž upravuje i postih účasti povinného ve veřejné obchodní společnosti a taktéž družstevní podíl.

4.3. Prodej movitých věcí

Při tomto způsobu provedení exekuce exekutor prodá movité věci, které jsou ve vlastnictví povinného. Z výtěžku prodeje je následně uspokojován nárok oprávněného. Jedná se o jeden z nejdiskutovanějších způsobů provedení exekuce, což je dáno zejména tím, že povinný jej pocítuje jako zásadní zásah do své osobní sféry a svých, především vlastnických, práv. Při mobiliární exekuci jsou totiž exekutorem zabaveny a prodány věci, které povinný denně užívá a leckdy k nim má i vytvořené jakési citové pouto. Nadto se jedná o způsob exekuce, o kterém se povinný dozvídá až při jeho provedení, hraje zde tedy roli i moment překvapení, který je však samozřejmě pro zajištění účelu exekuce žádoucí.

4.3.1. Úprava v ČR

Exekuční řád v § 66 až 69 upravuje souhrnně prodej movitých a nemovitých věcí s odkazem na užití hlavy páté OSŘ.

Tento způsob provedení exekuce má subsidiární povahu vůči ostatním způsobům k vymožení peněžité pohledávky, neboť dle § 58 odst. 2 EŘ jej lze užít až tehdy, nepostačují-li tyto k úhradě vymáhané pohledávky spolu s jejím příslušenstvím a náklady a nebrání-li užití jiných způsobů účelu exekuce. Exekutor primárně zjišťuje, jakými jinými způsoby by bylo možné exekuci provést a až tehdy, nenalezne-li jiný způsob, přikročí k prodeji movitých a nemovitých věcí.

Exekuční příkaz je doručován až ve chvíli, kdy dochází k samotnému provedení exekuce, tedy tehdy, kdy se vykonavatelé dostaví na místo, na kterém má být exekuce provedena. Zpravidla jde o bydliště povinného, případně o místo, kde přebývá, nebo kde má své věci uschovány. V případě, že povinný není v době provádění exekuce přítomen, dozvídá se o exekuci až ex post z vyrozumění o tom, že byl proveden soupis. Vyrozumění je mu doručeno společně s exekučním příkazem. Ten, kdo provádí exekuci, tedy exekutor, exekutorský kandidát, koncipient či vykonavatel soudního exekutora, je oprávněn učinit osobní prohlídku povinného i prohlídku prostor, v nichž má povinný majetek. Povinný má povinnost umožnit exekutorovi přístup na všechna místa, kde má své

movité věci umístěny, nestane-li se tak, je exekutor oprávněn zjednat si přístup do těchto prostor.¹¹⁶

Poté je provedena prohlídka prostor, o jejímž průběhu lze na návrh, ale i bez návrhu pořídít zvukově obrazový záznam. Zavedením této možnosti se zvýšila nejen ochrana povinného, ale i exekutora, neboť je takto zajištěn objektivní důkazní materiál.¹¹⁷ Následně je proveden soupis movitých věcí, tyto mohou být zajištěny, nebo ponechány na místě, přičemž jsou označeny štítkem či nálepkou. V praxi jsou zpravidla postiženy všechny zákonem nevyloučené zpeněžitelné věci povinného, neboť určení hodnoty používaných věcí je na místě velmi nepřesné. Ustanovení § 322 OSŘ uvádí věci z exekuce vyloučené – jedná se především o věci, jejichž prodej je dle zvláštních předpisů zakázán nebo podle zvláštních předpisů nepodléhá exekuci a také věci, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny či k plnění pracovních úkonů. Taktéž nelze sepsat a zajistit věci, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly a věci, které povinný nabyt jako substituční jmění. OSŘ v § 322 odst. 2 podává demonstrativní výčet takovýchto věcí, explicitně zmiňuje běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsten, zdravotnické potřeby, hotové peníze do částky dvojnásobku životního minima a také ne hospodářská zvířata. V odstavci třetím pak uvádí věci vyňaté z exekuce v případě, že povinný je podnikatelem, tedy věci, jež nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti. Žádné z uvedených věcí dále nespecifikuje a v praxi tak vyvstávají problémy zejména s tím, co je obsahem obvyklého vybavení domácnosti. Nejvyšší soud judikoval, že co tvoří obvyklé vybavení domácnosti je nutno posuzovat z hlediska kritéria nezbytné potřeby pro uspokojení hmotných potřeb povinného a jeho rodiny. Některé věci mohou tvořit typické vybavení domácnosti z hlediska současných sociálních standardů, avšak jsou postižitelné exekucí, neboť nejde o věci nezbytně potřebné.¹¹⁸ Ustanovení o vyloučení věcí se však neužije, navrhne-li to oprávněný, který je

¹¹⁶ SCHELLEOVÁ, I., LAMKA R.. *Exekuce v zrcadle právních předpisů (II. Jednotlivé způsoby exekuce)*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2007, 189 s. ISBN 978-80-87071-37-3. str. 29.

¹¹⁷ KORBEL, F. a D. PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*. 2013, roč. 21, č. 1. ISSN 1210-6410. Str. 8.

¹¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 02. 2004, sp. zn. 20 Cdo 180/2003.

poškozený z úmyslného trestného činu, jsou-li splněny podmínky § 2954 občanského zákoníku.¹¹⁹

S věcmi pojatými do soupisu nesmí povinný disponovat, nesmí s nimi nakládat tak, aby byl následně znemožněn exekuční prodej, tedy je převést na jiného, zastavit či jinak zatížit, může je však např. přemístit z jednoho prostoru do jiného.¹²⁰

Pokud je sepsána či zajištěna věc ve vlastnictví třetí osoby, má tato právo dožadovat se jejího vyškrtnutí ze soupisu, příp. je oprávněná podat vylučovací žalobu proti oprávněnému.

Po soupisu movitých věcí je stanovena jejich odhadní cena, z níž se jako z ceny rozhodné stanovuje nejnižší podání pro dražbu ve výši její 1/3. Tato je stanovena buď úředně, dle § 5 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, nebo ji stanoví exekutor sám. Pokud se jedná o hodnotnější věci, či jiné věci, o jejichž ceně má pochybnost, může k jejich ohodnocení ustanovit znalce.

Jedná-li se o zvlášť významná výtvarná díla, památky a další obdobné kulturní památky exekutor nejprve nabídne jejich odkoupení institucím, jejichž posláním je péče o takovéto památky a to nejméně za odhadní cenu. Pokud o ně tyto instituce do 30 dnů neprojeví zájem a neuhradí sjednanou cenu, prodá je exekutor běžným způsobem.

Movité věci jsou prodány v dražbě a to buď samostatně, nebo v rámci souboru věcí. Exekutor vydá dražební vyhlášku, kterou doručí povinnému, jeho manželu, oprávněnému, orgánu obce, v jejímž obvodu bude dražba konána a také ji uveřejní způsobem v místě obvyklým. Dražbu nařídí exekutor nejméně 30 dní po vydání vyhlášky a ne dříve, než uplyne 30 dnů ode dne doručení uvědomění o provedení soupisu třetí osobě, o níž se exekutor domnívá, že věc pojatá v soupisu je v jejím vlastnictví. Dražbu lze konat i elektronicky, skrze internetovou aplikaci. Tento způsob umožňuje účast dražitelů, kteří by se jinak, např. díky vzdálenosti od místa dražby, nemohli zúčastnit. Navíc omezuje i možné spekulativní dohody mezi dražiteli, neboť dle vyhlášky č. 18/2014 Sb. mají dražitelé přidělený identifikátor, který je účastníku dražby přidělen náhodně a identita dražitelů je známa exekutorovi, nikoli však ostatním účastníkům

¹¹⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 293/2013 Sb., změna občanského soudního řádu. ASPI ID: LIT45496CZ, In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

¹²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 09. 2011, sp. zn. 26 Cdo 955/2011.

dražby.¹²¹ Oproti nesporným výhodám elektronické dražby však stojí především skutečnost, že je silně závislá na kvalitě internetového připojení. Může se tak stát, že dražitel se sice dražby zúčastnit může i z domova, což pro něj je nejen nesporně pohodlnější, ale také tento způsob leckdy představuje velké snížení jeho výdajů, avšak nestihne příhoz učinit.

Vydražiteli je udělen příklep, učinil-li nejvyšší podání. Pokud nejvyšší podání nepřesahuje částku 350.000,- Kč¹²² je vydražitel povinen jej na místě zaplatit. Pro doplatek přesahující tento limit má vydražitel lhůtu 7 dní k provedení bezhotovostní platby. Vlastnické právo k věci na vydražitele přejde s právními účinky k okamžiku udělení příklepu ve chvíli, kdy je zapláceno celé nejvyšší podání.

Není-li nalezen kupec, neuhradí-li vydražitel cenu, nebo nepřeveze-li si vydražitel věci do 1 měsíce od doplacení nejvyššího podání, provádí se dražba opětovná se stejnou odhadní cenou. Je-li bezvýsledná i tato, jsou věci za cenu odpovídající nejnižšímu podání nabídnuty k odkupu oprávněnému, jinak jsou vráceny povinnému.¹²³ Pokud je dražba úspěšná, končí ve chvíli, kdy dosažený výtěžek postačuje k uspokojení všech oprávněných a všech přihlášených věřitelů.

Pokud jde o hotové peníze, cenné papíry, zaknihované cenné papíry či jiné listiny, které představují právo na splacení dlužné částky (zejm. směnky, šeky apod.), nedochází sice k jejich prodeji v dražbě, ale jejich prodej lze realizovat. Exekutor podle jejich povahy a stanoviska oprávněného buď vyzve toho, kdo má plnit, k plnění, nebo je zpeněží. Po výzvě toho, kdo má podle cenného papíru, zaknihovaného cenného papíru, nebo listiny plnit, aby plnění odevzdal exekutorovi, je postupováno přiměřeně podle ustanovení o příkázání pohledávky. Jednání, která přísluší povinnému jako osobě oprávněné z cenného papíru, provádí místo něj vykonavatel. Pokud nebyly cenné papíry zpeněženy tímto způsobem, zpeněží je exekutor pomocí obchodníka s cennými papíry, nebo zahraniční osoby poskytující investiční služby v ČR. Exekutor přitom v tomto případě disponuje všemi právy, která jinak přísluší majiteli cenného papíru.

¹²¹ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 389.

¹²² Částka stanovená jako nejvyšší možná pro platbu v hotovosti dle § 4 odst. 1 zákona č. 154/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti.

¹²³ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 389.

Výtěžek exekuce v případě jen jedné pohledávky se po sražení nákladů prodeje a případně daně z přidané hodnoty vyplatí oprávněnému. Byla-li exekuce vedena pro větší počet pohledávek, je výtěžek dle § 332 OSŘ rozvržen mezi oprávněné postupně, podle dne doručení exekučního návrhu. Mají-li pohledávky stejné pořadí a nestačí-li výtěžek na jejich plné uspokojení, uspokojí se poměrně.

Pokud je předmětem exekuce zastavená movitá věc, postupuje se obdobně podle ustanovení o prodeji movitých věcí. Zástavní věřitel, či jiná osoba, která zástavu opatruje, jsou povinni umožnit soupis této věci, její ocenění a taktéž její vydání exekutorovi, aby mohla proběhnout dražba.

4.3.2. Úprava v SR

EP obsahuje úpravu exekuce prodejem movitých věcí v § 114 až 130. Jako samostatný způsob exekuce je pak uveden prodej cenných papírů, který je pro účely této práce zařazen do subkapitoly pojednávající o prodeji movitých věcí.

EP hned v úvodních ustanoveních značně podrobně vyjmenovává věci, které exekuci nepodléhají. Jednak jde o věci, jejichž prodej je podle zvláštních předpisů zakázán, případně o věci, které podle zvláštního zákona nepodléhají exekuci. Takto exekuci nepodléhá např. movitý majetek získaný z prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, či z rozpočtu Evropské unie, nebo určený movitý majetek Slovenské televize, či rozhlasu apod.¹²⁴ Exekuce se taktéž nemůže týkat věcí, které povinný nezbytně potřebuje pro uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny, anebo které nezbytně potřebuje pro plnění svých pracovních úkolů či podnikání. Exekuci nelze postihnout věci, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními zásadami, tedy např. náboženské či pietní předměty.¹²⁵ V § 115, odstavci druhém je dán taxativní výčet věcí vyloučených z exekuce. Mezi nimi jsou uvedeny např. domácí spotřebiče, včetně rádia, hotové peníze do výšky 99,58 €, věci sloužící povinnému k práci či podnikání do výše 331,94 €

¹²⁴ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 582.

¹²⁵ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 363.

a taktéž i studijní literatura a hračky. Hračky se přitom v praxi nezabavují, pokud slouží dětem do 15 let věku.¹²⁶

Pokud jde o věci movité, které slouží povinnému k legálnímu podnikání, nebo jinak s tímto souvisí, je povinností exekutora postupovat tak, aby neohrozil podnikatelskou činnost povinného nad nevyhnutelnou míru. Zákon stanoví pořadí, ve kterém má exekutor tyto věci postihovat takto:

- jako první postihuje věci, které neslouží k podnikání,
- dále věci sice s podnikáním související, nicméně takové, bez kterých je podnikání možné
- a nakonec i věci, bez nichž podnikání možné není.¹²⁷

Ačkoliv EP chrání podnikatelskou činnost povinného, lze dle něj postihnout i věci, bez nichž ji nebude moci povinný dále vykonávat, je-li to nutné pro uspokojení pohledávky oprávněného.¹²⁸ V situaci, kdy jde o exekuci movitých věcí podnikatele hospodařícího na půdě, jsou vyloučeny všechny věci, jejichž zabavením by bylo ohrožené řádné obhospodařování zemědělské půdy nebo zachování plynulé dodávky rostlinné, či živočišné. Nadto ustanovení § 115, odst. 3 dává výčet hospodářských zvířat, která nemohou být předmětem exekuce, pokud jde o podnikatele hospodařícího na půdě.

A nakonec je z exekuce dle § 115, odst. 4 vyloučen i podíl spořitele na majetku v důchodovém fondu a podíl účastníka na majetku v doplňkovém důchodovém fondu ve výšce odpovídající příspěvkům zaměstnavatele zaplacených za tohoto účastníka a výnosů z jejich investování.

Soudní exekutor vyhotoví vyrozumění o zahájení exekuce prodejem movitých věcí. V tomto vyrozumění zakáže povinnému, aby se sepsanými věcmi jakkoliv nakládal. Tím se má na mysli zákaz povinnému jakkoliv s věcmi disponovat, zcizit je, poškodit, zničit či je jakkoliv učinit nepoužitelnými, případně i je zatajit.¹²⁹ Vyrozumění se doručuje oprávněnému i povinnému, tomu je však doručeno až při samotném provedení soupisu věcí podléhajících exekuci.

¹²⁶ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 366.

¹²⁷ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 360-361.

¹²⁸ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 582.

¹²⁹ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 370.

Pokud mu povinný není přítomen, je o exekuci vyrozuměn až doručením vyrozumění o tom, že byl vykonán soupis a které věci byly sepsány.

Před provedením soupisu movitých věcí exekutor vyzve povinného, je-li přítomen, k dobrovolnému plnění a teprve nesplní-li povinný dobrovolně, přistoupí exekutor k soupisu. K provedení soupisu si přitom přibere nezúčastněnou osobu, podle možností zástupce obce. Exekutor je oprávněn provést osobní prohlídku povinného, či prohlídku bytu a jiných prostor, pokud předpokládá, že v nich má povinný majetek. Stejně tak si pro tento účel může zjednat vstup do takovýchto prostor.¹³⁰

Věci pojaté do soupisu mohou být ponechány u povinného, nebo uschovány u exekutora. U exekutora jsou v první řadě vždy uschovány sepsané hotové peníze, drahé kovy a devizové hodnoty. Hotové peníze převyšující částku 99,58 € užije exekutor jako výtěžek prodeje, drahé kovy pak realizuje u obchodníka s drahými kovy a devizové hodnoty na devizovém místě.¹³¹ Pokud však existuje důvodná obava, že by sepsané věci mohly být odstraněny, poškozeny, či zničeny, postará se exekutor o jejich vhodné zabezpečení na náklady povinného. Exekutor může od oprávněného požadovat zálohu na tyto náklady.¹³²

Po sepsání movitých věcí následuje jejich ocenění. Exekutor pro odhad movitých věcí přibere znalce. K tomuto není povinen pouze tehdy, jedná-li se o jednoduché případy a předpokládaná cena věci nepřevyšuje sumu 665 €. V těchto případech postačí odhad exekutorův. O výšce určené ceny věci je nutné vyrozumět povinného, vyjma případů, kdy byly sepsány věci podléhající rychlé zkáze.

Do chvíle, než uplyne lhůta pro podání námitek (resp. než exekutor obdrží pravomocné rozhodnutí soudu o jejich zamítnutí), se na sepsané věci vztahuje zákaz nakládání. Po uplynutí této lhůty je exekutor oprávněn vydat exekuční příkaz na provedení exekuce prodejem movitých věcí. Exekuční příkaz exekutor doručí oprávněnému a povinnému, tomu do vlastních rukou. Od vydání

¹³⁰ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 583-584.

¹³¹ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 585.

¹³² KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 380.

exekučního příkazu směřují úkony soudního exekutora ke zpeněžení sepsaných věcí.

Pokud jsou do soupisu pojata umělecká díla a jiné kulturní a obdobné památky, nabídne jejich odkup exekutor nejprve institucím, které se o takové památky starají a to nejméně za odhadní cenu, která bude uhrazena v hotovosti. Pokud do 30 dnů neodpoví a neuhradí cenu, exekutor i tyto věci prodá v dražbě.

Movité věci jsou zpeněženy prodejem v dražbě, kterou lze konat v místě, kde se nacházejí, nebo u exekutora. Pokud exekutor nevykonal dražbu do 6 měsíců od sepsání movitých věcí, přestože mu v tom nebránily žádné procesní okolnosti, je jiný exekutor oprávněn ji vykonat a to i bez souhlasu původního exekutora. O termínu a místě konání dražby exekutor informuje povinného, oprávněného a případného spoluvlastníka dražené věci. Stejně tak tyto skutečnosti, spolu se soupisem movitých věcí, uveřejní na úřední desce exekutorského úřadu a také je oznámí obci, v níž se bude dražba konat. Je pak povinností obce vyvěsit tyto skutečnosti na své úřední desce. Pokud je cena získaná odhadem vyšší, než stonásobek průměrné měsíční mzdy zaměstnance hospodářstva Slovenskej republiky za první půlrok předcházejícího kalendářního roku, zašle exekutor soupis a oznámení o termínu a místě konání dražby též Ministerstvu spravodlivosti, které ho zveřejní v Obchodnom vestníku. Pokud je zveřejňováno v Obchodnom vestníku, může exekutor nařídit dražbu nejdříve po 30 dnech od uplynutí lhůty určené k uveřejnění údajů ve věstníku.¹³³

Dražbu vede exekutor, který o ní také pořizuje protokol. Dražit může každá fyzická osoba, která má způsobilost k právním úkonům a právnická osoba. Exekutor, resp. jeho zaměstnanci a ani povinný však nejsou oprávněni dražit. Vydražit jaderné materiály a jiné nebezpečné látky pak může dle § 135, odst. 8 EP jen osoba splňující podmínky podle zvláštních předpisů. Nejnížší podání je stanoveno ve výši odhadní ceny. Příklep exekutor udělí dražiteli, který učinil nejvyšší podání. Pokud by společně s dražitelem učinil stejné nejvyšší podání i spoluvlastník věci, exekutor udělí příklep jemu. Příklep je procesním úkonem exekutora, kterým dochází k nabytí vlastnického práva vydražitelem na základě úředního výroku, za předpokladu, že je ihned uhrazeno nejvyšší podání

¹³³ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 587-588.

v hotovosti a věc je převzata. Pokud vydražitel nezaplatí nejvyšší podání v hotovosti ihned, opakuje se dražba a to bez jeho účasti.¹³⁴

Dražba končí ve chvíli, kdy je dosažen výtěžek, který postačuje na uspokojení oprávněného, další věci již nelze dražít a jsou vráceny povinnému. Pokud není dražba úspěšná, lze ji opakovat. V opětovné dražbě činí podání 2/3 odhadní ceny. Zákon přitom nestanoví lhůtu pro konání opětovné dražby, není vyloučeno ani její konání ve stejný den. Není-li úspěšná ani opětovaná dražba, může si věci do 15 dní po vyrozumění o bezvýslednosti dražby převzít oprávněný za 1/2 odhadní ceny. Pokud se tak nestane, exekutor může věci prodat za nejvyšší nabízenou cenu, jinak je exekuce na návrh exekutora soudem zastavena a neprodané věci jsou vráceny povinnému.¹³⁵

Výtěžek exekuce se vyplatí přímo oprávněnému a to po srážce nákladů prodeje. Je-li oprávněných víc, je výtěžek mezi ně rozvržen podle pořadí jejich pohledávek určeného dnem doručení návrhu na zahájení exekuce. Pokud mají pohledávky stejné pořadí, uspokojují se poměrně.

Prodej movité věci, na které vázne zástavní právo, je dle § 61, odst. 2 a 3 EP ve spojení s § 151h, odst. 6 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (dále jen „občiansky zákonník“) možné uskutečnit jen v případech, že oprávněný je zástavním věřitelem anebo, že zástavní věřitel s prodejem zástavy souhlasí. Obdobně se pak užijí ustanovení o prodeji movitých věcí.

4.3.2.1. Prodej cenných papírů

EP v ustanoveních § 131 až 133 samostatně upravuje exekuci prodejem cenných papírů jako zvláštní způsob exekuce. Exekutor podle povahy cenného papíru postupuje buď tak, že cenné papíry sepíše podle ustanovení o prodeji movitých věcí a povinnému je odejme. Nebo vydá příkaz na pozastavení práva nakládat s cennými papíry, anebo vykoná sám úkony, které podle zvláštních právních předpisů nahrazují odnětí cenných papírů. Exekutor pak zároveň exekučnímu soudu podá návrh na registraci pozastavení výkonu práva povinného

¹³⁴ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 588-589.

¹³⁵ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 392-393.

nakládat se zaknihovaným cenným papírem, o kterém rozhodne soud do 30 dní a vydá centrálnímu depozitáři příkaz na pozastavení výkonu práva povinného nakládat se zaknihovaným cenným papírem. Po uplynutí lhůt pro námitky proti exekuci, popř. po doručení rozhodnutí o těchto námitkách, vydá exekutor exekuční příkaz na provedení exekuce prodejem cenných papírů. Výtěžek je dosahován různými způsoby, které se liší podle povahy cenného papíru. Jde-li o cenné papíry kótované, uskuteční se jejich prodej na burze cenných papírů prostřednictvím obchodníka s cennými papíry. Nekótované cenné papíry jsou zpeněženy dražbou, na kterou se přiměřeně užijí ustanovení EP o dražbě movitých věcí. Nakonec neumožňuje-li povaha cenného papíru jeho prodej, vykoná exekutor úkony potřebné k zániku pohledávky z cenného papíru zaplacením.¹³⁶

4.3.3. Srovnání

Prvním z mnoha rozdílů, které jsou mezi úpravou exekuce prodejem movitých věcí, se nachází již v samotném výčtu věcí, které jsou z exekuce vyloučeny. Zejména se jedná o ustanovení § 115, odst. 2 písm. b) EP, které taxativně vyjmenovává věci tvořící nezbytné vybavení domácnosti. Oproti tomu OSŘ obsahuje v § 322, odst. 2 písm. a) pouze relativně vágní pojem obvyklého vybavení domácnosti, který sice byl konkretizován judikaturou, avšak stále ponechává rozsáhlý prostor pro úvahy. To je na jednu stranu správné, neboť je evidentní, že nezbytná potřebnost určité věci pro uspokojování hmotných potřeb rodiny dlužníka se liší např. vzhledem k věku dětí, na druhou stranu lze soudit, že určitý výčet opravdu základních věcí, by měl být v zákoně zakotven.

Odlišně je v obou úpravách stanovena také výše částky hotových peněz, které nelze zabavit. Zatímco podle české úpravy povinnému nelze zabavit hotové peníze v částce nepřesahující dvojnásobek životního minima, tj. pod částku 6.280,- Kč, slovenská úprava určuje částku 99,58 €, tedy přibližně 2.724,- Kč¹³⁷,

¹³⁶ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 604 a 606 a KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 400-403.

¹³⁷ Dle kurzu vyhlášeného ČNB ke dni 5. 3. 2014.

přítom životní minimum je v současné době pro jednu fyzickou osobu stanoveno ve výši 198,09 €¹³⁸.

Exekuční řád dává třetí osobě, jejíž věc byla sepsána, nejprve možnost obrátit se na samotného exekutora s návrhem na vyškrtnutí věci ze soupisu a teprve poté podat tzv. excindační žalobu na soud. Tato úprava bezesporu přispívá k zrychlení a zefektivnění exekucí. Umožňuje totiž navrácení věcí osobě, jejichž vlastnictví k věci je prokázáno a to v krátkém časovém úseku. Vlastníkovi věci odlišnému od povinného však zůstala i možnost podání vylučovací žaloby k soudu, k tomuto dochází zejména tehdy, není-li jeho vlastnictví prokázáno, neboť při projednání žaloby před soudem lze i vyslýchat svědky. Exekučný poriadok oproti tomu odkazuje v § 55, odst. 1 EP třetí osobu rovnou k podání žaloby k soudu.

Česká úprava počítá s přibráním znalce pro stanovení ceny movité věci až tehdy, jde-li o věci hodnotnější, nebo má-li exekutor pochybnosti o jejich ceně. Hodnota věci, která už by měla být oceněna znalcem, je přitom ponechána na úvaze exekutora. Oproti tomu podle EP je přibrání znalce pro stanovení odhadní ceny movitých věcí pravidlem. Exekutor jej nemusí přibrat, jde-li o jednoduchý případ a také v případě, že předpokládaná odhadní cena nebude převyšovat sumu 665 €.

Rozdílná je rovněž úprava nejnižšího podání. Zatímco dle OSŘ činí nejnižší podání pouhou 1/3 odhadní, či úředně stanovené ceny, EP jej pro první dražbu stanovuje v celé výši odhadní ceny. V tomto směru je česká úprava příznivější pro věřitele, neboť se díky nízké vyvolávací ceně zvyšuje už tak malá prodejnost movitých věcí zabavených v exekuci. Nadto je zde rozdíl i ve výši ceny, za kterou může oprávněný sám, po bezúspěšných dražbách, věc odkoupit. OSŘ ponechává 1/3 nejnižšího podání, oproti tomu EP toto oprávněnému umožňuje za jeho 1/2.

Oproti úpravě české, neumožňuje EP konání elektronické dražby. O jejích přednostech a nevýhodách bylo pojednáno v kapitole 4.3.1.

V neposlední řadě je také nutno zmínit rozdíl v postihu cenných papírů, kdy EP zakotvuje jako samostatný způsob exekuce jejich prodej, který vcelku podrobně upravuje.

¹³⁸ Zákon č. 601/2003 Z. z., o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4.4. Prodej nemovitých věcí

Jedná se o způsob užívaný, vzhledem k principu proporcionality, pro vymáhání větších peněžitých částek, který umožňuje poměrně rychle uspokojit vyšší pohledávky.

4.4.1. Úprava v ČR

Nemovité věci definuje občanský zákoník v § 498 jako pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením a věcná práva k nim, práva, která jsou za nemovité věci prohlášena zákonem a dále také věci, které bez porušení jejich podstaty nelze přenést z místa na místa a o nichž zvláštní právní předpis stanoví, že nejsou součástí pozemku. Nadto je dle § 3055 nemovitou věcí i stavba, která se po 1. 1. 2014 nestala součástí pozemku. Exekuci prodejem nemovité věci lze pak vést i na jednotku, která dle § 1159 občanského zákoníku zahrnuje byt a podíl na společných částech nemovité věci.

Exekutor může k exekuci prodejem nemovité věci přistoupit až tehdy, identifikuje-li oprávněný v exekučním návrhu přesně nemovitost, jejíž prodej navrhuje a je-li spolehlivě doloženo, že nemovitá věc je ve vlastnictví povinného. Co může sloužit jako doklad, stanovuje taxativně EŘ v § 66, odst. 2. Jedná se o listiny vydané či ověřené státními orgány a veřejné listiny notáře. Oprávněný přitom vlastnické právo povinného pouze dokládá, není povinen jej prokazovat. Pro vydání exekučního příkazu je směrodatný stav v době zahájení řízení. Náležitosti identifikace nemovité věci v exekučním návrhu (a následně i v exekučním příkazu) zákon nestanoví, lze však vycházet z těch, které stanoví zákon č. 256/2013 Sb., katastrální zákon v ust. § 8. Exekuce se vztahuje i na příslušenství a součást nemovité věci.¹³⁹ Předmětem exekuce může být spoluvlastnický podíl, avšak exekuci nelze nařídit pouze na podíl na nemovité věci v přidatném spoluvlastnictví. Povinností exekutora je vyrozumět příslušný katastrální úřad, ten pak provede poznámku o probíhajícím exekučním řízení ohledně předmětné nemovitosti, tedy na listu vlastnictví vyznačí tzv. plombu.

¹³⁹ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 852 s. ISBN 80-7179-489-9. Str. 470 – 479.

Doručením exekučního příkazu povinnému začíná působit speciální inhibitorium, povinnému je zakázáno převést či zatížit nemovitou věc, pro kterou je exekuce vedena. V případě, že by tento zákaz nerespektoval, jsou jeho právní jednání absolutně neplatná.¹⁴⁰ V exekučním příkazu exekutor uloží povinnému, aby do 15 dnů od doručení příkazu oznámil, zda a kdo má k nemovité věci předkupní právo a také aby ve stejné lhůtě oznámil, zda nemovitou věc nabyt jako substituční jmění. Předkupní právo přitom dle současné právní úpravy svědčí spoluvlastníku věci¹⁴¹. Povinnému se nadto zakazuje, aby nemovitou věc odmítl, koupil-li ji na zkoušku, či aby se vzdal práva domáhat se náhrady škody vzniklé na pozemku. Exekuční příkaz je kromě povinného doručován i oprávněnému, manželu povinného a příslušnému katastrálnímu úřadu. Po nabytí právní moci jej exekutor doručí také dalším osobám a institucím uvedeným v § 335b, odst. 5 OSŘ a vyvěsí jej na úřední desce exekutorského úřadu.

Aby mohla být zjištěna cena nemovité věci a jejího příslušenství, je exekutorem ustanoven znalec. Znalec ocení nemovitou věc cenou obvyklou¹⁴². Jestliže již dříve bylo takové ocenění provedeno a nezměnily se rozhodné okolnosti, může soudní exekutor užít dřívější znalecký posudek. Pokud se jeví jako vhodné provést ohledání nemovité věci, je k tomu exekutor oprávněn. Musí však o době a místě ohledání uvědomit oprávněného, ty, kdo přistoupili do řízení jako další oprávnění, znalce i povinného. Povinný je povinen umožnit prohlídku nemovité věci, jinak je exekutor oprávněn zjednat si přístup sám.

Na základě znaleckého posudku exekutor vydá usnesení o ceně nemovité věci. V něm určí nemovitou věc a její příslušenství spolu s výslednou cenou a také práva a závady váznoucí na nemovité věci, která prodejem v dražbě nezanikají. Usnesení o ceně lze změnit, pouze pokud se výrazně změnila okolnosti rozhodné pro ocenění nemovité věci, a to jen do vydání dražební vyhlášky.

Exekuce se pak provádí dražbou „klasickou“, nebo elektronickou. Dražbu nařídí usnesením exekutor poté, co usnesení o ceně nabyde právní moci. Exekutor vydá dražební vyhlášku, proti které není odvolání přípustné, ve které

¹⁴⁰ KURKA, TRIPES in ŠKÁROVÁ, M. et al. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*. 4. vyd. Praha: LINDE, 2009. ISBN 978-80-7201-769-0. Str. 1093.

¹⁴¹ Dle § 3062 občanského zákoníku však k 1. 1. 2015 zákonné předkupní právo spoluvlastníků, vyjma zákonných výjimek, zanikne.

¹⁴² Definici ceny obvyklé podává § 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, jde o cenu, která by byla dosažena při prodeji stejného, či obdobného majetku v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění.

uvede datum, čas a místo dražebního jednání, označí nemovité věci a jejich příslušenství, pořadové číslo dražebního jednání, výslednou cenu uvedenou v usnesení o ceně, výši nejnižšího podání, které je odvozeno od výsledné ceny a činí její 2/3, výši jistoty a způsob jejího zaplacení, je-li vyžadována. Uvede také práva nezanikající prodejem nemovité věci v dražbě a nakonec i předpoklady, za kterých vydražitel může převzít nemovitou věc a za kterých se stane jejím vlastníkem. Pokud jde o jistotu, zákon určuje pouze její maximální výši a to jako 3/4 nejnižšího podání, do této výše ji může exekutor určit libovolně, dle okolností případu. Jistota by měla zajistit, že se dražby zúčastní pouze osoby, mající o vydražovanou nemovitost skutečný zájem. Jistota se přitom v případě vydražení započte na nejvyšší podání, jinak je účastníkům dražby vrácena. Další skutečnosti, které exekutor v dražební vyhlášce uvede, jsou uvedeny v § 336b, odst. 3 a 4. Jedná se o výzvy směřované osobám, kterým svědčí právo váznoucí na předmětné nemovitosti a také upozornění oprávněnému a dalším osobám. Do vlastních rukou doručí exekutor dražební vyhlášku osobám uvedeným v § 336c, odst. 1 písm. a), jde zejména o oprávněného, povinného a jeho manžela a další osoby. Ostatním osobám uvedeným pod písm. a) až e) je dražební vyhláška doručována obvykle. Také vyhlášku uveřejní na úřední desce exekutorského úřadu a požádá obecní úřad, v jehož obvodu se nemovitost nachází, aby vyhlášku uveřejnil obvyklým způsobem. Součástí centrální evidence exekucí je také portál dražeb, v němž jsou informace o jednotlivých dražbách přístupné online.¹⁴³ Exekutor ji pak také může v odůvodněných případech uveřejnit v tisku, či jiným vhodným způsobem.

Exekutor může nařídít dražební jednání nejdříve po 30 dnech od vydání dražební vyhlášky. Do zahájení dražebního jednání do něj může přihlásit věřitel svou pohledávku zajištěnou zástavním právem k nemovité věci, nebo svou vymahatelnou pohledávku. Do zahájení dražebního jednání také může svou pohledávku přihlásit věřitel, pro jehož pohledávku byla vedena exekuce na tutéž nemovitou věc, avšak byla dle pravidel zákona č. 119/2001 Sb. přerušena.¹⁴⁴ Dražbu pak lze konat v místě, kde se nemovitá věc nachází, či u exekutorského úřadu, což bývá pravidlem, případně na jiném vhodném místě.

¹⁴³ www.portaldrazeb.cz

¹⁴⁴ JIRMANOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 432.

Postup při dražbě je upraven v § 336h a násl. OSŘ. Dražbu řídí exekutor či exekutorský kandidát¹⁴⁵, k jednotlivým úkonům, jimiž není rozhodováno, je však oprávněn pověřit vykonavatele, či jiného zaměstnance. Dražit může každý, kdo složil jistotu, je-li tato vyžadována, s několika výjimkami vyplývajícími z povahy věci. Dražit tak především není oprávněn exekutor a jeho zaměstnanci, stejně jako povinný a jeho manžel. Před zahájením dražby zjistí exekutor totožnost dražitelů a zaznamená ji do protokolu o dražbě. Po zahájení dražby exekutor vyvolá nejnižší podání a určí minimální příhoz, jehož nejnižší výše je stanovena v částce 1.000,- Kč¹⁴⁶. Následně jsou dražitelé vyzváni k činění podání. Dražba probíhá, dokud jsou činěna podání. Dražitelé jsou svými podáními vázáni. Příklep je udělen dražiteli, který učinil nejvyšší podání, pokud ostatní dražitelé ani po druhé výzvě exekutora neučiní podání vyšší. Pokud je učiněno více nejvyšších podání, přednostně je příklep udělen tomu dražiteli, kterému svědčí předkupní právo nebo výhrada zpětné koupě a teprve, není-li takové osoby, určí se, komu exekutor příklep udělí, losem.¹⁴⁷

Exekutor vydá usnesení o příklepu, proti kterému může podat oprávněný, povinný a vydražitel odvolání. Vlastnické právo přechází na vydražitele, jakmile usnesení o příklepu nabyde právní moci a vydražitel doplatí nejvyšší podání a to ke dni vydání usnesení. Nejvyšší podání lze přitom platit nejen hotovými penězi, ale lze jej doplatit i bankovním úvěrem, avšak pouze za předpokladu, že tak bylo stanoveno již v dražební vyhlášce. Exekutor je nadto povinen před udělením příklepu učinit dotaz na vydražitele, zda využije k úhradě nejvyššího podání úvěr. Tato skutečnost nemůže nastat dříve, než uplyne lhůta k návrhnutí tzv. předražku¹⁴⁸. Poté je vydražitel oprávněn si nemovitou věc převzít. V praxi se nejedná o případy příliš časté, nicméně se lze setkat s nutností vydražitele potýkat se s vystěhováním původního vlastníka, který nemovitou věc neopustí dobrovolně. V úvahu zde přichází podání žaloby na vyklizení vydražitelem a případně následná exekuce.

¹⁴⁵ § 16 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti ČR č. 418/2001 Sb. o postupech při výkonu exekucí a další činnosti.

¹⁴⁶ § 62 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti ČR č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

¹⁴⁷ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 852 s. ISBN 80-7179-489-9. Str. 512.

¹⁴⁸ Dle § 336ja může každý, kdo byl jinak oprávněn být dražitelem, ve lhůtě 15 dnů od zveřejnění usnesení o příklepu navrhnout odkup vydražené nemovitosti za cenu o 1/4 vyšší, než kolik činí nejvyšší podání a částku v této lhůtě zaplatit.

Nastat samozřejmě může i situace, kdy o draženou nemovitou věc nikdo neprojeví zájem. Dražbu lze nařídit opakovaně, avšak pouze na návrh oprávněného, který jej může podat nejdříve po třech měsících od bezúspěšné dražby. Nستاčí uplynutí této lhůty mezi bezúspěšnou dražbou a dalším dražebním jednáním.¹⁴⁹ Pokud není takový návrh podán do 1 roku, je exekuce zastavena. Konat lze maximálně dalších pět dražeb, v nichž se postupně výše nejnižšího podání snižuje.

Další možnou situací je pak nezaplacení nejvyššího podání vydražitelem (či předdražitelem). Pokud tak neučiní ani v dodatečné lhůtě, usnesení o příklepu se ze zákona zrušuje uplynutím lhůty a exekutor nařídí opětovnou dražbu. Vydražitel, jemuž byl udělený příklep zrušen, není oprávněn v další dražbě dražit.¹⁵⁰

Výtěžek z dražby je nutné rozdělit mezi oprávněné a hradit z něj další náklady. Co tvoří rozdělovanou podstatu, stanoví § 337a OSŘ a primárně jde samozřejmě o nejvyšší podání. Exekutor vydá rozvrhové usnesení, kterému může, ale nemusí předcházet rozvrhové jednání. Pohledávky věřitelů jsou uspokojovány podle skupin určených § 337c OSŘ. Pohledávka oprávněného je uspokojována jako třetí v pořadí a to mj. až za náklady exekuce, které se dle § 66, odst. 7 EŘ řadí do skupiny první. Pokud není možné plně uspokojit všechny pohledávky z téže skupiny, které mají stejné pořadí, uspokojí se poměrně. V případě, že po úhradě všech uspokojovaných pohledávek zbyde určitá částka z rozdělované podstaty, vyplatí se tato povinnému.

Jednotlivé pohledávky může každý účastník popřít co do jejich pravosti, výše, pořadí či zařazení do skupiny. O těchto je rozhodnuto již v rozvrhovém usnesení, pokud dokazování není k rozhodnutí třeba. Ostatní věřitelé jsou vyzváni k podání tzv. odporové žaloby a to pokud na sporné pohledávky připadá alespoň zčásti úhrada. O této žalobě rozhoduje nalézací soud.¹⁵¹ Na základě podání této žaloby exekutor vyčlení část peněz, která je sporována a o této části rozhoduje až po rozhodnutí žaloby.

¹⁴⁹ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 852 s. ISBN 80-7179-489-9. Str. 511.

¹⁵⁰ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 393-394.

¹⁵¹ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 395.

Zvláštní úprava je pak stanovena pro prodej nemovitostí, na kterých vázne vespolné zástavní právo. Vespolným zástavním právem je dle § 1345 občanského zákoníku zvláštní zástavní právo, kdy týž dluh zajišťuje několik samostatných zástav. Obecnou zásadou platnou pro tyto případy je poměrné uspokojení z každé nemovitosti zatížené zástavním právem.¹⁵²

Jakmile nabyde rozvrhové usnesení právní moci, zanikají ze zákona eventuální zástavní práva, která na nemovité věci váznou, vyjma zástavního práva, které bylo zřízeno za účelem doplacení nejvyššího podání. Exekutor zajistí jejich výmaz z příslušného katastru nemovitostí.

Pokud je nemovitost zatížena zástavním právem ve prospěch oprávněného, může si tento zvolit postup podle § 338a OSŘ. Jako exekuční titul pro exekuci prodejem zástavy pak slouží vykonatelné rozhodnutí o nařízení prodeje zástavy, které uplatní zástavní věřitel. OSŘ omezuje účast dalších oprávněných při dražbě. Přihlásit se jako další oprávnění mohou totiž jen ti věřitelé, kteří jsou oprávněnými z usnesení o nařízení prodeje zástavy a mají tedy k prodávané věci zástavní právo.

Ne vždy je však celá nemovitá věc ve výlučném vlastnictví povinného, v takovém případě OSŘ připouští i prodej spoluvlastnického podílu. Spoluvlastníci jsou osobami s předkupním právem. Jejich přednostní postavení se však projeví až při dražbě spoluvlastnického podílu. Tedy pokud spoluvlastník společně s jiným dražitel učiní stejné nejvyšší podání, vydražitelem se stane spoluvlastník.

¹⁵² TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 395.

4.4.1.1. *Správa nemovité věci*

Exekuční řád umožňuje provést exekuci taktéž správou nemovité věci. Úprava je obsažena v § 320b a násl. OSŘ. Exekuce správou nemovité věci představuje mírnější alternativu k prodeji nemovité věci, neboť jejím prostřednictvím jsou postihovány užitky a plody plynoucí z nemovité věci. Výkon provádí přímo exekutor, pro složitější případy je oprávněn ustanovit správce. Ten pak správu vykonává dle pravidel pro správu závodu.¹⁵³ Správu závodu upravuje exekuční řád v § 70 a 71 a přiměřeně se užití ustanovení § 338f a násl. OSŘ. Exekutor ustanoví správce v exekučním příkazu, dohlíží na jeho činnost a je oprávněn uložit mu pořádkovou pokutu. Správcem může být jednak osoba zapsaná v seznamu insolvenčních správců, tak ale i osoba v seznamu nezapsaná, jestliže splňuje podmínky pro zápis do tohoto seznamu a souhlasí se svým ustanovením. Ustanovený správce je povinen svou funkci vykonávat, odmítnout ji může pouze z důležitých důvodů. Správce vykonává správu s odbornou péčí, postupuje tak, aby nedošlo ke zmenšení majetku závodu, ale naopak docházelo k jeho zvýšení. Správce odpovídá za škodu způsobenou zaviněným porušením povinností, které mu ukládá zákon, nebo exekutor. Má však nárok na náhradu hotových výdajů, přičemž může žádat o poskytnutí zálohy a rovněž má nárok na odměnu.¹⁵⁴

Podstatou správy je činnost exekutora směřující k řádnému a úspěšnému hospodářskému využití nemovité věci. Exekutor tak zejména přikáže dlužníku povinného, aby neposkytoval užitky z nemovité věci plynoucí povinnému, ale odevzdal je exekutorovi. Každé tři měsíce pak exekutor provádí výplatu vymožených částek, resp. částek získaných zpeněžením nepeněžitých užitků (které budou typické např. při správě hospodářských staveb), oprávněnému. Ač nařízení správy nemovité věci nemá vliv na nájemní a pachtovní smlouvy, je v gesci exekutora tyto vypovědět, stejně jako je oprávněn vypovědět smlouvy

¹⁵³ Důvodová zpráva k zákonu č. 396/2012 Sb., změna občanského soudního řádu. ASPI ID: LIT42968CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

¹⁵⁴ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 399.

s dodavateli služeb dle § 320g, odst. 2 OSŘ. Upravena je také správa spoluvlastnického podílu na nemovitosti.¹⁵⁵

Nařízení exekuce správou nemovité věci přitom nebrání tomu, aby ohledně nemovité věci byla nařízena exekuce jejím prodejem. Nelze však zároveň provést exekuci příkázáním jiné peněžité pohledávky, pokud tato představuje příjem správy nemovité věci.

4.4.2. Úprava v SR

Úprava exekuce prodejem nemovitosti je obsažena v § 134 a násl. exekučného poriadku.

Nemovitostmi občiansky zákonník rozumí jednak pozemky a jednak také stavby, avšak pouze tehdy, jsou-li spojené se zemí pevným základem. Stejnému právnímu režimu pak podléhají i byty a nebytové prostory.¹⁵⁶ Nemovitost je přitom dle § 134, odst. 3 EP předmětem exekuce se všemi svými součástmi a příslušenstvím.

Pro vykonání tohoto způsobu exekuce stanoví zákon v § 134, odst. 1 dva základní předpoklady. Jednak musí být prokázáno, že nemovitost je ve vlastnictví povinného, což se zpravidla děje výpisem z katastru nemovitostí, avšak je možné prokázat vlastnictví i jiným způsobem.¹⁵⁷ Jednak musí být dán souhlas oprávněného s prodejem konkrétní nemovitosti. Tento souhlas může oprávněný odvolat, avšak pouze do uveřejnění dražební vyhlášky, do stejného okamžiku může podat návrh na zastavení exekuce, navíc povinnost hradit náklady spojené s dražbou je pak přenesena na něj. Tato omezená doba je stanovena proto, aby nedocházelo k dohodám mezi oprávněným a povinným, na jejichž základě by oprávněný vzal účelově svůj návrh zpět a v konečném důsledku tak poškodil jak vydražitele, tak ostatní věřitele.¹⁵⁸ Jakkoli se souhlas věřitele jeví jako opodstatněná podmínka, praxe již ukázala, že i s jeho aplikací jsou spojeny

¹⁵⁵ TRIPES in ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4. Str. 385.

¹⁵⁶ VOJČÍK, P. *Komentár k Občianskemu zákonníku 40/1964 Zb.: § 119*. ASPI ID: LIT31875SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

¹⁵⁷ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 407.

¹⁵⁸ Dôvodová správa k zákonu č. 341/2005 Z. z., zmena Občianskeho súdneho poriadku. ASPI ID: LIT36226SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

problémy, neboť věřitel, který svou pohledávku nemá zajištěnou zástavním právem, je zcela odkázán na vůli zástavního věřitele a to bez možnosti jakkoliv se domoci jeho souhlasu. „*Nic nebrání zajištění pohledávky budoucího zástavního věřitele v hodnotě např. 500 eur movitým majetkem v hodnotě 30.000 eur... Ad absurdum lze zástavním právem (za „spolupráce“ věřitele) zajistit exekuční imunitu majetku povinného v hodnotě 100-násobku zajištěné pohledávky.*“¹⁵⁹ Exekuci nelze vykonat v případě, že bylo dle OSP vydáno předběžné opatření, kterým bylo povinnému uloženo, aby se zdržel převodu vlastnického práva k nemovitosti a toto opatření je vykonatelné. Pokud na nemovité věci vážnou zástavní práva, nelze dle ust. § 61a, odst. 2 EP a § 151h, odst. 6 občianskeho zákonníka exekuci prodejem zastavené nemovitosti vést tehdy, pokud s ní nesouhlasí zástavní věřitel (není-li zároveň oprávněným).

Exekutor, který je vykonáním exekuce pověřen, vyrozumí oprávněného a povinného o zahájení exekuce. Ve vyrozumění přesně označí nemovitost, pro kterou bude exekuce vedena. Zároveň požádá oprávněného o udělení jeho souhlasu. Povinnému zakáže nemovitost převést, případně ji jinak zatížit a uloží mu, aby do tří dnů oznámil, kdo má k nemovitosti předkupní právo. Pokud tuto svou povinnost povinný nesplní, odpovídá za škodu tím způsobenou (o čemž musí být poučen). Toto vyrozumění exekutor zašle i spoluvlastníkům předmětné nemovitosti, osobám s předkupním či jiným věcným právem, okresnímu úřadu, v jehož obvodě má povinný bydliště a také jej vyvěsí na úřední desce exekutorského úřadu a to až do vydání dražební vyhlášky. Na základě vyrozumění je zapsána poznámka do katastru nehnuteľností, která slouží zejména jako legální překážka k disponování s nemovitostí.¹⁶⁰

Exekuční příkaz může exekutor vydat po uplynutí lhůty pro podání námitek, resp. po jejich zamítnutí soudem. Exekuční příkaz je povinnému, osobám s předkupním či jiným věcným právem k nemovitosti a okresnímu úřadu doručován do vlastních rukou, ostatním uvedeným v § 137 odst. 2 je doručováno obyčejně.

¹⁵⁹ MOLNÁR, P. *Záložné právo ako prekážka exekvovateľnosti majetku povinného*. Bulletin slovenskej advokacie. 2013, č. 10. Str. 38-39. Dostupné z: <<https://www.sak.sk/blox/cms/sk/sak/bulletin/archiv/proxy/list/formular/rows/378/attr/name/previ ew>>.

¹⁶⁰ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 408.

Po vydání exekučního příkazu je nutno zjistit cenu nemovitosti. Pro její zjištění obstará exekutor znalecký posudek. Znalecký posudek vydá znalec, jemuž je exekutor povinen poskytnout potřebnou součinnost a vydá jej na základě ocenění. O místě a čase ocenění musí exekutor informovat osoby uvedené v § 138, odst. 1, povinný musí exekutorovi umožnit vstup do nemovitosti, jinak je exekutor oprávněn si jej vymoci. Znalecký posudek obsahuje všeobecnou hodnotu nemovitosti¹⁶¹, odhad jednotlivých závad, které na nemovitosti vážnou a také odhad práv s ní spojených. Znalecký posudek se doručuje oprávněnému, povinnému, zástavnímu věřiteli povinného a osobám s předkupním právem k nemovitosti.¹⁶²

Exekuci vykoná exekutor dražbou, jejíž termín určí v dražební vyhlášce a to nejdříve po uplynutí 30 dnů od posledního dne lhůty, kterou zvláštní předpis určuje pro zveřejnění údajů v Obchodnom vestníku. Co vše musí dražební vyhláška obsahovat, je stanoveno v § 140 EP v odst. 2, písm. a) až o). Zejména se jedná o určení času a místa dražby, všeobecnou hodnotu nemovitosti stanovenou znalcem, výši jistiny určenou jako 1/2 nejnižšího podání a jeho výši. Nejnižší podání určuje exekutor a to tak, že od znalcem určené všeobecné hodnoty nemovitosti odečte hodnotu závad, které vydražitel převezme se započtením na nejvyšší podání a naopak přičte hodnotu práv, která jsou s nemovitostí spojená. Ve znaleckém posudku musí být určená i hodnota závad, které vydražitel převezme bez započtení na nejvyšší podání, jako např. nájemní práva, avšak tato nejsou při stanovení nejnižšího podání reflektována.¹⁶³ Dražební vyhláška je doručena do vlastních rukou oprávněnému, povinnému, spoluvlastníkovi a osobám, které mají k nemovitosti předkupní či jiné věcné právo, pokud jsou známy ze spisů či z katastru nehnuteľností. V § 141, odst. b) a c) jsou pak určeny orgány, kterým je dražební vyhláška také doručována. Bez zbytečného odkladu ji také zašle ministerstvu, aby byla dražební vyhláška

¹⁶¹ Tu znalec určí na základě vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, dle které je všeobecná hodnota majetku definována jako: „*výsledná objektivizovaná hodnota majetku, ktorá je znaleckým odhadom najpravdepodobnejšej ceny hodnoteného majetku ku dňu ohodnotenia v danom mieste a čase, ktorú by tento mal dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprímeranou pohútkou; obvykle vrátane dane z pridanej hodnoty*“.

¹⁶² MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 662.

¹⁶³ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 663.

zveřejněna v Obchodnom vestníku. Vyhlášku exekutor taktéž vyvěsí na úřední desce exekutorského úřadu a požádá obec, v jejímž obvodu se nemovitost nachází, o její uveřejnění obvyklým způsobem. Má také možnost ji zveřejnit v tisku.

Zájemci o draženou nemovitost mají možnost si ji osobně prohlédnout. Termín prohlídky je stanoven v dražební vyhlášce. Povinný je povinen prohlídku umožnit, pokud je přítomen exekutor, nebo jeho zaměstnanec. Neučiní-li tak, je exekutor, resp. jeho zaměstnanec oprávněn vymoci si do dražené nemovitosti přístup.¹⁶⁴

Zúčastnit se dražby mohou všechny osoby, které složily jistinu, o jejíž výši již bylo pojednáno. Osoby, které jsou z účasti na dražbě vyloučené, vyjmenovává § 144, odst. 3 EP a jedná se zejm. o exekutora, jeho zaměstnance a povinného. Na manžela povinného dopadá zákaz dražit pouze v případě, že předmětem dražby je nemovitost, která spadá do bezpodílového vlastnictví manželů.

Samotnou dražbu zahájí exekutor, nebo jeho zástupce, výzvou zájemcům, aby dražili. Jakmile exekutor učiní tuto výzvu, již nelze složit jistinu. Dražba probíhá, dokud jsou dražiteli činěna podání. Těmi jsou dražitelé vázáni a nelze je tedy vzít zpět. Minimální příhoz zákon neurčuje, stejně jako neomezuje cenu, za niž lze nemovitost vydražit.¹⁶⁵ Příklep udělí exekutor tomu dražiteli, který učinil nejvyšší podání. Pokud bylo učiněno více nejvyšších podání, určí se vydražitel losem, leda by se jednalo o dražitele spoluvlastníka, nebo osobu s předkupním právem, pak je příklep udělen jí. O udělení příklepu sepíše exekutor protokol. Proti příklepu mohou osoby uvedené v § 147, odst. 1 EP vznést námitky, pokud jsou dražbě přítomny. Navíc je dána 3 denní lhůta pro osoby, které se dražby nezúčastnily z toho důvodu, že jim nebyla doručena dražební vyhláška, ač měla. O námitkách rozhoduje soud. Schválení soudu podléhá i samotné udělení příklepu. Soud rozhodne, zda udělení příklepu schvaluje do 60 dní od doručení žádosti exekutora. Může dojít k situaci, kdy se již dražby vydražené nemovitosti ujal vydražitel, neboť právo dražby vzniká udělením příklepu a oznámením exekutora, že se vydražitel dražby ujímá a příklep nebyl soudem schválen. V takovém případě musí oprávněný vrátit nemovitost povinnému i s případnými užitky. V ostatních případech exekutor pokračuje

¹⁶⁴ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 424.

¹⁶⁵ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 430-431.

v dražbě tak, že vyvolá předposlední podání. O pokračování v dražbě musí být vyrozuměny osoby uvedené v § 147, odst. 1 EP nejméně 15 dní před konáním dražby.¹⁶⁶

Vlastnictví přechází na vydražitele doplacením nejvyššího podání a schválením příklepu soudem, ke dni příklepu. Nezaplatí-li vydražitel nejvyšší podání včas, koná se opětovná dražba, leda by do jejího vykonání bylo nejvyšší podání uhrazeno. V opětovné dražbě činí nejnižší podání 75 % původního. Rozdíl na nejvyšším podání, náklady opětovné dražby a vzniklou škodu přitom dle § 143 EP hradí vydražitel, který nedoplatil nejvyšší podání v první dražbě. Opětovná dražba se koná i tehdy, nebylo-li při první konané dražbě učiněno ani nejnižší podání. Zde však zákon stanoví lhůtu v délce 1 měsíce od bezúspěšné dražby. Nejnižší podání v případě takovéto opětovné dražby může být nižší, pokud ke snížení přivolí soud. Nikdy však nemůže být nižší, než 1/2 nejnižšího podání v bezúspěšné dražbě. Pokud se nemovitost nepodaří prodat do jednoho roku od vydání exekučního příkazu, může být exekuce soudem zastavena na návrh účastníka řízení, nebo exekutora. Jinou možností je získání nového znaleckého posudku v případě, že nemovitost nebyla prodána ve lhůtě delší, než 1 rok, od konání první dražby ani za cenu sníženou se souhlasem soudu. K tomuto postupu musí mít exekutor souhlas oprávněného.

Pokud je příklep schválen soudem, následuje rozvrhové jednání. K němu jsou exekutorem předvolány osoby, kterým se doručuje dražební vyhláška a také osoby, které přihlásily do dražby své nároky¹⁶⁷ a také vydražitel. Rozdělovanou podstatu tvoří zejména nejvyšší podání a úroky z něj, a byl-li příklep udělen až v opětovné dražbě, také částky odpovídající závazkům věřitele z dražby první. Z rozdělované podstaty jsou pohledávky uspokojovány podle sedmi skupin uvedených v § 157. Pohledávky oprávněného řadí exekuční poriadok až do čtvrté skupiny, třetí skupinu přitom tvoří zajištěné pohledávky. Pokud nelze uspokojit pohledávky stejného pořadí (tj. v jedné skupině), uspokojí se poměrně. Pokud by výtěžek převýšil úhrn pohledávek, vyplatí exekutor zbytek povinnému.

¹⁶⁶ MAZÁK, J. *Exekuční poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 440.

¹⁶⁷ Dle § 140, odst. 2 písm. j) EP je obsahem dražební vyhlášky také výzva všem těm, kteří jsou se svými nároky odkázáni na nejvyšší podání, aby uvedli výšku svých nároků s příslušenstvím ke dni termínu dražby a prokázali je listinami, tyto osoby jsou upozorněny, že jinak se k jejich nárokům bude přihlížet jen na základě obsahu spisů.

Exekutor poté sepiše protokol o rozvrhnutí výtěžku dražby nemovitosti. Protokol se doručuje osobám uvedeným v § 161, odst. 1 a tyto jsou také oprávněny podat do 3 dnů námitky, o kterých rozhodne soud. Soud také rozhoduje o pohledávkách, které byly popřeny co do pravosti, výše, pořadí či způsobu úhrady tehdy, je-li o nich možné rozhodnout bez provádění důkazů. Jinak odkáže osoby k podání odporovací žaloby. Samotný rozvrh výtěžku podléhá schválení soudem, který o něm rozhodne usnesením, proti kterému je odvolání přípustné do 60 dnů a to bez ohledu na případný spor o popření pohledávky dle § 55 odst. 2 EP. Je-li rozvrh výtěžku exekučním soudem schválen, exekutor do 7 dnů poukáže přiznané částky oprávněným s výjimkou těch, o nichž probíhá řízení o popření pohledávky.¹⁶⁸

Ustanovení § 153 určuje pravidla pro přechod práv s nemovitostí spojených. Bez započtení na nejvyšší podání přebírá vydražitel věcná břemena podle zvláštních předpisů a také nájemní práva. Udělením příklepu zaniká předkupní právo. Přechod zástavních práv váznoucích na vydražené nemovitosti se řídí úprava § 151h, 151ma a 151md občianskeho zákonníka. Pro vespolné zástavní právo pak platí zvláštní postup, upravený ustanovením § 158 EP.

Exekučný poriadok upravuje i prodej spoluvlastnického podílu. Zákon dává spoluvlastníkovi (ať již movitosti, či nemovitosti) možnost zabránit prodeji věci. Aby věc nebyla prodána v dražbě, musí však spoluvlastník u exekutora složit částku, která odpovídá výši podílu, který má být vydražen a to nejpozději do zahájení dražby. Zaplatí-li takovou částku pouze jeden spoluvlastník, má se za to, že je vydražitelem. Složí-li částku u exekutora (v hotovosti či šekem na účet exekutora) spoluvlastníků více, dražba se sice koná, avšak s omezením účasti pouze na tyto spoluvlastníky. V každém případě podléhá nabytí spoluvlastnického podílu schválení soudem.

4.4.3. Srovnání

Prvním markantním rozdílem mezi úpravou českou a slovenskou je podmínění vykonání tohoto způsobu exekuce souhlasem oprávněného. S tím souvisí i povinnost exekutora dle EP uvést způsob, kterým bude exekuce probíhat,

¹⁶⁸ MOLNÁR in MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 669.

již ve vyznění o zahájení exekuce, v němž také žádá oprávněného o vyslovení souhlasu. Česká právní úprava se souhlasem oprávněného nepočítá a exekutor uvádí informace o způsobu provedení exekuce až v exekučním příkazu. To však zcela odpovídá koncepci uvážení exekutora o volbě způsobu exekuce. Dle prof. JUDr. Jána Mazáka nestojí souhlas oprávněného dle EP s provedením exekuce na racionálním základu¹⁶⁹, s tímto názorem nelze než souhlasit.

Rozdílná koncepce je také pro prodej zastavené nemovité věci. Zatímco slovenská právní úprava vyžaduje souhlas zástavního věřitele, česká právní úprava s ním nepočítá. Nadto je postavení zástavního věřitele v EP posíleno i tím, že jeho pohledávka je pro účely rozdělení výtěžku dražby zařazena do skupiny předcházející nezajištěným pohledávkám.¹⁷⁰ V OSŘ je však mimo běžný prodej nemovité věci, kdy exekučním titulem je zpravidla rozhodnutí na peněžité plnění upraven zvlášť prodej zástavy. Jde o situaci, kdy se zástavní věřitel domáhá soudního nařízení prodeje zástavy. Následná dražba je pak konána jen mezi věřiteli, kteří mají své pohledávky zajištěné. Obdobnou úpravu exekučný poriadok nemá.

Dle OSŘ je oprávněný tím, kdo dokládá, že nemovitá věc je ve vlastnictví povinného. V EP tato povinnost není.

Další rozdíl je v délce lhůty dané povinnému ke sdělení, komu k předmětné nemovité věci svědčí předkupní právo (resp. další práva dle § 335b, odst. 1, písm. b) OSŘ). Slovenská právní úprava dává povinnému velmi krátkou lhůtu, pouhé tři dny. Dle OSŘ musí povinný exekutorovi tuto skutečnost sdělit do 15 dnů.

Co se týká samotné dražby, je odlišný už okruh osob, které nemohou dražit. Dle OSŘ je manžel povinného vyloučen z účasti na dražbě, bez ohledu na to, zda je dražena nemovitá věc ve společném jmění manželů, či nikoliv. EP oproti tomu dovoluje manželu povinného dražit za předpokladu, že je dražena nemovitost nespádající do BSM.

Slovenská právní úprava umožňuje zájemcům o dražbu prohlídku dražené věci a dává exekutorovi oprávnění, k vynucení si vstupu do objektu, pakliže nebude umožněn dobrovolně. Česká právní úprava zřejmě počítá s tím,

¹⁶⁹ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 409.

¹⁷⁰ Srov. § 157, odst. 1 EP.

že informace získané ze znaleckého posudku jsou dostačující. Osobní prohlídka je pro potencionální dražitele jistě přínosnější a může přispět ke zvýšení ceny nemovité věci, za kterou jsou dražitelé ochotni ji vydražit, na druhou stranu však představuje poměrně velký zásah do soukromí povinného. Vhodnější úpravou by mohlo být její umožnění pouze zájemcům, kteří již složili dražební jistotu, a je zde alespoň částečně garantován jejich skutečný zájem o nemovitou věc.

Rozdíly mezi oběma úpravami se pak projevují i ve stanovené výši nejnižšího podání a jistoty. Zatímco dle OSŘ činí nejnižší podání $2/3$ výsledné ceny a jistotu pak může exekutor určit dle okolností, maximálně však ve výši $3/4$ nejnižšího podání, dle EP je nejnižší dáno všeobecnou hodnotou nemovitosti po odečtení na ní váznoucích závad a přičtení práv s ní spojených. Jistota je pak dána pevně, a to ve výši $1/2$ nejnižšího podání. Stejně tak se liší výše nejnižších podání v opětovné dražbě. Dle EP nesmí být nižší než $1/2$ původního nejnižšího podání, kdežto dle úpravy české činí $1/2$ výsledné ceny. Jak patrně z uvedeného, slovenská právní úprava ve větší míře odráží reálnou cenu věci, také je v případě prodeje uspokojen větší rozsah pohledávky či pohledávek věřitele, činí tak ovšem na úkor prodejnosti předmětné věci.

Česká právní úprava také umožňuje užití dřívějšího znaleckého posudku, pokud již byl zpracován a nedošlo-li ke změně rozhodných okolností. Toto slovenský EP nepřipouští, avšak oproti EŘ umožňuje zpracování nového znaleckého posudku za předpokladu, že se nemovitost nepodařilo prodat ve lhůtě delší než jeden rok od konání první dražby.

Pokud byla první dražba bezúspěšná, může oprávněný podat návrh na konání opětovné dražby nejdříve po uplynutí 3 měsíců od prvního dražebního jednání. Úprava SR neváže možnost konání opětovné dražby na návrh oprávněného a také lhůtu stanoví kratší – pouze 1 měsíc. Dalším rozdílem v tomto ohledu je skutečnost, že není-li návrh oprávněného dle české právní úpravy podán do 1 roku, dochází k zastavení exekuce. Oproti tomu EP váže zastavení exekuce na návrh účastníka (nebo exekutora), který jej může podat tehdy, nezdaří-li se prodej nemovitosti v dražbě do jednoho roku od vydání exekučního příkazu.

V ČR je rozvrh výtěžku dražby svěřen plně do rukou exekutora. Dle slovenské právní úpravy o rozvrhu sice také rozhoduje exekutor, avšak jeho rozhodnutí podléhá schválení exekučním soudem. S tímto souvisí také skutečnost,

že exekutor dle EP sepisuje o rozvrhu pouze protokol, nevydává tedy usnesení tak jako exekutor dle EŘ.

Zajímavým rozdílem je skutečnost, že občanský soudní řád pamatuje na dražitele, kteří nedisponují požadovanou hotovostí a umožňuje jim doplatit nejvyšší podání bankovním úvěrem. To zajistě přispívá k prodejnosti nemovité věci, a tedy i dává vyšší pravděpodobnost uspokojení věřitele.¹⁷¹

Liší se také úprava prodeje spoluvlastnického podílu. Zatímco dle EP může spoluvlastník odvrátit prodej podílů v dražbě složením částky odpovídající výši vydražovaného podílu, OSŘ tuto možnost neposkytuje, nýbrž dává spoluvlastníkovi jakési privilegované postavení dražitele, když stanoví, že učiní-li nejvyšší podání jak spoluvlastník, tak běžný dražitel, příklep bude udělen spoluvlastníku.

Nakonec je třeba zmínit, že slovenská právní úprava vůbec neobsahuje úpravu exekuce správou nemovité věci.

¹⁷¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 396/2012 Sb., změna občanského soudního řádu. ASPI ID: LIT42968CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

4.5. Pozastavení řídičského oprávnění

Jedná se o velmi specifický způsob exekuce na peněžité plnění. „*Nejedná se totiž ani o realizační způsob, který vede k přímému vynucení povinnosti a nejedná se ani o zajišťovací způsob exekuce. Exekuce pozastavením řídičského oprávnění má v zásadě donucovací charakter a na jejím základě má být povinný omezen v běžném životě natolik, aby jej to přimělo k urychlené dobrovolné úhradě vymáhaného nedoplatku na výživném.*“¹⁷² Tato skutečnost byla mj. akcentována v ústavní stížnosti, kterou se stěžovatel domáhal vyslovení rozporu ustanovení § 179a EP a § 63 odst. 1) písm. g) s článkem 50 odst. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Stěžovatel uvedl, že „*zadržení řídičského průkazu, resp. vydání příkazu na jeho zadržení, se sice formálně nazývá způsob vykonání exekuce, ve skutečnosti je to trestající prostředek, jehož cílem je přinutit povinnou osobu, aby si v budoucnosti dobrovolně plnila svoji vyživovací povinnost*“¹⁷³. Nutno dodat, že stížnost byla Ústavním soudem odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost.

4.5.1. Úprava v ČR

Do českého exekučního řádu byl tento způsob provedení exekuce vnesen novelou č. 396/2012 Sb. s účinností k 1. 1. 2013. Přičemž Exekutorská komora ČR čerpala inspiraci z právní úpravy slovenské.¹⁷⁴

Exekuce pozastavením řídičského oprávnění je zanesena v ustanovení § 71a EŘ, OSŘ tento způsob výkonu rozhodnutí nezná, jeho využití je tedy svěřeno výlučně exekutorovi. Ten ho využije, pouze pokud se bude jednat o exekuci k vymození nedoplatku výživného na nezletilé dítě. Nelze tedy povinnému jeho řídičské oprávnění zabavit a znemožnit mu řídit motorová vozidla v případě vymáhání nedoplatku na běžné výživné.¹⁷⁵

¹⁷² KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 457.

¹⁷³ Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 7. 2011, sp. zn. IV. ÚS 318/2011.

¹⁷⁴ DOLEŽALOVÁ, L. Zásadní změny v exekučním řízení. *Bulletin advokacie*. 2012, č. 12. ISSN 1210-6348. Str. 28.

¹⁷⁵ Tamtéž.

V praxi postupuje exekutor tak, že v rámci součinnosti dle § 33 odst. 3 EŘ učiní dotaz na registr řidičů ke zjištění, zda a jaká má povinný řidičská oprávnění. Registr řidičů sdělí, pro kterou skupinu vozidel bylo řidičského oprávnění povinnému uděleno. Exekutor vydá exekuční příkaz, ve kterém pozastaví řidičské oprávnění ke konkrétní skupině vozidel. Tento doručí oprávněnému a povinnému. Povinnému je exekuční příkaz, který obsahuje poučení o skutečnosti, že povinný musí odevzdat svůj řidičský průkaz, doručován do vlastních rukou a ten od chvíle, kdy je mu doručeno, nesmí řídit motorová vozidla patřící do skupiny, na kterou se exekuční příkaz vztahuje. Následně, má-li exekutor potvrzeno doručení povinnému, zašle exekuční příkaz obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž obvodu má povinný trvalý pobyt. Ten totiž provádí poznámku do registru řidičů, která nesmí být provedena před doručením exekučního příkazu povinnému.¹⁷⁶

Úprava ovšem pamatuje i na situaci, kdy povinný prokazatelně potřebuje užívat motorového vozidla pro uspokojování základních životních potřeb svých a osob, k nimž má vyživovací povinnost. Nelze tedy pozastavit řidičské oprávnění např. řidiči MHD, to by ostatně bylo i proti dobrým mravům. Povinný však musí tyto skutečnosti prokázat. Ve chvíli, kdy tak učiní, exekutor zruší exekuční příkaz k pozastavení řidičského oprávnění.

Druhým případem, kdy exekutor zruší exekuční příkaz, je pak doplacení dlužného výživného povinným. Skutečnost, že zrušil exekuční příkaz, musí exekutor oznámit příslušného obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, kde povinnému vrátí jeho řidičský průkaz.¹⁷⁷

4.5.2. Úprava v SR

Exekučný poriadok obsahuje exekuci príkazem k zadržení řidičského průkazu v § 179a. Toto ustanovení bylo do EP vneseno zákonem č. 84/2009 Z. z. s účinností od 1. 1. 2009. Důvodem pro jeho zavedení byla snaha o zefektivnění vymáhání výživného, které na Slovensku představovalo velký problém. Přitom

¹⁷⁶ KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 458.

¹⁷⁷ KASÍKOVÁ in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 459

např. v Polsku v důsledku přijetí podobné úpravy výrazně klesl počet neplatičů výživného.¹⁷⁸

Exekutor je oprávněn vydat exekuční příkaz k zadržení řidičského průkazu tehdy, pokud povinný neplatí výživné, které je mu stanoveno pravomocným a vykonatelným soudním rozhodnutím. Exekuční příkaz exekutor doručuje oprávněnému a povinnému, tomu do vlastních rukou. Také jej doručí orgánu Policajného zboru příslušnému podle místa pobytu povinného a to spolu s kopií svého pověření k vykonání exekuce.

Ve chvíli, kdy pominou důvody exekuce, vydá exekutor příkaz na vrácení řidičského průkazu. Tento příkaz doručí orgánu Policajného zboru příslušnému podle místa pobytu povinného a taktéž o jeho vydání uvědomí povinného.

4.5.3. Srovnání

Podle exekučního poriadku může exekutor zabavit řidičský průkaz povinnému tehdy, pokud nehradí výživné, které je mu stanoveno soudním rozhodnutím. Slovenská právní úprava tedy nerozlišuje mezi výživným na nezletilé dítě a běžným výživným, tedy např. výživným na zletilé děti, na rozvedeného manžela apod. Exekuční řád oproti tomu vztahuje tento způsob exekuce pouze na výživné nezletilého dítěte. Je pravdou, že výživné nezletilého dítěte má povahu přednostní pohledávky a je svým způsobem specifické. Avšak výživné je vždy poskytováno proto, že daná osoba není schopná se zaopatřovat sama, bylo by proto vhodné rozšířit použití pozastavení řidičského oprávnění i pro další druhy výživného.

Druhým markantním rozdílem je skutečnost, že exekuční poriadok nestanovuje možnost nevykonání tohoto způsobu exekuce v případě, že povinný je závislý na svém řidičském oprávnění v tom smyslu, že jej nezbytně nutně potřebuje pro vykonávání svého povolání nebo jiné činnosti, kterou zajišťuje uspokojování základních životních potřeb svých a své rodiny. Ačkoliv lze však předpokládat, že v praxi na tuto skutečnost exekutoři berou ohled (viz např. vyjádření JUDr. Stanislavy Kolesárové publikované v článku české

¹⁷⁸ Dôvodová správa k zákonu č. 84/2009 Z. z., zmena Exekučného poriadku. ASPI ID: LIT35491SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

Exekutorské komory¹⁷⁹), bylo by zajisté ku prospěchu věci tuto skutečnost zakotvit i do zákona.

¹⁷⁹ „Ak má povinný povolania, kde potrebuje vodičský preukaz, potom je to problém. Exekúcia príkazom na zadržanie vodičského oprávnenia nie je hojne využívaný spôsob a môžem potvrdiť, že k nemu pristupujeme s rozmyslom.“ BÁČOVÁ, P. Soudní exekutoři vydali už 50 příkazů k pozastavení řidičáku (24.4.2013). In: PORTÁL EXEKUTORSKÉ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <<http://ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1136-soudni-exekutori-vydali-uz-50-prikazu-k-pozastaveni-ridicaku-24-4-2013?w=>>>.

4.6. Vyklizení

Smyslem tohoto způsobu exekuce je zajistit uvolnění určitého prostoru, aby jej mohl užívat oprávněný.¹⁸⁰

4.6.1. Úprava ČR

Exekuce vyklizením není v EŘ upravena, § 73 odkazuje na přiměřené užití OSŘ. Jak již bylo řečeno výše, způsob provedení exekuce při vymáhání nepeněžitých plnění se řídí povahou povinnosti, kterou ukládá exekuční titul. Ode dne účinnosti občanského zákoníku, tj. 1. 1. 2014, se již v české právní úpravě nerozlišuje vyklizení s bytovou náhradou, které byl dříve oprávněn provádět pouze soud výkonem rozhodnutí, a bez náhrady, které mohl provádět i exekutor.¹⁸¹

Rozhodnutí, kterým se povinnému ukládá vyklizení bytu, je vykonatelné po uplynutí lhůty k plnění, která je obecně patnáctidenní, avšak soud může stanovit lhůtu delší. Pro vyklizení jiných prostor se uplatní tradiční třídní lhůta k plnění. Exekuční titul musí být dostatečně konkrétní zejména v určení prostor, jejichž vyklizení má být provedeno. Musí navíc povinnému ukládat explicitně vyklizení prostor, neboť tento pojem vyjadřuje jak opuštění prostor a odstranění všech věcí, tak také reálné umožnění oprávněnému s prostory dle jeho práva disponovat. Povinný musí být o provedení exekuce vyrozuměn nejméně 15 dnů předem, tato lhůta je mu dána proto, aby mu bylo umožněno dodatečné plnění, pokud plnit dobrovolně nebude pak z toho důvodu, aby se mohl na nadcházející exekuci připravit, např. si zajistit bydlení či uskladnění věcí. Exekutor vyrozumívá taktéž oprávněného a obecní úřad obce, na jejímž území je vyklizovaný objekt. Ochrana třetím osobám je poskytována prostřednictvím vylučovací žaloby, kterou mohou zabránit provedení exekuce vůbec, a to v případě, že jejich vlastní právo k předmětu exekuce znemožňuje vyklizení

¹⁸⁰ HENDRYCH, D. et al. *Právní slovník*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, 1459 s. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1. In: Beck-online [právní informační systém].

¹⁸¹ PUTNA in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2669-2670.

provést, taktéž se samozřejmě mohou bránit podáním návrhu na zastavení exekuce.¹⁸²

Specifická je pak situace, kdy by měl být vyklizen byt, k němuž právo nájmu svědčí společně manželům, toto právo je nedílné a není možné nařídit soudní výkon rozhodnutí, potažmo exekuci, směřující jen proti jednomu ze společných nájemců bytu (manželu).¹⁸³

Exekuce je provedena tak, že se z vyklizovaného objektu odstraní všechny věci, které jsou ve vlastnictví povinného, stejně jako další věci, nachází-li se ve vyklizovaném objektu a všechny osoby, které se v objektu zdržují na základě práva povinného, jsou z něj vykázaný. Exekuce může být provedena i v nepřítomnosti povinného, byl-li řádně vyrozuměn. Věci se následně odevzdávají povinnému, příp. některému ze zletilých členů jeho domácnosti. Pokud je takto odevzdat nelze, exekutor provede soupis věcí a ty se na náklady povinného uskladní buď ve vhodných prostorách poskytnutých obcí, nebo u jiného vhodného schovatele, tím je v těchto případech zpravidla exekutor. Povinný musí být obeznámen s tím, kde jsou věci uloženy a to v případě, že byl vyklizen přítomen ústně, což exekutor poznamená do protokolu, jinak vždy písemně (elektronicky). Věci jsou uschovány po dobu šesti měsíců, po jejich uplynutí může schovatel navrhnout jejich prodej, který probíhá dle ustanovení o prodeji movitých věcí. Povinný si je může vyzvednout kdykoliv do zahájení dražby. Výtěžek je vyplacen povinnému poté, co jsou sraženy náklady obce, či schovatele na úschovu. Věci, které se nepodaří prodat, jsou nabídnuty obci či schovateli na úhradu nákladů, a to za 2/3 odhadní ceny, pokud je nepřevzme, propadají státu. Pokud náklady úschovy nejsou uhrazeny, hradí je povinný.¹⁸⁴

4.6.2. Úprava v SR

EP tento způsob upravuje v § 181 až 185. Rozlišuje vyklizení nemovitosti nebo její části a samostatně se pak věnuje vyklizení bytu.

¹⁸² PUTNA in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2669-2670.

¹⁸³ Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 4. 1994, sp. zn. 7 Co 872/94.

¹⁸⁴ PUTNA in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2669-2670.

Pokud je povinnému exekučním titulem uložena povinnost vyklidit nemovitost, musí v něm být tato přesně a nezaměnitelně identifikována a to způsobem dle zákona č. 162/1995 Z. z., katastrálního zákona. Pokud má být vyklizena nemovitost nezapsaná v katastru nehnuteľností, pak by měla být označena v souladu s případným znaleckým posudkem či grafickým náčrtem.¹⁸⁵

Exekutor, který je pověřen vykonáním exekuce, vydá vyzoomění o zahájení exekuce vyklizením, ve kterém přesně identifikuje nemovitost či její část. Vyzoomění doručuje oprávněnému a povinnému. Jakmile uplyne lhůta pro námítky, nebo je mu doručeno rozhodnutí soudu o zamítnutí námitek, vydá exekuční příkaz. Ten doručí oprávněnému, povinnému do vlastních rukou a obci, resp. městské části, ve které se nemovitost nachází. V exekučním příkazu také určí termín vyklizení.

Dle § 181 EP je exekutor povinen k provedení vyklizení přibrat osobu, podle možností se bude jednat o zástupce obce. Exekutor při vyklizení postupuje tak, že z nemovitosti vykáže povinného a všechny osoby, zdržující se v prostoru, který má být vyklizen na základě práva povinného. Také z předmětné nemovitosti odstraní věci povinného a také věci jiných osob, pokud jsou umístěny ve vyklizovaném prostoru s jeho souhlasem. Exekutor musí vždy mít za prokázané, že osoby, či věci, se skutečně v místě nacházejí na základě práva, resp. souhlasu povinného.¹⁸⁶ Vyklizením nesmí být dotčena osoba, která se v nemovitosti zdržuje na základě jiného právního důvodu, než který přísluší povinnému, což je ovšem tato osoba povinna prokázat.¹⁸⁷

Věci, které jsou z nemovitosti odstraněny, odevzdá exekutor povinnému, nebo některému z plnoletých příslušníků jeho rodiny. Pokud při provádění vyklizení není nikdo takový přítomen, koneckonců není povinností povinného být přítomen vyklizení, věci sepíše a dá do úschovy obci. Stejným způsobem se postupuje, odmítne-li povinný, či plnoletý příslušník jeho rodiny věci převzít.¹⁸⁸ Povinného exekutor o tomto postupu vyzoomí a ten má následně lhůtu 6 měsíců,

¹⁸⁵ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 490.

¹⁸⁶ MOLNÁR in MAŽÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3. Str. 609 – 610.

¹⁸⁷ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 491-492.

¹⁸⁸ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6. Str. 493.

aby si své věci z úschovy vyzvedl, pokud tak neučiní, prodají se na návrh obce v dražbě, na kterou se přiměřeně užití ustanovení EP o prodeji movitých věcí. Z výtěžku se prve hradí náklady úschovy, náklady prodeje a náklady exekuce, zbytek výtěžku je vyplacen povinnému.

Vyklizení bytu může exekuční titul uložit bez náhrady, či s bytovou náhradou. Postup exekutora při vyklizení bytu je podobný jako při vyklizení nemovitosti, či její části, proto na něj zde odkazují.

Na rozdíl od vyklizení nemovitosti nebo její části, ukládá-li exekuční titul, aby povinnému byl za vyklizený byt zabezpečen byt náhradní, nebo náhradní ubytování, lze exekuci vykonat až tehdy, když oprávněný splnění své povinnosti prokáže. Prokázat musí zabezpečení takové náhrady, jejíž zabezpečení ukládá exekuční titul. Bytovou náhradou se přitom dle § 171 občianskeho zákonníka rozumí náhradní byt, náhradní ubytování a přístřeší. Náhradním bytem se rozumí takový, který svou velikostí a vybavením zabezpečuje lidsky důstojné bydlení povinného a členů jeho domácnosti. Takovým bytem přitom může být i byt s jednou obytnou místností, pokud splňuje tyto požadavky, nesplňuje-li je, jedná se o náhradní ubytování.¹⁸⁹

Povinný i oprávněný mohou dle § 185, odst. 2 EP proti bytové náhradě vznést námitky do tří dnů od doručení vyrozumění o zahájení exekuce. O námitkách rozhodne exekuční soud dle § 50, odst. 2 EP nejpozději do 60 dní od jejich doručení.

4.6.3. Srovnání

Prvním zásadním rozdílem je neexistence úpravy exekuce vyklizením s nutností zabezpečit bytovou náhradu v českém právním řádu. Jedná se o reakci na přijetí zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, který již institut bytové náhrady (s výjimkou náhradního bydlení rozvedeného manžela) neupravuje. Odstraněním povinnosti pronajímatele zabezpečit bytovou náhradu bude výrazně urychleno skončení nájmu bytu.¹⁹⁰

¹⁸⁹ Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 2. 2003, sp. zn. M Cdo 263/02.

¹⁹⁰ KREJČÍŘOVÁ, Š. Právní úprava skončení nájmu bytu v novém občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*. 2013, č. 11. ISSN 1210-6348. Str. 33.

Dalším rozdílem je povinnost stanovená EP exekutorovi, aby zajistil přítomnost třetí, nezaujaté osoby, při vyklizení nemovitosti, její části, či bytu. Česká právní úprava neobsahuje obdobné ustanovení. Pokud je doporučeno přibrání vhodné osoby v případě soupisu movitých věcí¹⁹¹, příp. při exekuci odebráním movité věci¹⁹², mělo by tím spíš být doporučeno při provádění vyklizení.

Rozdílem mezi oběma úpravami je také možnost exekutora postupujícího dle OSŘ, že věci, které si povinný odmítl převzít, nebo je převzít nemohl, pakliže nebyl exekuci přítomen, mohou být uschovány nejen obcí (jak to stanovuje EP), avšak i u jiného vhodného schovatele. Úprava obsažená v OSŘ se jeví jako příznivější, nejenže je vždy vhodnější existence více variant postupu, ale leckdy obce mohou k zajištění prostor k uschování přistupovat nelibě.

¹⁹¹ Viz § 54 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti ČR č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

¹⁹² Viz § 354, odst. 3 OSŘ.

4.7. Provedení prací a výkonů

Tímto způsobem je možné vykonat exekuci podle exekučních titulů, které ukládají plnění zastupitelné i nezastupitelné. Podle toho také exekutor vybírá prostředky k provedení exekuce.¹⁹³

4.7.1. Úprava ČR

Úpravu tohoto způsobu obsahuje jak OSŘ, tak EŘ. V ustanovení § 350 OSŘ je upraven postup pro exekuci k vymožení zastupitelného plnění. Zastupitelné plnění je takové, které není vázáno jen na osobu dlužníka a vykonat jej za něj může kdokoliv, nebo alespoň téměř kdokoliv (opravit běžné hodiny umí kterýkoliv hodinář, kterýkoliv malíř vymaluje pokoj atd.). Exekutor se v takovém případě postará o to, aby práce provedl pro oprávněného někdo jiný, nedohodli-li se s ním jinak, např. tak, že práce provede sám oprávněný, nebo dokonce sám exekutor. Zpravidla však půjde o provedení prací třetí osobou. S tou exekutor uzavře příslušnou smlouvu, v níž sám figuruje jako smluvní strana. Náklady tohoto provedení přitom nese povinný, exekutor je spolu s dalšími náklady exekuce a náklady oprávněného vymáhá některým ze způsobů exekuce na peněžitá plnění.¹⁹⁴ Exekutor může povinnému uložit, aby náklady uhradil oprávněnému předem. Při stanovení výše takovéto zálohy vychází soud z přibližné ceny prací.¹⁹⁵ Pokud nejsou povinným náklady zaplacený, může se jich oprávněný domáhat cestou exekuce k vymožení peněžitých plnění.

Ustanovení § 351 se pak vztahuje k vymáhání plnění nezastupitelných. Nezastupitelným plněním je třeba rozumět takové, které za povinného nemůže vykonat nikdo jiný, půjde tak např. o malbu obrazu, nebo o zdržení se určitého chování. Pokud je tedy exekučním titulem povinnému ukládána jiná povinnost, exekutor mu za její porušení uloží exekučním příkazem pokutu, a to až do výše 100.000,- Kč. Pokud není ani poté povinným plněno, ukládá exekutor na návrh oprávněného další pokuty v přiměřené výši, kterou zákon neurčuje, avšak

¹⁹³ KASÍKOVÁ, ŠIMKA in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 461.

¹⁹⁴ Tamtéž.

¹⁹⁵ PUTNA in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2710.

zpravidla se výše pokut stupňuje, a to až do zastavení exekuce. Celková přípustná výše pokut není zákonem stanovena.¹⁹⁶

Exekuci lze dle § 72, odst. 3 EŘ zastavit, nebo částečně zastavit, pakliže výše uložené pokuty neodpovídá povinnosti, která je vynucována, nebo okolnostem případu. Zaplacení pokut nezprošťuje povinného odpovědnosti za škodu. Pokuty přitom povinný hradí na účet exekučního soudu, nikoliv exekutorovi.

Pokud povinný splnil vykonávané rozhodnutí, ale následně způsobil porušením mu uložené povinnosti změnu stavu, který toto rozhodnutí předpokládá, pak je oprávněnému povoleno, aby se sám postaral o obnovení předešlého stavu. Způsob obnovení exekutor určí v exekučním příkazu. Pokud o to požádá oprávněný, může exekutor pověřit vykonavatele k provedení úkolů směřujících k obnově předešlého stavu, které by někdo třetí jen obtížně provedl, např. vykázaní osob z bytu.¹⁹⁷ Exekutor může povinnému uložit, aby uhradil náklady předem, jinak jsou na něm vymáhány na základě návrhu oprávněného některým ze způsobů exekuce k vymožení peněžitých plnění.

4.7.2. Úprava SR

Pokud exekuční titul ukládá povinnému provedení zastupitelného plnění, je úprava tohoto způsobu exekuce obsažená v § 191. Zastoupit povinného v takovémto konání přitom může jak sám oprávněný, tak i jiná osoba. Po vyrozumění o zahájení exekuce a splnění zákonných předpokladů vydá exekutor exekuční příkaz, po jehož doručení povinnému vyzve oprávněného, aby si dal práci, kterou měl vykonat povinný, provést někým jiným, nebo aby ji vykonal sám. Práce se provede na náklady povinného, přičemž exekutor jej může vyzvat, aby náklady, které exekutor vyčíslí, zaplatil předem.¹⁹⁸

Exekuci titulů ukládajících nezastupitelná plnění upravuje EP v § 192. Exekutor pověřený soudem k vedení exekuce povinnému ukládá za každé porušení, nebo nesplnění uložené povinnosti pokutu až do celkové částky

¹⁹⁶ KASÍKOVÁ, ŠIMKA in KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6. Str. 462.

¹⁹⁷ PUTNA in DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9. Str. 2718.

¹⁹⁸ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 521.

nepřesahující 30 000 €. Výšku jednotlivých pokut zákon neurčuje a jsou tak otázkou úvahy exekutora. Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu. Ve chvíli, kdy však uložené pokuty dosáhnou nejvyšší možné částky, a přesto není povinnost vymožena, je nutné exekuci zastavit. Povinného toto nezbavuje odpovědnosti za škodu.¹⁹⁹

„*Odstavce 3 a 4 popírají smysl tohoto ustanovení. Pokud by totiž bylo možné, aby si oprávněný jinou povinnost splnil sám, potom je pojmově vyloučené začít exekuci přímo ukládáním pokut.*“²⁰⁰ Toto mj. vyplývá i z judikatury, neboť nelze uložit peněžitou pokutu, pokud je předmětem exekuce plnění, které může vykonat i někdo jiný, než povinný.²⁰¹

EP upravuje v § 191, odst. 5 i zvláštní postup exekutora v situaci, kdy povinný porušením, či konstantním porušováním své povinnosti způsobil změnu stavu, který je určen exekučním titulem. Exekutor v tomto případě vyzve oprávněného, aby na náklady povinného zajistil obnovu předešlého stavu. Tyto prostředky jsou pak na povinném vymáhány jedním ze způsobů exekuce na peněžitě plnění.

4.7.3. Srovnání

Asi nejmarkantnější rozdíl spočívá v úpravě pokut, které mohou být povinnému při nesplnění povinnosti, kterou mu exekuční titul ukládá, exekutorem uloženy. Slovenská úprava stanovuje nejvyšší možnou hranici, po jejímž překročení nemůže exekutor uložit další pokuty, nadto musí být exekuce zastavena. Tato hranice činí 30 000 €, což v přepočtu na české koruny činí 82.800,- Kč²⁰². Oproti tomu OSŘ upravuje pouze maximální výši jednotlivé pokuty, kterou stanoví na 100.000,- Kč. Není zde tedy stanovena žádná maximální výše pokut, přes které již exekutor nesmí další ukládat. Mohlo by se zdát, že stanovení horní hranice tak, jak to činí EP, je správným krokem k posílení ochrany povinného. Přesto se jako vhodnější jeví ponechat výši jednotlivých pokut k úvaze soudnímu exekutorovi. Může se totiž stát, že povinný bude velmi

¹⁹⁹ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 522-523.

²⁰⁰ MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8. Str. 523

²⁰¹ Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. 10. 1973, sp. zn. 2 Cz 90/73.

²⁰² Dle kurzu vyhlášeného ČNB ke dni 6. 3. 2014 (1 EUR = 27,360 Kč).

solventní a horní hranice pokuty by nemusela mít v takovém případě kýžený účinek.

Další rozdíl představuje způsob, kterým je exekuce vedena. Zatímco exekutor dle EŘ zajišťuje provedení prací sám, a tedy i sám vstupuje do právních vztahů s třetími osobami, úprava slovenská se více blíží úpravě obsažené v OSŘ. Dle EP tedy exekutor pouze vyzývá oprávněného, aby si dal práce provést. Stejný rozdíl pak nastává v případě obnovení předešlého stavu.

4.8. Další způsoby exekuce

V diplomové práci došlo záměrně k vypuštění pojednání o čtyřech způsobech provedení exekuce – zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech, postižení závodu, resp. prodej podniku dle EP, odebrání věci a rozdělení společné věci.

Exekutorské zástavní právo na nemovitých věcech upravuje exekuční řád v § 69a s odkazem na přiměřené užití ustanovení OSŘ upravujících zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitých věcech. EP obsahuje úpravu v § 167 až 178. Na rozdíl od jiných způsobů exekuce neplní uhrazovací funkci, nýbrž má funkci zajišťovací, nelze jím tedy rovnou dosáhnout výtěžku k uspokojení vymáhané pohledávky. I přes tuto odlišnost bylo českou judikaturou dovozeno, že se jedná o způsob exekuce.²⁰³ Oproti tomu, exekuční poriadok jej mezi způsoby exekuce neřadí a slovenská judikatura potvrdila, že se o způsob provedení exekuce v pravém slova smyslu nejde.²⁰⁴ Mezi úpravou českou a slovenskou se vyskytuje jen minimální množství rozdílů. Jednak EP podmiňuje zřízení exekutorského zástavního práva návrhem oprávněného. Oproti tomu dle EŘ je soudní exekutor oprávněn jej zřídit tehdy, jeví-li se tento postup účelným. Jednak EP rozlišuje zřízení zástavního práva na nemovitosti zapsané v katastru nemovitostí a ty, která evidovány nejsou. Exekuční řád stanoví pouze odchylky pro nemovité věci neevidované v katastru nemovitostí.

Úprava **exekuce postižením závodu** se nalézá v § 70 a 71 EŘ, přiměřeně se užije § 338f a násl. OSŘ. Exekuční poriadok oproti tomu zná pouze prodej podniku²⁰⁵, jehož úprava je obsažena v § 179. Česká právní úprava umožňuje jak prodej závodu v dražbě, tak jeho případnou správu jako mírnější alternativu k prodeji závodu. EP takováto ustanovení nemá, nadto neobsahuje žádná ustanovení o správci podniku pro dobu před konáním dražby. Ačkoliv § 135, odst. 1 písm. c) EP zakazuje povinnému pouze převedení, či zatížení podniku a nevylučuje tak běžnou správu, vzhledem k tomu, že exekuční poriadok

²⁰³ „Zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech (pozn. autora: dnes nemovitých věcech) podle § 338 OSŘ (pozn. autora: analogicky tedy i exekutorské zástavní právo dle §69a EŘ) je – i přes svůj zajišťovací charakter – samostatným způsobem výkonu rozhodnutí.“ Rozhodnutí Krajského soudu České Budějovice ze dne 27. 4. 1995, sp. zn. 15 Co 130/95.

²⁰⁴ Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 30. 9. 2010, sp. zn. I. ÚS 324/2010.

²⁰⁵ Definiční podniku obsahuje § 5 zákona č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník.

umožňuje výhradně prodej podniku, nemusí být vždy podnik povinným spravován tak, aby nedocházelo k snížení jeho hodnoty. Pro průběh dražby se pak přiměřeně užití ustanovení EP o prodeji movitých, či nemovitých věcí, jejichž srovnání bylo provedeno v kapitolách 4.3.4. a 4.4.3. této práce.

Exekuce **odebráním věci** je provedena tehdy, jestliže exekuční titul ukládá, aby povinný určitou věc oprávněnému vydal, nebo dodal. Tento způsob provedení exekuce se řídí § 73 EŘ a §345 až 347 OSŘ, na Slovensku pak § 186 až 188 EP. Obě úpravy jsou téměř shodné, drobným rozdílem je zde povinnost exekutora dle slovenské právní úpravy zajistit přítomnost třetí, nezúčastněné osoby, při provádění odebrání věci, zatímco OSŘ ponechává případné přibrání osoby odlišné od exekutora na volné úvaze exekutora, který tak má učinit, ukazuje-li se to potřebné. EP navíc zakotvuje specifickou úpravu odebrání cenných papírů, která se v OSŘ nenachází. Na odebrání cenných papírů se tak užití ustanovení o odebrání movitých věcí, to se však vztahuje pouze na věci hmotné, movité²⁰⁶, nelze jej tedy vztáhnout na zaknihované cenné papíry.

Exekuci **rozdělením společné věci** se OSŘ věnuje pouze v § 348 a 349. Rozlišuje dvě situace a to rozdělení společné věci jejím prodejem a reálným rozdělením. Pokud exekuční titul ukládá, aby byla společná movitá či nemovitá věc prodána a její výtěžek rozdělen mezi spoluvlastníky, postupuje exekutor přiměřeně podle ustanovení o prodeji movitých a nemovitých věcí. EP taktéž upravuje exekuci rozdělením společné věci prodejem a reálným rozdělením a to v § 189 a 190. Z uvedeného vyplývá, že mnoho rozdílů mezi českou a slovenskou úpravou tohoto způsobu exekuce není, vyjma povinnosti exekutora k přibrání vhodné osoby podle EP, neboť OSŘ tuto povinnost exekutorovi neukládá, ačkoliv je mu tento postup umožněn, shledá-li jej potřebným.

²⁰⁶ Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 03. 1973, sp. zn. Cpj 25/73. K vlastnickým a užitvácím vztahům k nemovitostem. ASPI ID: JUD1486CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

5. Závěr

Předkládaná diplomová práce je zaměřena na srovnání podstatných rozdílů mezi způsoby provedení exekuce v české a slovenské právní úpravě. Srovnávána tak byla slovenská úprava, nacházející se primárně v exekučním poriadku s úpravou českou, která je však rozdělena do více procesních předpisů – pro účely této práce byly stěžejními předpisy exekuční řád a občanský soudní řád, avšak od 1. 1. 2014 obsahuje část výkonu rozhodnutí také zákon o zvláštních řízeních soudních.

Po historickém úvodu následuje pojednání o exekučním řízení jako takovém se stručným vysvětlením jeho průběhu a základních institutů. Čtvrtá kapitola, která představuje těžiště práce, se zaměřuje na vybrané způsoby, v jejichž úpravě se v exekučním poriadku a exekučním řádu, resp. občanském soudním řádu nacházejí výraznější odlišnosti. Co se týče výčtu jednotlivých způsobů provedení exekuce, není mezi úpravami velkých rozdílů. Exekuční řád oproti exekučnímu poriadku obsahuje úpravu exekuce správou nemovitých věcí ani správou závodu, resp. podniku dle terminologie EP. Na druhou stranu exekuční řád nezakotvuje jako samostatný způsob exekuce prodej cenných papírů.

Ačkoliv v úvodu práce byl stanoven předpoklad určité větší vyspělosti úpravy exekučního řízení dle EP, vzhledem k jeho dřívějšímu přijetí a tedy delší aplikaci, oproti úpravě české, ukázalo se, že ne vždy může být slovenská úprava vzorem, nýbrž je to leckdy naopak. Jako příklad lze uvést zavedení centrální evidence exekucí v ČR, která umožňuje každému za stanovený poplatek zjistit, zda je na něj, či například na jeho obchodního partnera, nařízena exekuce. Žádná takováto evidence v současné chvíli na Slovensku nefunguje. Dále lze zmínit možnost provádění elektronických dražeb, které jsou nepochybně vhodnou alternativou k dražbám klasickým, zejména vzhledem k všeobecné snaze o postupnou elektronizaci justice.

Na druhou stranu nelze opomenout množství institutů, které obsahuje exekuční poriadok, v praxi se osvědčily a mohou tak sloužit jako podklad pro úvahy *de lege ferenda*. Na prvním místě lze uvést taxativní výčet věcí vyloučených z mobiliární exekuce, který dává exekuční poriadok (srov.

podkapitolu 4.3.2. a 4.3.3.). Taktéž je možné zkonstatovat, že umožnění prohlídky dražené nemovitosti, resp. nemovité věci v případě terminologie občanského zákoníku je vhodným krokem k jejímu zdárnějšímu zpeněžení. Dalším podnětem pak může být možnost postihu řídičského oprávnění povinného i pro pohledávky běžného výživného.

Resumé

Distrain procedure serves for collecting debts that are not paid voluntarily. Originally, the enforcing power belonged only the courts. Since 1995 in Slovak Republic and 2001 in Czech Republic this power has been partly delegated to the distrainers.

This diploma thesis deals with a comparison of the distraint procedure applied under the Czech Law pursuant to the Act no. 120/2001 Coll. and the legal regulation in the Slovak Republic pursuant to the Act no.133/1995 Coll. Thesis is therefore focused on methods of executing distraint. This thesis primarily aims to compare methods of performing distraint in Czech and Slovak legal regulation.

The diploma thesis is divided into several chapters. The introduction is followed by second chapter containing a short insight into the historical development of the distraint legal regulation.

Third chapter gives a brief description of distraint procedure and its main characteristics. This chapter provides readers with information important for orientation in the subject of the thesis. Third chapter thus contains particular information on basic principles controlling distraint procedure, power of distress, distrainer, commencement of the distraint procedure and its procedure and also stay and discontinuation of proceedings under the Czech and Slovak legal regulation.

The main part of the thesis, chapter four, focuses on those methods of performing distraint that shows the greatest differences. Each subchapter describes one method and contains part dealing with the regulation under the Czech law, part describing particular method under the Slovak Law and finally gives the comparison with considerations *de lege ferenda*.

Methods that were not described in the subchapters of the chapter four (distrainers lien, administration and sale of the enterprise, seizure of the movable assets and division of a common item) are shortly presented and a brief comparison is given in the last subchapter (4.8.).

Czech legal regulation was namely inspired by the Slovak one. Although certain differences can be found, they are not of major importance. The concept of both legal regulations is equal and reflects the effort to regulate

this area so that the creditor is to be satisfied to the maximum extent, whilee debtor is not to be disproportionately affected.

Seznam použitých zdrojů

Právní předpisy

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, v platném znění.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.

Zákon č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného státu československého, v platném znění.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, v platném znění.

Zákon č. 256/2013 Sb., katastrální zákon, v platném znění.

Zákon č. 154/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, v platném znění.

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 418/2001 Sb. o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, v platném znění.

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, v platném znění.

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí, v platném znění.

Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 18/2014 Sb., o stanovení podmínek postupu při elektronické dražbě, v platném znění.

Zákon č. 233/1995 Z. z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), v platnom znení.

Zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v platnom znení.

Zákon č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník, v platnom znení.

Zákon č. 601/2003 Z. z., o životnom minime a o zmene a doplnení niektroých zákonov, v platnom znení.

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, v platnom znení.

Knihy

BREBURDA, J. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. ISBN 978-80-7263-758-4.

DAVID, L. et al. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. ISBN 978-80-7357-460-4. ASPI ID: KO99_1963CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém]

DRÁPAL, L., BUREŠ, J. et al. *Občanský soudní řád II. §201 až 376. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1776 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

FICOVÁ, S., ŠTĚVČEK, M. et al. *Občianske súdne konanie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 493 s. ISBN 978-80-7400-312-7.

HENDRYCH, D. et al. *Správní právo. Obecní část*. 8. vyd.. Praha: C. H. Beck, 2012. 826 s. ISBN 978-80-7179-254-3.

HENDRYCH, D. et al. *Právní slovník*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, 1459 s. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1. In: Beck-online [právní informační systém].

HLAVSA, P. DÁVID, R., KOJAN M.. *Exekuční řád a předpisy souvisící*. 1. vyd. Praha: Leges 2013, 256 s. ISBN 978-80-87576-54-0.

KASÍKOVÁ, M. et al. *Exekuční řád. Komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 957 s. ISBN 978-80-7400-476-6.

KRAJČO, J. *Exekučný poriadok. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu*. 1. vyd. Bratislava: EUROUNION, 2011. ISBN 978-80-89374-07-6.

KRAJČO, J. *Komentár Exekučný poriadok: procesný postup exekútora; procesný postup exekučného súdu*. Bratislava: Eurounion, 2009. ISBN 978-808-9374-076.

MAZÁK, J. *Exekučný poriadok: komentár*. 3. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009, 700 s. ISBN 80-8078-083-8.

MAZÁK, J., et al. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 809s. ISBN 978-80-8078-145-3.

MIKŠOVSKÝ, P. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti: komentář*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2001, 219 s. Justis. ISBN 80-864-1210-5.

MOSNÝ, P., HUBENÁK L. *Dejiny štátu a práva na Slovensku*. 1. vyd. Košice: Aprilla, 2008, 374 s. ISBN 978-80-89346-028.

NOVOTNÝ, P. *Exekuční řád: příručka pro věřitele*. 1. vyd. Praha: GRADA, 160 s. ISBN 80-247-0111-1.

SCHELLEOVÁ, I. *Exekuční řízení*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 272 s. ISBN 80-868-6146-5.

SCHELLEOVÁ, I., LAMKA R.. *Exekuce v zrcadle právních předpisů (II. Jednotlivé způsoby exekuce)*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2007, 189 s. ISBN 978-80-87071-37-3.

ŠKÁROVÁ, M. et al. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*. 4. vyd. Praha: LINDE, 2009

ŠUBRT, B. *Exekuční a ostatní srážky ze mzdy a z jiných příjmů: pro roky 2013 a 2014*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 154 s. ISBN 978-80-7478-378-4.

TRIPES, A. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 852 s. ISBN 80-7179-489-9.

VOJÁČEK, L, SCHELLE, K. a KNOLL, V. *České právní dějiny*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, 694 s. ISBN 80-738-0257-0.

VOJČÍK, P. *Komentár k Občianskemu zákonníku 40/1964 Zb. : §119*. ASPI ID: LIT31875SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

WINTEROVÁ, A. et al. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice: doplněné o předpisy evropského práva*. 6. vyd. Praha: Linde, 2011. 711 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-80-7201-842-0.

ZAHRADNÍKOVÁ, R. et al. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4.

Odborné články, kvalifikační práce

DÁVID, R. *Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb.* Právní fórum. 2009, roč. 6, č. 10. ASPI ID: LIT34077CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

DOLEŽALOVÁ, L. *Zásadní změny v exekučním řízení*. *Bulletin advokacie*. 2012, č. 12. ISSN 1210-6348. Str. 28.

JÁNOŠÍKOVÁ, P., KNOLL, V. *Kodifikace a vývoj občanského práva procesního v 18. a 19. století*. In Rakousko-uherské vyrovnání 1867 a jeho státopravní

důsledky v českých zemích a na Slovensku. Ostrava: KEY Publishing, 2007. ISBN: 978-80-87071-48-9.

KOLESÁROVÁ, S. Zrušenie duality. *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. Brno: Exekutorská komora České republiky, 2011, roč. 3, č. 7. Dostupné z: <<http://www.ekcr.cz/admin/priloha/02-2011-Komorni-listy.pdf>>.

KORBEL, F. a D. PRUDÍKOVÁ. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*. 2013, č. 1. ISSN 1210-6410.

KREJČÍŘOVÁ, Š. Právní úprava skončení nájmu bytu v novém občanském zákoníku. *Bulletin advokacie*. 2013, č. 11. ISSN 1210-6348.

MACUR, J. Základní teoretické otázky legislativní koncepce civilního procesu. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1998, č. 9. Dostupné z: <http://www.cak.cz/assets/files/178/BA_98_09.pdf>.

MOLNÁR, P. Záložné právo ako prekážka exekvovateľnosti majetku povinného. *Bulletin slovenskej advokacie*. 2013, č. 10. Dostupné z: <<https://www.sak.sk/blox/cms/sk/sak/bulletin/archiv/proxy/list/formular/rows/378/attr/name/preview>>.

PALLER, M. *Prial by som si kvalitnú novelu exekučného poriadku*. Komorní listy: časopis soudních exekutorů. Brno: Exekutorská komora České republiky, 2013, II. Dostupné z: <<http://ekcr.cz/admin/priloha//2013-02-Komorni-listy.pdf>>.

PALLER, M. 2009. *Exekúcia súčasný stav a možnosti riešenia navrhovanej novelou exekučného poriadku SKE*. Pezinok: Justičná akadémia Slovenskej republiky, 2009. Dostupné z: <http://www.ja-sr.sk/files/exekucne_pravo_legislativny_zamer_0.pdf>.

SMOLÍKOVÁ, L. *Exekuce v České republice: rigorózní práce*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta právnická, Katedra občanského práva, 2006, 187s. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/100779/pravf_r/RIGO01.pdf>.

SOBOTKOVÁ, V. Daňová exekuce podle nového daňového řádu. *Daně a právo v praxi*. 2010, č. 11. Dostupné z: <<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d27083v35448-danova-exekuce-podle-noveho-danoveho-radu/>>.

ŠUBRT, B. Údaje pro srážky ze mzdy (z platu) v roce 2014. *Práce a mzda*. 2014, č. 1. ASPI ID: LIT46257CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

VESELÝ, J., RAKOVSKÝ A., HOLEŠÍNSKÝ R. *Soudní exekutoři-efektivní způsob vymáhání pohledávek*. Bulletin advokacie, 2001, č. 9. ISSN 1210-6348.

WINTEROVÁ, A. *První úvahy nad novým exekučním řádem*. Právní praxe. 2001, roč. 49, č. 7. ISSN 1211-0825.

Judikatura

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 15. 11. 2007, sp. zn. II. ÚS 2571/07.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 09. 2009, sp. zn. 20 Cdo 3704/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 20 Cdo 326/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. 5. 2012, sp. zn. 20 Cdo 2933/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 02. 2004, sp. zn. 20 Cdo 180/2003.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 09. 2011, sp. zn. 26 Cdo 955/2011.

Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 02. 1981, sp. zn. Cpj 159/79 : *K praxi soudů a státních notářství při soudním výkonu rozhodnutí*. ASPI ID: JUD2365CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 03. 1973, sp. zn. Cpj 25/73. *K vlastnickým a užívacím vztahům k nemovitostem*. ASPI ID: JUD1486CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. 1 Afs 111/2004.

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 4. 1994, sp. zn. 7 Co 872/94.

Rozhodnutí Krajského soudu České Budějovice ze dne 27. 4. 1995, sp. zn. 15 Co 130/95.

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 29. 11. 1968, sp. zn. 6 Co 218/68.

Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 30. 9. 2010, sp. zn. I. ÚS 324/2010.

Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 7. 2011, sp. zn. IV. ÚS 318/2011.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 6. 2008, sp. zn. 3 Cdo 83/2008.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 11. 2008, sp. zn. 4 Cdo 107/2007.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 2. 2003, sp. zn. M Cdo 263/02.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. 10. 1973, sp. zn. 2 Cz 90/73.

Důvodové zprávy

Důvodová zpráva k zákonu č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. ASPI ID: LIT32410CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

Důvodová zpráva k z. č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí. ASPI ID: LIT23836CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

Důvodová zpráva k zákonu č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech (exekuční řád). ASPI ID: LIT14483CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

Důvodová zpráva k z. č. 396/2012 Sb., změna občanského soudního řádu. ASPI ID: LIT42968CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

Důvodová zpráva k zákonu č. 293/2013 Sb., změna občanského soudního řádu. ASPI ID: LIT45496CZ, In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

Důvodová zpráva k zákonu č. 396/2012 Sb., změna občanského soudního řádu. ASPI ID: LIT42968CZ. In: ASPI, Wolters Kluwer ČR [právní informační systém].

Dôvodová správa k zákonu č. 299/2013 Z. z., zmena Exekučného poriadku. ASPI ID: LIT40698SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

Dôvodová správa k zákonu č. 280/1999 Z. z., zmena Exekučného poriadku. ASPI ID: LIT38428SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

Dôvodová zpráva k zákonu č. 341/2005 Z. z., zmena Občianskeho súdneho poriadku. ASPI ID: LIT36226SK, In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

Dôvodová správa k nariadeniu č. 216/2013 Z. z., zmena rozsahu zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia zo dňa 25. 6. 2013. ASPI ID: LIT39839SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

Dôvodová správa k zákonu č. 233/1995 Z. z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) zo dňa 15. 8. 1995. ASPI ID: LIT38843SR. In: ASPI, Wolters Kluwer SK [právní informační systém].

Dôvodová správa k zákonu č. 84/2009 Z. z., zmena Exekučného poriadku. ASPI ID: LIT35491SK. In: ASPI, Wolters Kluwer SR [právní informační systém].

Internetové zdroje

BÁČOVÁ, P. *Počty exekucí klesají (13.3.2013)*. In: PORTÁL EXEKUTORSKÉ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <<http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1086-pocty-exekuci-klesaji-13-3-2013?w=>>>.

BÁČOVÁ, P. *Soudní exekutoři vydali už 50 příkazů k pozastavení řidičáku (24.4.2013)*. In: PORTÁL EXEKUTORSKÉ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <<http://ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1136-soudni-exekutori-vydali-uz-50-prikazu-k-pozastaveni-ridicaku-24-4-2013?w=>>>.